IV. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 1999. FEBRUÁR ÁRA: 269 FT (Előfizetőknek 240 Ft)

INTERNET KALAUZ

- Telefónia az Interneten
- Mikor ünnepeljünk, és mit?
- Céhbehívás és társai
- Több, mint csirkefogók

Miss www.hu

Internet.galaxis 999

ÁDÁTUM

Ma már nyilvánvaló, hogy az ipari társadalomból az információs társadalomba való átmenet az emberiség történelmének egyik legnagyobb változást hozó, legmélyebb folyamata. Ily módon az információs társadalom, mint vonzó jövőkép, olyan tudáson alapuló társadalom, amelyben szinte korlátlan és fizikai távolságtól független az információhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége.

Az indulástól kezdve az Internet.galaxis program-sorozat célja, hogy olyan fórumot teremtsen, amely ötvözi az üzleti, a tudományos, művészeti, oktatási és kulturális szférát úgy, hogy ezek a területek egymás előrehaladását segítsék anyagi, technikai és szellemi keretet biztosítva az új kommunikációs lehetőségeknek, a legújabb technikai vívmányok gyakorlati alkalmazásának, valamint a művészetek és a multimédia lehetőségeit kihasználó egyéb megnyilvánulásoknak. Az 1999-ben megrendezésre kerülő Internet.galaxis kiállítást elsősorban a dátum teszi különlegessé. Az évezred utolsó éve egy olyan korszakhatár, amely az információs társadalom új korszakba lépésének nyitányát, az informatikai szakmában milleneumi bombaként emlegetett 2000. év problémájának (y2k) megoldási kényszerét és az egyre bővülő kommunikációs lehetőségekből adódó paradigmaváltást is jelenti.

Kiemelt témáink:
Dátum és idő
Pénz és érték
Felelősség a tartalomért

A rendezvénynek a modern művészetek legnagyobb magyarországi kiállítóhelye a Műcsarnok ad otthont, ahol az Internet.galaxis 99 társrendezvényeként, közös rendezésben *A dátum* címmel a kortárs képzőművészet legjelentősebb művészeinek munkáit felvonultató, nagy érdeklődésre számot tartó kiállítás is megnyílik. Célunk, hogy erre a néhány napra a Műcsarnok falai között a jövő évezred hétköznapjait teremtsük meg és tegyük emberközelivé, hogy minden látogató egy rövid időutazásként élje meg ezt a kiállítást, ne szorongva és idegenkedve tekintsen a jövőre, a harmadik évzredre.

Műcsarnok Kunsthalle február 25 - március 3 -március 16

Részvételi feltételek és további információk: adamStudio Telefon: 1 267 3460, E-mail:studio@adam.hu, http://www.adam.hu/internet.galaxis

Következő számunk március 2-án jelenik meg!

Februári számunk hirdetői:

INTERNET KALAUZ

Az első magyar Internet-magazin.

Kiadja:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Felelős vezető:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)

Főszerkesztő:
Vértes János Andor
(vertes@prim.hu)

A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor
(Inyl@impulzus.sch.bme.hu)

A Web-mester szerkesztője:
Balogh Attila Balázs
(abalogh@prim.hu)

Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)

Címlapterv: Rusz László

Olvasószerkesztő: Fábián Gábor

Karikatúra: Nagy Kornél

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-343-077, 20-343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
CompuServe: 105277,140
1506 Budapest, Pf.: 140.
Egy lapszám ára: 269 Ft
Előfizetési díj egy évre: 2640 Ft
Megrendelhető: a Kiadónál e-mailben, levélben vagy faxon.

Az Internet Kalauz megtalálható a Világhálón:
http://www.prim-online.com

Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (henger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió

Nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.

Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Kiadói Lapterjesztő Kereskedelmi Kft.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Egyesülés
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb könyvesboltokban és az Internet-kávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

A kiadó a MATESZ (Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség) tagja

Magamat lehülyézem, ha kell...

...de hogy más tegye, nem tűröm el... Bár tulajdonképpen ez a kissé eltorzított idézet sem fedi a történteket, hisz nem más hülyézett le engem, hanem én hülyéztem le magamat, és ettől más sértődött meg...

Ne beszéljünk rébuszokban. Legutóbbi számunk vezércikkében egy RCI-csereüdülés kínált ürügyet a világhálós információgyűjtés szépségének ecsetelésére, s ennek kapcsán éreztem szükségét annak, hogy minősítsem bepalizásomat, gyarlóságomat. Mint várható volt, több sorstársam is elektronikus tollat ragadott, s annak rendje és módja szerint nekiállt felmenteni engem a hülyeség vádja alól, s megvédeni az üdülési jogok árusítóit és az egész RCI-rendszert tőlem... Az én becsületemet (és a cégét) persze mindenki maga miatt védte, lényegében azt kérve ki magának, hogy lehülyéztem őket. Ezt én ugyan nem tettem, de az áttétel világos: ha én nagy nyilvánosság előtt hülyének nyilvánítom magam azért, mert bedőltem a marketer cégnek, akkor óhatatlanul kiállítom a bizonyítványt azokról, akik szintén bedőltek... Ezt cáfolandó épp ezért mindenki megírta nekem, hogy mennyit lehet megtakarítani ezekkel az üdülési jogokkal, milyen hasznos az RCI nemzetközi katalógusa, mennyi mindent megtudhattam volna az általam szidott cég saját kiadványaiból Internet nélkül is...

Nos, szívesen megkövetek egyenként mindenkit, aki magára vette azt az inget, amit a téma kedvéért én egyes-egyedül magamra kívántam felhúzni, ám egyúttal felmentést kérek az alól, hogy idézzem az RCI melletti érvek mindegyikét. Ezt legfőképpen azért nem teszem, mert annak a cikknek semmi köze nem volt az RCI-hoz, csupán egy példa volt a kínálkozó sok közül arra, hogy az Internet akár nyaralás előtt is sokoldalúan lehet segítségünkre...

Ha ma írnék hasonló cikket, akkor lehet, hogy a január végén Frankfurtban megrendezett nemzetközi telekommunikációs sajtókonferenciáról beszélnék, s arról, hogy a Hotel Intercontinental megkeresésében milyen segítséget nyújtott az Internet. Hogy a **www.frankfurt.de** oldalról kiindulva miképp találtam meg a hotelek közt azt a helyszínt, ahová a Deutsche Telekom meghívása szólt, hogyan kerestem meg utána Frankfurt térképét, s ezen a Maina-hidakra kattintgatva miképp jött elő Java-alkalmazásként egy ahhoz hasonló térképrészletecske, mint amilyen az Intercontinental Hotel hálószemén is volt. Így váltak egyértelművé az utcák, vagyis hogy az autópályáról a reptér előtt kell lekanyarodni a Kennedyallee-ra, onnan át a Friedens-brückén, majd a túlparton jobbra a szállóig... De ez is csak egy példa, miképp az is, hogy hogyan szedtük le a gyereknek a kidolgozott érettségi tételeket, vagy a számítógépünk újrakonfigurálásánál hogyan találtuk meg egy pillanat alatt a hangkártya meghajtóját a gyártó honlapján.

Ez a magazin erről szól. Nem az RCI-ról, nem Frankfurtról, nem az érettségi tételekről s nem a hangkártya-meghajtókról, hanem arról, hogy az Internet ma már a legtermészetesebb módon épülhet be az ember mindennapjaiba, gazdagabbá, egyszerűbbé, kellemesebbé téve életünket, felkészültebbé téve minket. Minden egyes Internet-cím ebben a lapban egy-egy példa csupán, s amikor egy-egy lapszámot – amelybe azért nem ritkán 5–600 web-címet is belegyömöszölünk – kénytelenek vagyunk lezárni, azonnal indul a következő szám szerkesztése, hogy újabb példákkal próbáljuk olvasóinkat meggyőzni az Internet hasznosságáról, sokrétűségéről, egyszerűségéről és nagyszerűségéről...

Ez a lap merő példabeszéd... Itt van mindjárt e cikk elején az a három betű, amit lehet, hogy néhány akaratlanul is „lehülyézett" olvasó pontosan ismer, de olvasóink többsége bizonyára nem; egyáltalán nem szükségszerű tudni, hogy mit is jelent. Régen, ha ilyesmi fordult elő egy cikkben, az ember felütötte a lexikont. Most azt javaslom: üssék be csak úgy próbaképpen, hogy **www.rci.com**. Ha a betűszó feloldását nem is leljük meg nyomban, azt máris látjuk, hogy ez maga a Vacation.net, vagyis itt bizonyosan az üdülésről, nyaralásról esik szó, s elég hamar kiderül minden egyéb is. Aki nagyon figyelmes, az megtalálja az oldal alján a Resort Condominiums International kifejezést is, ami azért igazán értékes ismeret, mivel eddig én egyetlen olyan RCI-taggal sem beszéltem, aki tudta volna, hogy mit jelent az RCI...

Így egyébként, hogy most már én is okosabb vagyok, ígérem: sohasem fogom magam lehülyézni, nehogy más azt kikérje magának...

Vértes János Andor
jvertes@prim.hu

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

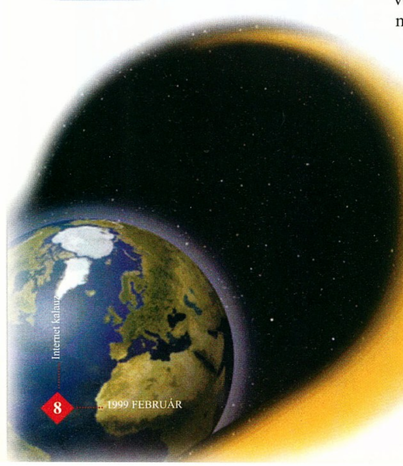

Az Internet állása a más

AOL – Microsoft 3:0

1998 minden kétségen felül az Internet eddigi legsikeresebb éve volt. Nemcsak újabb tízezrek lettek milliomosok (és sokan közülük huszon- és harminc-egynéhány éves szerencsések, akik „megütötték az Internet-lottót", ahogy azt Észak-Virginiában, az Internet fővárosában szokták mondani), hanem hatalmas átrendeződés is lezajlott a versenyben. Szinte behozhatatlan előnyre tett szert egy cég, amely jóval egymilliárd dollár fölötti összeget kaszszíroz pusztán az előfizetői díjakból. Hollywood is felfedezte az AOL-t, hihetetlen sikerrel toborozva milliós új előfizető-tábort az online szolgáltatásnak. Az AOL befutott, „blue chip" céggé változott, ami igencsak megkülönbözteti a spekulatív, valódi bevételekkel alig bíró és minden tranzakción pénzt veszítő Internet-vállalkozásoktól, mint amilyen például az Amazon.

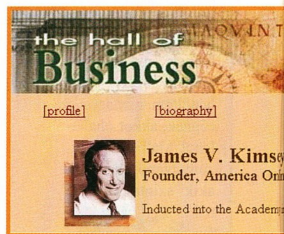

Az America Online elképesztő győzelmet aratott az ősriválís Microsoft felett. Ha gólra játszanák ezt a mérkőzést, akkor most – úgy a második félidő közepe táján – azt mondhatnánk, hogy AOL–Microsoft 3:0. Talán érdemes visszajátszanunk a gólokat, hogyan is sikerült Dávidnak egymás után többször is bevenni Góliát hálóját.

Először is – a kezdetek kezdetén –, amikor *Case, Kimsey* és néhány vállalkozó kedvű „venture capitalist" elérkezettnek látta az időt, hogy a vállalkozást a következő szintre vigye, *Bill Gates* szemet vetett az ötletre. Jó maffiózó módjára két lehetőséget ajánlott a megilletődött AOL-csapatnak: vagy megveszi vagy megeszi őket. A Microsoft vételi ajánlatát igazából nem szokás visszautasítani, ha valaki sokáig életben akarja tartani vállalkozását... Erről sok cég, egyebek közt a harmadik gól „labdája", a Netscape is sokat tudna mesélni...

Az AOL igazgatótanácsa összeült, és lényegében fele-fele arányban szavazott a vételi ajánlat elfogadása mellett, illetve ellen. Volt valaki, aki sokáig vacillált, majd végül megszólalt: „ha ennyi pénzt megér az AOL a Microsoftnak, akkor valójában biztosan többet ér." Így azután – s ezt még ne is nevezzük gólnak, hiszen ez a mérkőzés kezdetét jelentő sípszó – egy szavazattal, de nemleges döntés született. Megkezdődhetett a friss vért jelentő AOL űrutazása... No meg az Internet mindmáig leghevesebb háborúja.

Az első ütközet 1995 nyarán zajlott le, amikor az America Online csapata „Az AOL a Microsoft Vietnámja" feliratú pólóingekben sorozott a legendás péntek délutáni sörpartikon. Az energia sistergett a levegőben, az optimizmus és a munka sebessége új szintre emelte a csapatot. Mindenki tudta az AOL-nál, hogy nem sok idő van: a Góliát már megindult, a Microsoft bejelentette az MSN Networköt. Győzni kellett, méghozzá gyorsan. Beindult a szőnyegbombázás, amikor majd' minden ártatlan amerikai polgár szinte naponta egy

AOL-szoftvert tartalmazó diszket talált a levelesládájában. Az America Online egyébiránt a túlélés igazi nagymestere. Nem nagyon akad egyetlen cég sem az újabb kori történelemben, amelyet ilyen gyakran elsirattak volna. Először az Internet lett volna hivatott elsöpörni a föld színéről az elavultnak kikiáltott zárt rendszert, még azokban az időkben, amikor úgy körülbelül 15 ezren használták a szolgáltatást egyidejűleg... Ez a szám azóta alaposan megugrott, és manapság vannak pillanatok, amikor félmilliónál is többen vannak a vonalon. Még egy lecke arról, hogy a technokrata okoskodás nem mindig válik be, a piaci versenyben a döntő szót mindig a felhasználó mondja ki. Neki ugyanis eszébe sem jut a technológia, nem érdeklik az olyan fogalmak, mint zárt vagy nyílt, ő használja a szolgáltatást, s ha gyorsabb és jobb eredményeket nyújt az egyik a másiknál, akkor az győzni fog, még ha egyenesen kőkorszakinak kikiáltott technológiát alkalmaz is a cél eléréséhez.

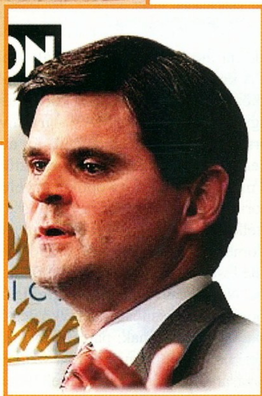
És egymilliárd dollár elköltése után az AOL megtöbbszörözte tagságát, míg

...odik félidő közepe táján

az MSN sok milliárd elköltése után szomorúan átszerveződött. 1:0. De ettől még nem tűntek el a pesszimisták, akik továbbra is meg voltak győződve arról, hogy a meccs az AOL csúfos vereségével, mi több pusztulásával végződik...

Kettő nullra 1997 táján változott az eredmény, amikorra világossá vált, hogy az MSNBC és MSN kábeltévé – az új médiaszövetség – sokszoros stratégiaváltás és vezetőcsere ellenére sem váltja be a hozzá fűzött ambiciózus reményeket. Közben pedig az AOL tagsága szépen gyarapodott.

Elkezdődtek a találgatások a hagyományos médiában: itt valami egészen új jelenségről van szó... Az AOL nem egyszerűen egy online szolgáltató, hanem egy újfajta médiacég! Ebben az időszakban kezdett el *Jim Barksdale* és *Steve Case* leveleket váltani, és lassan kialakult a külső szemlélőben is az a kép, hogy – amolyan második világháborús szóhasználattal élve – a Netscape és az AOL szövetségesek. A II. világháborúra való utalás nem véletlen: Steve Case „Sztálinnak" kiáltotta ki Jim Barksdale-t, aki ezt finoman visszautasította, és inkább Churchill szerepére pályázott a „Hitler" elleni harcban.

A szövetségesek végül harmadszor is megrezegtették a Microsoft kapujának hálóját azzal, hogy bejelentették a részvénycserés egyesülést. Bár a meccset korántsem fújták még le, a játék alakulását nézve kicsi a valószínűsége annak, hogy itt az eredmény megfordulna. Mert nézzük csak meg, hogy mi is a legfontosabb tényező az Interneten? A technológia? Ha az lenne, akkor fabatkát sem érne az AOL-részvény, márpedig jóval többet ér, hiszen az ára – szokásához híven – 1998-ban is többszörösére nőtt. A hardver? Ha az egyre nagyobb felhasználói tábor a jövőben is bizonyosan PC-t használna, talán igen, de mi van, ha nem? Akkor bizony a hardver iránti igény nem lesz elég ahhoz, hogy a végső győztes a PC-vonalról kerüljön ki – talán ezért vágott bele egy befektetési cég létrehozásába *Michael Dell.*

Nagy valószínűséggel az birtokolja a stratégiai információt, aki a felhasználó interaktív „vándorlását" nyomon tudja követni, s nem az, aki ehhez bizonyos részleteket biztosít... „Where are you go today?" – kérdezi a Microsoft, de a választ az AOL tudja! Ezért valószínűsíthető, hogy ebből a biztos pozícióból már nem veszítheti el a meccset az AOL.

Kétféle Internet-használó létezik: a fizető és a nem fizető. Az előbbi jelenleg 15 milliós tábort alkot az AOL-nál, egymilliárd dollár fölötti összeggel gazdagítja havonta a szolgáltatót, s emellett – mint fizető réteg – a legértékesebb célközönséget képviseli a hirdetők szemszögéből. Az AOL-nak több fizető tagja van, mint az összes access providernek együttvéve – különösen amióta az AOL a múlt évben bekebelezte a betegeskedő CompuServe-öt. A nem fizető használók diákok és olyanok, akik munkahelyükről szörfölgetnek. Ez egy olyan célközönség, amely majdan lehet otthoni fizető felhasználó is, tehát a kegyeiért verseng az online iparág. Hogy itt kinek van előnye? Akinek az oldalait gyakran látogatják... És bizony, úgy tűnik, az AOL.com itt is behozhatatlan előnnyel vezet. De nem csak portal site-ot kínál az AOL. Nála az ICQ önmagában napi ötezer új használót toboroz, és aki nem „ájszikjuzik", az nem „cool" a tizenévesek között.

Mindehhez jön még a Netscape, amelynek böngészője megteremtette az internetes szörfölést mint műfajt...

Szó sincs róla, a Microsoft nem adja fel könnyen, sok pénzt fognak még Redmondban (bután) elkölteni, de egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy ez az eredendően nem internetes cég előbb-utóbb kiszorul az online portal vállalkozások világából, s érvényesül a suszter-kaptafa alapelv: megmarad szoftverszállítónak. Az AOL–CompuServe–Netscape trió pedig folytatja majd menetelését, feltehetően a már kirajzolódó irányba... A horizonton a hagyományos média Internetre való költözése és a médiumok integrációja látszik; ez az az irány, ahol az egyre nagyobb sávszélességnek és a nagy sebességű Internetnek van mind nagyobb szerepe.

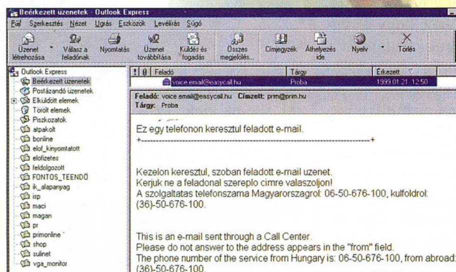
Ebből persze az is következik, hogy a lélegzetelállító cégvásárlásoknak, fúzióknak korántsem vége, a java csak most jön.

Horváth László

Hírszörf

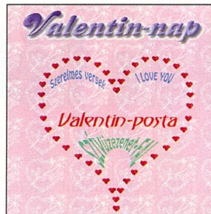

Telefonon keresztül is lehet e-mailt küldeni bárkinek, hála az EasyCall legújabb szolgáltatásának. Bár a cég nevéről sokan az ERMES szabványú személyhívókra asszociálnak, a dolognak ezúttal nem sok köze van a „pagerekhez", a cég – építve az operátori kapacitásra, valamint az e mögé kiépített call center- és Internet-háttérre – a személyhívástól független szolgáltatásként indította be a telefonos e-mail közvetítést. (Aki mégis kapcsolódást keres, az abban találhat, hogy míg a pager-tulajdonosok eddig csak kaphattak személyhívójukra e-mailt, mostantól az adatforgalom kvázi kétirányúvá vált: ha akarnak, akár azonnal válaszolhatnak is, még ha nem is pageren, hanem telefonon keresztül.)

Annak tehát, aki éppen nincs Internet-lehetőséggel ellátott számítógép közelében, elegendő egy gyors e-mail elküldéséhez a telefont felvennie, és feltárcsáznia a 06-50-676-100-as telefonszámot, ahol az EasyCall operátorai felveszik, és továbbítják a szóban bediktált elektronikus üzeneteket a világ bármely pontjának bármely e-mail címére. A nap 24 órájában működő szolgáltatásnak nincs külön fizetendő díja, illetve a díj benne foglaltatik az említett szám tárcsázásában, ugyanis ezt a számot a helyi telefontarifánál kicsit drágábban (ugyanakkor az ország bármely pontjáról egységesen) nettó 80 forintos percdíjjal lehet hívni. Az e-mail megfogalmazásánál érdemes arra is tekintettel lennünk, hogy a feladó sorába az EasyCall kerül be, ha tehát valakitől e-mailben várunk választ sorainkra, akkor – mondjuk a levélvégi aláírás alatt – a címünket is meg kell adni, az e-mail közvetítője is jelzi, hogy nem jó a „reply"...

Immár Magyarországon is egyre többen tartják számon február 14-ét a szerelmesek napjaként. A meglehetősen nagyszámú nemzetközi Valentin-napi oldalak között akad immár magyar is: a Szerencsi Középiskolai Kollégiumból *Krusó Krisztián* rendszergazda hívta fel figyelmünket az általa készített **www.kollegium-szerencs.sulinet.hu/valentin** oldalra. Különösen azoknak ajánljuk, akik kedvesüknek berberül vagy maláj nyelven is el szeretnék mondani, hogy „szeretlek" (48 fordítást számoltunk össze), de lehet képeslapot küldeni, üzenni vagy éppenséggel szerelmes verseket olvasgatni.

Azoknak a kedves olvasóknak, akik az Internet Kalauz múlt havi számának Webmester rovata alapján szeretnének Image Map-oldalakat fabrikálni, fel kell hívnunk a figyelmét arra, hogy egy „u" betű nyomdába menet elveszett... Vagyis aki a 36. oldal első hasábjából az IMG TAG átmásolására vállalkozott, az javítsa a „semap" szócskát (alulról a 10. sor) „usemap"-re, különben se kép, se hang, se map... (Elnézést kérünk a sajtóhibáért.)

Február elején indítja menedzselt bérelt vonali szolgáltatását a PanTel. A koncessziós szerződések lejárta után az alternatív távközlési szolgáltató szerepkörére aspiráló cég elsősorban az egyik tulajdonos – a MÁV – nyomvonala mentén húzódó korszerű gerincvezetékre épít, az átviteli utakat optikai kábeleken, SDH berendezéseken keresztül biztosítja, a végpontokon mikrohullámú vagy optikai kábeles bekötéssel. A cég a legkorszerűbb infrastruktúra felállítása mellett az árakban is vetélkedni kíván legfőbb konkurensével: a gerincvezeték 50 kilométeres körzetén belül a 256 kbps-os átvitelt biztosító menedzselt bérelt vonalat például havi 70 ezer forintért kínálja. *Németh Attila* kereskedelmi igazgató lapunknak elmondta, hogy az értékesítésben a távközléstől eddig idegen megoldásokat is alkalmaznak: partneri megállapodásokkal egyfajta dealeri hálózatot hoznak létre a szolgáltatási csomagok forgalmazására. A menedzselt bérelt vonalhoz önmagában Internet-hozzáférés nem jár, ám e téren a távközlési szolgáltató együttműködik az EuroWebbel, amelynek az elmúlt évben a PanTel többségi tulajdonosává vált.

Az Internet Kalauz „alvilági sorozata" is bizonyítja, hogy a Világháló sem fenékig tejfel, szép számmal akadnak rajta olyan mellékutcák, ahová gyermekeinket nem szívesen engednénk. A Siemens által kifejlesztett Smart Filter szoftver lényegében ezen a gondon igyekszik segíteni, megoldva persze azt is, hogy mondjuk a vállalati Internet-hozzáférést se szerencsejátékra használják a munkatársak.

A Smart Filter adatbankja 250 000 címet tartalmaz. A letiltandó címeket 27 kategóriába sorolja – pl. szerencsejáték, bűnügy, rasszizmus, politika, vallás, szex, sport stb. –, de a témák mellett napszakot is állíthatunk be bizonyos címekhez. Vagyis mondjuk egy iskolában elképzelhető, hogy a játékok délelőtt még „indexen" vannak, de délután már nem... Az indexen lévő címekről természetesen semmilyen információ nem tölthető le, sőt a szoftver jelenti a kísérletet, így a Smart Filterrel rendelkező gépeken jobb nem is kísérletezni azzal, hogy hátha a mi címünk nem szerepel az adatbázisban.

(A Sulinet Programirodától kért információ szerint egyébként a középiskolákba kiszállított gépeket központilag nem látták el szűrőprogramokkal, az iskolák maguk döntenek arról, hogy ilyeneket alkalmaznak-e. Az Egyesült Államokban az iskolai Internet-kabinetek egyharmadában alkalmaznak szűrőprogramot.)

A chatesek március 6-án rendezik meg az első országos Net-találkozót az érdi Viper Party Clubban. A részletes információ és a jelentkezési lap a **www.extra.hu/netbuli/** oldalon található, de annyit előzetesként elárulhatunk, hogy egyebek mellett fellép az Animal Cannibals és Dart Vader a Star Warsból. Lesz tombola (amin Internet Kalauz-előfizetéseket is lehet nyerni), lesz tánc, és lesz élő chat is, ismerkedés.

Egyre kevésbé szempont a tengerentúlon a web-építésben, hogy egyes kapcsolt vonalas internetezők számára lassú a gazdag adattartalommal megtöltött színes-szagos-mozgóképes honlapok letöltése: a vélekedés úgy szól, hogy a maximumot kell nyújtani, s látva a kínálatot, előbb-utóbb mindenki megteremti a maga számára a szélessávú adatátviteli lehetőségeket. Ennek jegyében született meg az Excite@Home terve is, természetesen azután, hogy a @Home bejelentette az Excite megvásárlását. A szélessávú szolgáltatás keretében az élő sportközvetítések is élvezhetőek lesznek, de a nézőkről szóló visszajelzések is finomodnak a hirdetői piac további szélesítése érdekében.

Maga a cégvásárlás egyébként hagyományos módon, részvénycsere formájában történik, s mintegy 6,7 milliárd dollár értékű tranzakció áll mögötte, amit egyes elemzők a piaci ár másfélszeresének tartanak.

A tokiói Aszahi Simbun című lap adta hírül január végén, hogy a Sony pénzügyi szolgáltatásokkal kíván betörni az Internet-piacra. A szórakoztatóelektronikai termékeket gyártó világcég már jelenleg is működtet biztosítási részleget, ezért nem meglepő a Sony elnökének, *Iba Tamocunak* az a bejelentése, hogy a Sony honlapjáról megvalósítják az életbiztosítási kötvények értékesítését és más értékpapírok, részvények forgalmazását is. Az elnök döntése összefüggésben áll a japán pénzpiac korlátozásait megszüntető deregulációval és azzal, hogy az emiatt éleződő árverseny a pénzintézetek közvetítési díjainak csökkenésével jár. Az Internet révén ugyanis mérsékelhetők a pénzügyi műveletekkel kapcsolatos személyi és egyéb kiadások.

Egy, azaz egy Matáv-részvény marad majd az állam tulajdonában, miután értékesítik még az állami tulajdonban lévő 70 milliárd forint értékű részvényt. A nagyarányú tranzakció lebonyolításával azt a céget bízzák meg, amely megnyeri az ÁPV Rt. zártkörű meghívásos pályázatát.

Az értékesítést feltehetően nem befolyásolja alapvetően, hogy időközben a Matáv monopolhelyzetének hamarabbi feloldásáról is megkezdődtek a tárgyalások a KHVM és a társaság között. Bár a kétoldalú szerződés módosítása hosszú és körültekintő munkát igényel, nem kizárt, hogy mire lapunk megjelenik, talán a megegyezés is megszületik arról, hogy a belföldi és nemzetközi távbeszélőhívások monopóliumához a Matáv ne ragaszkodjon az eredetileg biztosított határidőig, vagyis 2001. december 31-éig.

Az Amazon.com részvényeinek ára 19%-ot esett arra a hírre, hogy konkurensei megkezdték az önköltség alatti áron történő forgalmazást. Ez a látszólag öngyilkos ötlet korántsem életképtelen, hiszen a ráfizetés akár befektetésnek is tekinthető, amelyet a negatív haszonkulccsal dolgozó cég arra áldoz, hogy nagyságrendekkel növelje látogatottságát s ezáltal reklámbevételeit. Az Amazon.com egyelőre kivár, hátha kiderül, hogy a stratégia nem válik be, s a buy.com is kénytelen lesz abból megélni, amiből a viccbéli Kohn bácsi: vasárnap zárva tart...

BUY.COM
The Internet Superstore
Call Toll Free 888.880.1030 | Free Shipping | Rio | Friday Jan. 22, 1999
Choose Store: | Search

BUYCOMP.COM – The Internet Computer Superstore – Enter Home Page: Top25 Products, Specials, Computers, Notebooks, Storage, Printers, Networks, Monitors, Peripherals, More...
BUYBOOKS.COM – The Internet Book Superstore – Enter Home Page: Top25 Books, NY Times List, NonFictionBooks, FictionBooks, ComputerBooks, CookBooks, HealthBooks, ChildrensBooks, SportsBooks, More...
BUYVIDEOS.COM – The Internet Video Superstore – Enter Home Page: DVDs $14.99, DVD Player $299, Top25DVDs, Top25Videos, Action, Comedy, Horror, Family, Romance, More...
BUYSOFT.COM – The Internet Software Superstore – Enter Home Page: Top25 Products, Specials, Entertainment, Graphics, Financial, Educational, Business, Internet, Multimedia, More...
BUYGAMES.COM – The Internet Game Superstore – Enter Home Page: N64 for $99, PSX for $99, N64 Games, PSX Games, Sega Saturn, Gameboy, PC Games, Mac Games, New Releases, More...
BUYMUSIC.COM – The Internet Music Superstore – Opening in 1999: Alternative, Classical, Blues, Jazz, HardRock, Disco, Opera, Dance, Gospel, More...

Miss World... Wide Web

avagy éljenek a királynők!

Meghalt a királynő, éljen a királynő...

Nincs pontosabb jelzés a folytonosságra, mint amikor a britek a fenti mondatot szinte egy szuszra eldarálják: a trónörökösi rendszernek hála, nem tud úgy elmenni a brit uralkodó, hogy egy percig is király vagy királynő nélkül maradjanak az alattvalók.

Elmúlt a szépségverseny, éljen a szépségverseny...

Angol mintára nekünk valami efféle szlogent kellene gyártanunk, ha érzékeltetni akarnánk, hogy miképp is zajlik az Artnet oldalán (**www.datanet.hu/artnet/**) az immár három éve tartó, s feltehetően soha véget nem érő szépségverseny. A 10 elődöntő és a decemberi döntő után január 16-án egy gálaest keretében kihirdették, hogy ki lett az 1998-as év legszebb Net-leánya, a Miss World Wide Web, vagy ahogy itt mondták: Miss Cyberspace. A „kibertér szépe" ugyan semmivel sem kevesebb a WWW szépénél, ám a névbeli pontosítás – és imigyen a korlátozás – azért is szükségszerű, mert a Miss Internet World verseny még csak most következik. Ez egy másik verseny (licenctulajdonosa *Fási Ádám*), amelyen az indulás jogát éppen ezzel a győzelemmel érdemelte ki *Juhász Ági*...

Na, de leírni sincs időnk Juhász Ágnes nevét, hiszen aki most, lapunk megjelenése táján betér a fent említett oldalra, az láthatja, hogy már újra zajlik a szépségverseny, elkezdődtek az idei elődöntők. Az élet megy tovább, hogy majd decemberben újra legyen egy döntő, januárban újra legyen egy gála, s februárban újra induljon a Miss Cyberspace az Artnet oldalain. Meghalt a királynő, éljen a királynő... Vége a szépségversenynek, elkezdődött

(folytatás a 14.oldalon)

Miss World... Wide Web

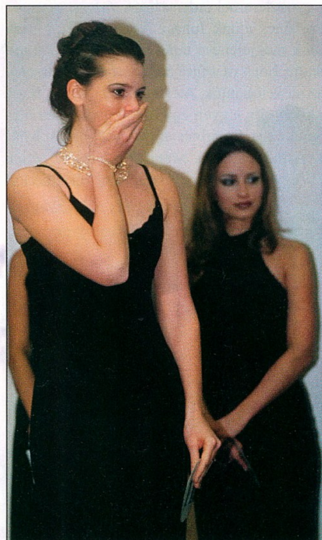
(folytatás a 13. oldalról)

a szépségverseny... Mert a szépség mindig velünk van, nem csak a kézzelfogható, hanem a virtuális valóságban is.

Cherchez la femme, keresd a nőt! Azt, hogy ez a klasszikus mondás az eredeti értelmétől megfosztva sokak iránytűje a weben, mindenki tudja, de hál' istennek nem csupán az XXX oldalak szaporodnak... Az Artnet szépségversenyét nyilván felkeresik a nőimádók, hiszen a gyengébb nem legszebb, legbájosabb virágait gyűjti az oldal csokorba, s ráadásul az oldalnak (illetve bemutatása miatt nekünk) nem gyűlik meg a baja (bajunk) az érzékenyebb, szemérmesebb (vagy éppenséggel álszent, farizeus) olvasókkal. Sokan vannak, akik nem szívesen lépik át a jó ízlés határait, ám mégis építenének az erősebbik nem eme gyengeségére: site-juk látogatottságának növeléséhez szívesen bevetnék a lányokat, ámde mértékkel... Talán ezért is jelentkeztek az Artnetnél jugoszláv, szlovák és cseh érdeklődő cégek, s talán ezért vált valószínűvé, hogy a magyar virtuális szépségverseny rövidesen exportcikk lesz, elindulnak a hasonló versenyek szerte a weben.

Éljenek a királynők!

Egyetemek, főiskolák

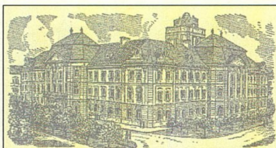
Magyar felsőoktatási intézmények a Világhálón

Megyékkel foglalkozó honismereti sorozatunk sikerén felbuzdulva ismét egy hazai témát vettünk elő: olvasóink leveleit is figyelembe véve magyar egyetemek és főiskolák honlapjait mutatjuk be.

Eger:

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola

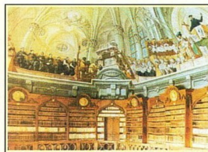

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola

Azt hiszem, sokan egyetértenek velem, ha azt mondom, hogy Eger nagyon különleges magyar település. Ha valaki fiatalon látja a várat, olvassa az Egri csillagokat, egészen biztosan szívesen gondol majd Heves megye székhelyére egész életében. A város a dicső múlt és a hősiesség, egy valaha volt szebb világ emlékén kívül még egy különleges tulajdonsággal is bír: ha az ember kicsit elmereng, mintha régi kosztümös filmek diákjait látná maga előtt. A macskakövek furcsa hangulatot árasztanak, mintha elénk vetítenének egy képet, amin hosszú köpenyes „íródeákok" és a tanításban megőszült, megfontolt léptű professzorok lépdelnek. Hogy honnan ez az érzés, nehéz megmondani, de az biztos, hogy bármilyen egyetem vagy főiskola is választja magának székhelyéül Egert, nem jár roszszul. Ezek után már szinte természetes, hogy az Eszterházy Károly nevét viselő főiskola tanárképző. Mi másnak is tanulhatna itt az ember, mint oktatónak, tanítónak?

Az EKTF történelme 1947–48-ban indult, amikor az akkori kormányzat elhatározta pedagógiai főiskolák létesítését. Ezek közül a debreceni tanárképző volt az, amely 1949-ben az Egri Líceumba – mely az ország egyik legrégebbi felsőoktatási intézménye – költözött. Több változás után 1964-re kialakult a mai rendszerű kétszakos, négyéves oktatási rend. Az utóbbi pár év jelentős fejlődést hozott: az oktatási intézmény jelenleg 36 tanszékkel és több mint 250 oktatóval büszkélkedhet. Diákjainak száma a nappali tagozaton 2700, és még ugyanennyien vannak a levelezők. Felépítésében az EKTF leginkább egy egyetemre hasonlít, tanszékei ugyanis az azoknál szokásos intézeti rendbe szerveződtek. A Társadalomtudományi Intézet a klasszikus bölcsészettudományi, valamint a társadalomtudományi tanszékeket foglalja magába, és végzi a humán szakos hallgatók képzését. A Természettudományi Intézet a természettudományi, a Művészeti és Testnevelési Intézet az úgynevezett készségszakok tanszékeit gyűjti egybe, végezetül pedig a Tanárképzési Intézet koordinálja a pedagógiai felkészítéssel kapcsolatos oktatást.

A mai EKTF felszereltségében és oktatási anyagában halad a korral, így foglalkozik számítástechnikával is. Ez utóbbira jó példa maga a homepage, illetve a Multimédia Labor által készített több CD. Az utóbbiakról az előbbin rövid ismertetőket is megtekinthetünk, sőt néhányat le is tölthetünk.

Végezetül pár szóban mindenképpen meg kell emlékeznünk az iskola névadójáról, *Eszterházy Károlyról*. Az 1725-os születésű gróf 1762-ben érkezett Egerbe, hogy haláláig betöltse az egyházmegyei püspöki, valamint a vármegyei főispáni címet. Munkásságának sokat köszönhet a város, amely biztos kezű irányítása alatt nyerte el mai szerkezetét és barokk városképét. Érdemei hasonlóak az oktatás területén is: ő építteti meg a Líceumot, mellyel eredetileg egy négyfakultásos egyetemet szeretett volna létrehozni. Nevéhez fűződik az egyetem számára tervezett könyvtár, mely ma Magyarország egyetlen nyilvános egyházi könyvtára. Eszterházy vásárolta az első köteteket is: nagy gonddal válogatta ki az általa fontosnak tartott könyveket, melyek enciklopédikus jelleggel ölelik fel korának tudományait. A könyvtár jelentős kódex- és helytörténeti-, valamint újabb kori kéziratanyagával ma is a kutatók és az olvasók rendelkezésére áll, s mint idegenforgalmi látványosság is jelentős.

http://www.ektf.hu – az EKTF nyitóoldala
http://www.ektf.hu/mmlabor/munka/cdpan/cdpan.htm – az EKTF multimédiaműhelye

Budapest:

Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem

A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem története körülbelül 150 évre nyúlik vissza, akkor kezdődött el ugyanis a Gellért-hegy déli lábánál – vagyis azon a területen, ahol ma a Budai Arborétum egy része található – a kertészképzés. Az alapító, *dr. Entz Ferenc,* az 1848–49-es szabadságharc honvédtisztorvosa 1853-ban hozta létre a jogelődöt, a Haszonkertészeket Képző Gyakorlati Tanintézetet. Az akkori tanintézetből fejlődött ki az egyetem, amely ma a termesztés, feldolgozás és környezetalakítás oktatásának első számú központja: hazánkban ez a három szakterület egyedül itt található meg együtt.

Minden felsőoktatási intézmény egyik fő törekvése, hogy ne csak elméleti tudást adjon diákjainak, hanem jól megfogható gyakorlathoz is juttassa őket. Ez alól a KÉE sem kivétel, azonban a természethez és a környezethez közel álló szakterületei miatt az utca emberének szemében talán kissé szokatlan módon. Ez azt jelenti, hogy az egyetem felügyelete alá tartozik két arborétum és egy botanikus kert.

A Soroksári Botanikus Kert a XXIII. kerületben fekszik, a Kísérleti Üzem mellett. Itt az oktatás, a kutatás és a nemzetközi szaporítóanyag-csere mellett génalaptartalék-élőgyűjteményeket is fenntartanak. (Egy pillanatra elgondolkozván a mai zűrös és pénzközpontú világ dolgain, ezt a cikk írója kellemes megkönnyebbüléssel vette tudomásul.) Évente megjelenő kiadványát megnézhetjük az egyetem honlapjának vonatkozó oldalán.

A Szarvasi Arborétumot 1978-ban csatolták az intézményhez. Valószínűleg keveseknek kell bemutatnunk, hiszen ez hazánk egyik legnagyobb és leglátogatottabb gondozott természetvédelmi területe. Híres fás gyűjteményében közel 1600 fa- és cserjefaj található. Jelentőségét az is fokozza, hogy az évi százezer látogató közel fele fiatalkorú, s így az arborétum fontos szerepet játszik a környezet- és természetvédelemre történő nevelésben.

A Budai Arborétum az egyetem budapesti campusát foglalja zöld keretbe. A Gellért-hegy déli lábánál terül el, a Villányi út, a Somlói út és a Szüret utca között. Az összesen alig hét és fél hektáron egyik leggazdagabb arborétumunk található. Megdöbbentő, de különleges mikroklímáját éppen a környezetszennyezés „állítja elő": a Budapestet borító szennyezett légtömeg és a hősugárzás az ország legmelegebb területévé teszi. A nagyközönség előtt reggel 8-tól este 6-ig nyitva áll, hétvégén előzetes bejelentkezés után csoportosan látogatható. Minden pestinek és budainak ajánljuk, aki unja a betonrengeteget, és egy kicsit sétálni akar, de nincs ideje nagyobb túrára.

Fentebb már említettük a Kísérleti Üzemet. Ezt az intézményt 1964-ben alapította a Földművelésügyi Minisztérium. Itt kutatásokat, fajtanemesítést és -előállítást, technológiai és genetikai fejlesztéseket, valamint különféle egyéb kutatásokat, illetve növénytermesztést végeznek. Sőt mi több, még borokkal is kísérleteznek... Legalábbis erre utal az az üveg igen kellemes nedű, amit e sorok írójának is módja volt „letesztelni".

Szervezeti egységeit, illetve oktatási rendjét tekintve az egyetem két részre bontható. A fővárosban működik három egyetemi kar, amely okleveles mérnöki diplomát ad. Név szerint az Élelmiszeripari, a Kertészeti, valamint a Tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési (a legújabb, 1992-es) Kar. Lehetőség van a Ph.D fokozat megszerzésére is. Emellett vidéken még két főiskolai kar működik: Szegeden az élelmiszeripari, Kecskeméten pedig a kertészeti. Mindkettő mérnöki diplomát ad. A hallgatók száma összesen közel 3700, ebből nappali tagozatos 2300 fő.

A KÉE homepage-e nem csillog-villog, de az itt leírtakon kívül még rengeteg érdekes információt tartalmaz, méghozzá nagyon kellemesen megszerkesztett, áttekinthető formában. Úgy gondoljuk, ez az a mérce, amit minden magyar felsőoktatási intézménynek meg kellene ütnie, ezért az ő figyelmükbe is ajánljuk.

http://www.kee.hu

sulinet

Az Internet Kalauz melléklete a középiskolai Internet-programhoz

irisz.sulinet.hu

„Most rajtad a sor! Mit tegyünk veletek együtt, hogy ezek az oldalak még érdekesebbek legyenek? Esetleg nem tetszett valami? (Hmmm...) Várjuk ötleteiteket."

Tulajdonképpen ezek a legfontosabb sorok a nemrégiben beindított Irisz-oldalon, ahová bizony nagyon kellenének az ötletek... Még csak a hmmm mellett sem igen tud a recenzens voksolni, mert ahhoz, hogy ne tetsszék, előbb lennie kell ott valaminek...

ÍRISZ
internet diákoknak

farsang
üdvözlet
lapküldő
nyerj
farsang
börze
főlap

üdvözlet
Újult erővel - Pokorni Zoltán oktatási miniszter üdvözlete diákoknak, tanároknak és minden érdeklődőnek a OM Írisz programjának céljairól és a további tervekről

Küldj egy képeslapot! Már régen válaszoltál a barátaid e-mailjeire? Használd ki a közelgő karácsonyt és új évet, adj hírt magadról - ha nagyon lusta vagy, csak egy kattintásra van szükséged! Kiváncsi vagy, hogyan? Ünnep ide, ünnep oda, nem tudod levetkőzni kekeckedő természetedet? Rád is gondoltunk: néhány gonoszkodó képeslapot is találhatsz. Válassz hangulatod és a címzett személye szerint, és már mehet is a lap!

Ragadd meg az alkalmat és az egeret: újból próbára teheted amúgy is fantasztikus személyedet. Tervezz képeslapokat, szerezz zenét! Hidd el, megéri...

NYERJ

Ha a **www.sulinet.hu**-ról idekattintunk, akkor először *Pokorni Zoltán* miniszteri üdvözletét csalhatjuk elő a háttérből. A tárca irányítója szinte ugyanazt mondja, mint amit az előző bekezdésben hangsúlyoztunk: „Az itt található lapok szolgáljanak könnyed ízelítőül. Hogy milyen lesz az igazi?... Ez Önökön és rajtatok is múlik." Hogy mit szeretne a miniszter, az egy-két sorral feljebb olvasható: „Az Írisz egyszerre szórakoztat és tanít. Könnyedebb oldalai a kikapcsolódást szolgálják, ám ezeken keresztül is tanulhatunk. Annyit mindenképpen, hogy megfeleljünk az információs társadalom hordozta elvárásoknak. Azonban nem csupán a szórakozást, kikapcsolódást szolgáló oldalakat szeretnénk interaktívabbá tenni, hanem azokat is, amelyek a tanulást segítik. Hiszen tudjuk, hogy gyakran nem elég a letölthető tananyag, és gyors segítség szükséges valamilyen váratlan probléma megoldásához. Több figyelmet szeretnénk tehát arra fordítani, hogy hálózati találkozásaink mindenki számára tanulságos, élményszámba menő eseményt jelentsenek. Ez akkor lesz így, ha az együttműködés fejlődéséhez minél többen járulunk hozzá új gondolatokkal, ötletekkel."

Első ötletként egy képeslapküldő szolgálat van az oldalon, s hogy legyen minél több küldenivaló, mindjárt egy képeslaptervező verseny is. Sajnos ez utóbbit máris elérte az ilyen típusú oldalak átka, a határidőcsúszás, január 18-án kellett volna kihirdetni a nyerteseket, de január 22-én, amikor kénytelenek voltunk ezt a cikket lezárni a magazinban, bizony még a nyomát sem leltük. (Pedig egy-két eredeti képeslapot szívesen bemutattunk volna...)

Miképp az ötletbörzébe is szívesen beleolvastunk volna, de az ideákat egyelőre csak oda lehet küldeni, nem jön vissza belőlük egy sem az oldalra, nincs duplex üzemmód, és nincs egy ideatár, ahol esetleg az eddigi ötletek megtekinthetők lennének. Kár, pedig lehet, hogy ez megindítaná mások fantáziáját is.

Ha egy diák írna dolgozatot az oldalról, akkor annak erényét csupán a formában tudná összegezni: mi tagadás, van ízlése a webmesternek, az oldal „szépni szép"... Bár ehhez is hozzá kell tenni, hogy ez a kimért elegancia inkább idézi egy drága menedzsermagazin formavilágát, semmint egy 500 ezer középiskolás diáknak és 50 ezer pedagógusnak készülő fórum mozgalmasságát. Egy pici tartalmi érték is van: a farsang ürügyén találtunk némi „tananyagot" az időszámítással kapcsolatban, amit tisztes stréber nebulóként mindjárt beépítettünk a Sulinet hátrább található oldalain zajló századvég-polémiába...

Mindez korántsem jelenti azt, hogy mi továbblapozásra biztatnánk bárkit is: ám attól tartunk, hogy amíg az Irisz lapjain ennél nem lesz több, biztatás nélkül is tovább fognak lapozni azok, akikhez az oldal szólna...

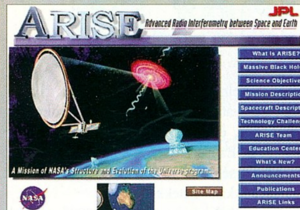
V. J. A.

CSILLAGÁSZAT

Rádiócsillagászat

www.vsop.isas.ac.jp
arise.jpl.nasa.gov

Már csaknem három évtizede annak, hogy az amerikai kontinensen kifejlesztették az első VLBI (Very Large Baseline Interferometry) rendszereket, lehetővé téve igen jó (0,1–1 szögmásodperc) felbontású képek készítését távoli rádióforrásokról. A ma is a legnagyobb felbontásúnak mondott képalkotási rendszer azon alapszik, hogy az egymástól nagy távolságra lévő rádiótávcsöveket eltérő fázisban érik az ugyanazon kozmikus forrásból származó rádióhullámok. Ezt a fáziskülönbséget felhasználva, interferomertriai módszerekkel nyerhető ki a több állomástól összegyűjtött adatokból a végleges kép, melynek minősége az egyedi antennák által szolgáltatott képek minőségét jócskán meghaladja. A távcsövek eme összehangolt rendszere tulajdonképpen a rendszer bázisvonalának megfelelő nagyságú rádióteleszkópként működik. A földi telepítésű rendszerek esetén a bázisvonal nagysága maximum a Föld átmérője lehet, viszont egy távcsövet Föld körüli pályára helyezve a rendszer nagysága, így felbontása is többszörösére növelhető. Ennek az ötletnek a megvalósulásáról árulkodnak ezek a lapok, melyeken a japán kezdeményezésű VSOP és az amerikai fejlesztésű ARISE programról nyerhetünk bővebb információkat.

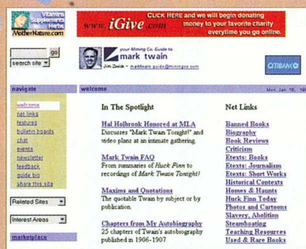
A VSOP lapja a frissen felbocsátott, 10 méteres antennával rendelkező teleszkóp első képeit hordozza. Mivel a program csak pár hónapja indult, a fejlesztőre még sok feladat vár, mire a rendszer a tőle várt teljesítményt nyújtja majd. Így a lap még jobbára csak technikai információkkal és néhány tesztképpel várja az érdeklődőket, viszont a címet érdemes megjegyezni, hisz néhány hónapon belül szenzációs képek lelőhelye lesz. (Részletesebb képet a rádiócsillagászatról a NASA gondozásában lévő lapról kaphatunk.) A valószínűleg a közeljövőben megvalósuló ARISE program egy 25 m átmérőjű rádióteleszkópot használ, amely igen elnyúlt pályán kering a Föld körül. A program irányítói azt várják, hogy a VSOP méréseit kiegészítve, pontosítva az égbolt több olyan területe válik majd tanulmányozhatóvá, amelynek vizsgálatára a korábbi felvételek alapján nem nyílt lehetőség. Ilyen területekként említi a hálószem a távoli fekete lyukakat, a galaxisok középpontjait, amelyek mélyreható vizsgálata csak a néhány gigahertz frekvenciájú rádióhullámok tartományában lehetséges (a többi tartományban az objektumokat körülvevő porfelhők túlságosan nagy elnyelést produkálnak). Amint az a honlapról kiderül, e területek vizsgálatával világosabbá válhat, hogyan viselkedik az anyag több millió Napnyi tömegű testek környezetében. Az új technológia révén tanulmányozhatóvá válnak majd a gravitációs lencsék, a százmillió fényévre fekvő kvazárok, amelyek megfigyelése révén az univerzum méretére, formájára és tágulási gyorsaságára utaló információk gyűjthetők.

Végül, de nem utolsósorban a napkorona vizsgálata is célja a közeljövőben felbocsátandó műholdnak, hisz a bioszféra életét is jelentősen befolyásoló napkitörések esetleges előrejelzése fontos lehet. A honlap persze olyan, a technológiát érintő, kérdéseket is megválaszol, mint hogy miként alakították ki a távcső extrakönnyű tükrét, vagy hogy hogyan dolgozzák fel a szondától érkező nagy mennyiségű adatot. A lapon található adatok mind azt segítik, hogy átfogó képet nyerjük a jelen és a jövő rádiócsillagászatáról.

IRODALOM

Sumf'n

marktwain.miningco.com/
tqd.advanced.org/2847/novels/huckfinn.htm

Ha az olvasó a címben szereplő szóra tekint, valószínűleg nyomdahibára, egy távol-keleti istenre, de semmiképpen sem valamely civilizált nép nyelvén értelmesnek tekintett kifejezésre gondol. Pedig az utóbbiról van szó, a kifejezés ebben a formájában ugyanis *Samuel Langhorne Clemens* egy örökbecsű művéből való, jelentése pedig „valami", vagyis angolul „something". Aki angolos, gyorsan rájöhet, hogy egyfajta szlenges írásmódról van szó: something, sumthin', sumf'n – ha így próbálkozunk, mindjárt nyilvánvaló. Már többször írtuk az Internet Kalauz lapjain, hogy bizony a műfordítás nem egyszerű dolog, és aki csak teheti, néha nézzen utána egy-két ismert mű eredeti szövegének is, hiszen az Internet lehetőséget biztosít rá, az eredmény pedig nagyon tanulságos. Talán célszerű az embernek kedvenc regényeit vagy jól ismert (kötelező?) olvasmányok mondatait megkeresni, mint ahogyan mi is tettük. Clemens úr közismert neve ugyanis – hiszen biztosan sokan nem jöttek még rá – *Mark Twain,* a fenti idézetfoszlány pedig a Huckleberry Finn kalandjaiból való.

Nem véletlen, hogy egy ilyen szlenget emeltünk ki a Huckleberry-ből. Mark Twainről nem annyira közismert, amit az angol irodalommal közelebbi ba-

rátságban lévők jól tudnak, hogy egyike volt az első olyan irodalmároknak, akik stíluselemként használták a kiejtés szerinti írást. Nem csoda egyébként, hogy ő ehhez az eszközhöz fordult. Élete elég kalandos volt, és az sem véletlen, hogy regényei annyira kötődnek a Mississippihez. A folyón járva-kelve – vagyis hajózva – sok egyszerű, nyers emberrel akadt dolga. Elleste beszédüket, hogy aztán minél hitelesebb képet festhessen könyveiben a szereplőkről, sokunknak gyönyörűséget okozva ezzel.

Bár többnyire regényeiről ismerjük, számos szórakoztató novellát, köztük sok szarkasztikus hangvételűt is írt. Magyarul is megjelent Megszelídítem a kerékpárt című kötete, melyből aktualitása miatt mindenkinek ajánljuk a Kikúráltam a náthám című írást. Ebben megtalálhatunk néhány hatásos nátha elleni gyógymódot, például hagyma-pálinka kúrát, illetve a fél mérföld hosszú jeges lepedőbe csavarást...

Eötvös Loránd munkái és méltatása

www.neumann-haz.hu/digital/eotvos/eotvos.html

Eötvös Loránd munkái és méltatása
Dolgozatok és dokumentumok gyűjteménye

Bevezetés
Eötvös Loránd tudományos munkáiból
Eötvös Loránd tudománypolitikai munkáiból
Levelek, versek, dokumentumok
Eötvös Loránd életéről és munkásságáról

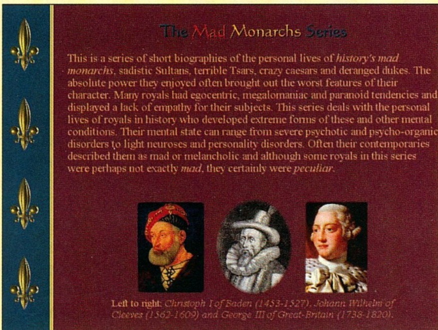
Einige Arbeiten von Loránd (Roland) Eötvös (deutsch)
About Loránd (Roland) Eötvös (English)

Eötvös Lorándot (1848–1919) igazából nem kell bemutatni, hiszen neve szorosan összefonódott a magyar tudománytörténettel, több természeti jelenséget, törvényt és eszközt is elneveztek róla. Nem véletlen, hogy oly sok tudományos és oktatási intézet vette fel az Eötvös nevet. Sokan talán nem is tudják, de a geofizika tudománya is az ő bábáskodása mellett született meg. Az oktatásban szintén igen nagy elismerést vívott ki, aminek betetőzése az oktatásügyi miniszteri posztra való kinevezése volt. Persze a tanításból személyesen is kivette a részét, hiszen sokáig a róla elnevezett ELTE professzoraként működött. *Kozma Andor* a Magyar Tudományos Akadémia 1929. május 12-ei ünnepi közgyűlésén e szavakkal dicsőítette őt: „Eötvös Loránd a legnagyobb, a legdicsőbb lélekember, akinek fennkölt fénykörébe, egyszerű életem díszéül, szabad utam volt énnekem. Eötvös Loránd, a végtelenség örök törvényeit megértő, világraszóló nagy tudós bevégzé földi küldetését, s a végtelenbe visszatért." Nem sok magyar tudósról hangzott el ilyen gyönyörű leírás, így nem csoda, hogy az utókor is igen nagy súlyt fektet emlékének megőrzésére és tudományos munkái eredeti forrásanyagának dokumentálására. A Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK), a Neumann János Kulturális Társaság és a KFKI Részecske- és Magfizikai Kutató Intézet Számítógép Hálózati Központjának kezdeményezésére egy igen kitűnő honlap lelte meg helyét a kibertérben. Eötvös Loránd tudományos és tudománypolitikai munkáiból adnak közre egy csokorra valót, s megismerkedhetünk életével és munkásságával. Mindemellett pár levél, vers és egyéb más dokumentum segíti a kutatót, ha közelebbről szeretné megismerni e nagyszerű tudóst, tanárt és nemkülönben kiváló sportembert.

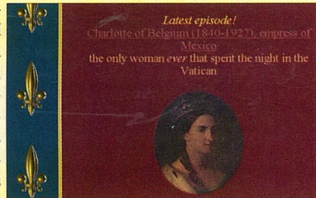
TÖRTÉNELEM

Őrült monarchák

www.xs4all.nl/~kvenjb/madmon.htm

Az emberiség történetének könyve telis-tele van uralkodói családok dicső tetteivel. Hány király, cár, szultán, császár és még ki tudja, milyen cím viselője írta fel nevét e hatalmas könyv lapjaira! Persze e tettek nem mindig voltak olyan csodálatosak, sőt sokszor emberek millióinak vére szolgált tintaként, amivel a sorokat írták. Az abszolút hatalom valószínűleg minket is „megbillentene" egy kicsit. Nem lehet egyszerű megélni azt a hihetetlen erőt, amellyel e kiválasztottak rendelkeztek, és sokukon az elmebaj jelei is tisztán megmutatkoztak. Emlékezzünk csak vissza *IV. Ivánra,* akit *Rettegett Ivánként* is ismertek, vagy *Nadir Shah Afsharra,* aki Perzsia uralkodója volt, és többek között arról vált híressé, hogy ő lopta el a Kohinoor gyémántot. Az Őrült monarchák sorozat ezeket az uralkodókat mutatja be, akik, mint itt kiderül, a hivatalos hírverés mellett mégiscsak egyszerű, gyarló emberek voltak. A site pontos történeti adatokkal szolgál, és képekkel illusztrálja az elmúlt évszázadokat. Az anyag nagyságára igazán nem lehet panaszunk, hiszen az oldal önmagában is eléggé terjedelmes, de ami itt nem található meg, az linkként van beépítve. Hihetetlen, hogy mennyi őrültséggel, szadizmussal, szexuális elferdüléssel és még jó pár egyéb szörnyű dologgal találkozhattunk a történelem során. Nos, az

életrajzok mellett a leírásokból megtudhatunk jó néhány olyan történelmi eseményt is, amely nem igazán közismert. Az oldal egyetlen hátránya, hogy a háttérkép csíkozása miatt helyenként nehéz olvasni a szöveget, ami azért itt fontos lenne. Mindenestre az oldal nem csak a nebulóknak kiváló forrásanyag, hanem egyszersmind lenyűgözően izgalmas olvasmány is.

TÖRTÉNELEMÓRA

Új időszámítás

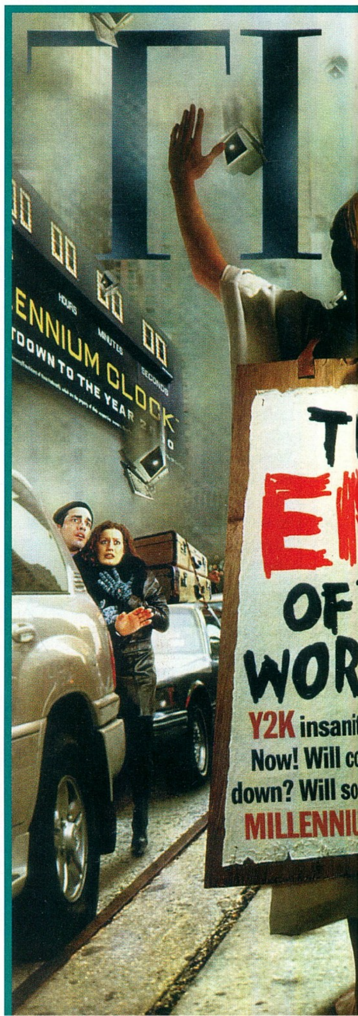
„Anno Internet”

A 2000. év közeledtével, az Internettel együtt járó információs globalizáció által támasztott igények miatt – komolyan vagy komolytalanul – egyre gyakrabban merül fel egy új időszámítás bevezetésének ötlete. Legutóbb a svájci Swatch óragyár tett javaslatot a tízes számrendszert használó és napi 1000 percet számláló Internet-idő alkalmazására, melynek újdonsága nem csak az évezredes hagyományon alapuló, 24/60/60-as felosztással való felhagyás, hanem az abszolút, zónák nélküli világidő is. Az internetezés szempontjából fellelhető némi logika ebben a javaslatban, ám aligha képzelhető el, hogy a mindennapi életben is érvényesüljön. Arról nem is beszélve, hogy a *kronológia* tudományában kettéválik a napi és az éves időszámítás, tehát attól még, hogy felhagyunk a 24 órás napokkal, még nem fogunk 1999 helyett másik évszámot írni. Ehhez a VI. században született, de igazán csak a XII. század után általánossá váló *dionysiusi,* vagy ismertebb nevén keresztény időszámítást kellene egy másikkal felváltani. Talán sokan akadnak, akik azt gondolják: ez nem is olyan nagy ügy, csak át kell állítani néhány gépet, és kész. (Könnyű belátni: ha ez így lenne, akkor a 2000. év, az Y2K problémája sem létezne.) De nem csak arról van szó, hogy nem olyan egyszerű a világ összes óráját átállítani, hanem arról is, hogy a ma használatos, eleddig legpontosabb kronológiai rendszer kialakulásához és általánossá válásához évezredekre volt szükség. Ha csak a legutóbbi szakaszát tekintjük e folyamatnak, az is majd' másfél évezredig tartott, és csak e század elején zárult le – ha egyáltalán lezárult.

Mitől olyan bonyolult ez a ma már kézenfekvő rendszer? Elsősorban attól, hogy három égitest mozgása által meghatározott különböző szakaszokat kell egységbe foglalnia. A Föld saját tengelye körüli forgása szerint számoljuk a napokat (melyeket tovább bontunk órára, percre és másodpercre); a Hold Föld körüli pályája, azaz az ebből adódó holdfogyatkozások ciklusai határozták meg egykor a hónapokat, de ez mára módosult a harmadik egység, a Föld Nap körüli pályája miatt, ami viszont az évszámítás alapja. E három periódus nincs pontos összhangban egymással. Ráadásul a helyzetet tovább bonyolítja, hogy mivel a Föld tengelye nem párhuzamos a Nap körüli forgásának tengelyével (ugyebár ez okozza az évszakok változását), valamint magában a pályában is vannak különböző eltérések, az egyéves időtartam meghatározása is függhet attól, hogy ún. tropikus évet számolunk-e (itt a Napnak ugyanazon térítőhöz való visszatérte jelenti az egy évet), vagy csillagévet, amely a Nap körüli pálya ugyanazon pontjához való visszaérkezést jelenti. Ez utóbbi (sziderikus) év 365 nap, 6 óra, 9 perc és 9,35 másodperc hosszú, tehát több mint hat órával tér el a naptári év hosszától. Ebből a negyed napból keletkezik a négyévenkénti szökőév, mellyel kiegyenlíthető az eltérés. (A 9 perc és 9,35 másodperc eltérést az küszöböli ki, hogy a kerek évszázadok közül csak minden negyedik szökőév, tehát például 1900-ban nem volt február 29., de 2000-ben lesz.) Persze egy sziderikus év hossza így sem azonos egy naptári évével, és hogy a helyzet még bonyolultabb legyen, a sziderikus és a tropikus év terjedelme sem egyezik meg, sőt a két érték közti eltérés hol nő, hol pedig csökken. (Ennek kiegyenlítésére majd valamikor a 4800-as évek tájékán be kell iktatni még egy szökőnapot.)

A fentiek tudatában érthető, hogy a történelmet időszámítási kísérletek sorozata kíséri. A legnagyobb lépést a már említett *Dionysius* előtt *Julius Caesar* tette, aki a hónapok ma használatos elrendezésének alapjait lerakta (az ő tiszteletére lett a quintiliszből július). Ezen a századok során már csak kisebb reformokat kellett végrehajtani (a legismertebb a *XIII. Gergely pápa*-féle 1582-ben), és csak a XX. század elejére alakult ki világszerte egységes időszámítás. (Akinek még volt piros nyakkendő a nyakában, emlékezhet, hogy a nagy *októberi* szocialista forradalom évfordulóját *november* 7-én ünnepeltük...)

Eddig csak az év és az abban foglalt egységek számításáról beszéltünk. Más

kérdés viszont, hogy honnan számoljuk ezeket az éveket. Mai időszámításunkat Krisztus születésétől datálja a hagyomány – ami csak most, kétezer év elteltével tűnik olyan magától értetődőnek –, de nem Krisztus születése óta, hiszen *Dionysius Exiguus* római apát csak a hatodik században állapította meg ezt az időpontot, és tette az akkoriban használatos római időszámítás 753. évére, véve azt 1-nek. Ezért van, hogy az ezred- és századforduló – a közhiedelemmel és a saját, januári Internet Kalauz-beli állításommal ellentétben – nem ez év végén lesz, hanem majd csak 2000. december 31-éről 2001. január 1-jére lépve következik be. Azaz a harmadik évezred és egyben a XXI. század első napja: 2001. január 1. – mellesleg hétfő.

Ennek ellenére nem hiszem, hogy le lehetne beszélni az emberiséget 1999 nagyszabású búcsúztatásáról, valószínűleg mindkét alkalommal egyformán fognak durrogni a pezsgősüvegek, és igyekszik majd mindenki a lehető legjobb bulit csapni. Ám jusson eszünkbe *mindegyik* ezredfordulón: ezek csak virtuális pillanatok. Valójában nem történik semmi különös, hiszen az időszámítás nem abszolút, nem örök. Oroszországban például egészen *Nagy Péter* cárig a bizánci időszámítást használták, amely Krisztus születésekor már 5509-nél tartott, és a világ teremtésétől eredeztette magát – hasonlóan az alexandriai és a zsidó időszámításhoz. Utóbbi a mai napig fennmaradt – a juliánitól eltérő holdhónapokkal együtt –, és jelenleg 5759-nél tart, azaz ennyi év telt volna el azóta, hogy az Örökkévaló kimondta a teremtő igét.

Persze vitathatatlan, hogy mára a világ döntő részén a keresztény időszámítást használják, és mint nagy eseményre tekintenek a 2000. év beköszöntére. Azt viszont – gondolom – igen kevesen hiszik, hogy valamiféle világvége következne be ekkor, legfeljebb néhány számítógéprendszer bénul majd le, de azok sem egyszerre, hiszen például Londonban egy órával később lesz éjfél, mint nálunk. Az új időszámítás formájában kínálkozó megoldással a technikai gondokon kívül egy új kérdés is felvetődik: mikor kezdődjön? Tettünk-e olyat a huszadik században, ami alkalmas lenne egy mindenki számára elfogadható, új kezdőpontnak?

Kis Ervin Egon

A népszerű Time magazin 1999. január 18-ai számának címlapja. Az Y2K-problémát sokan hozzák közös nevezőre az ezredfordulóra jövendölt világvégével, s hát ezzel sem várhatjuk meg 2000. december 31-ét, a gondok ez év végén következnek be.

Mikor ünnepeljünk, és mit?

Kis Ervin Egon nagyjából ugyanakkor küldte be a fenti írást szerkesztőségünkbe, amikor a múlt hónapban indított „Évezredfinálé" (Finálév) sorozathoz megérkezett az alábbi olvasói e-mail:

Eddig sem vontam kétségbe az Internet Kalauz erényeit, de őszintén megvallva, a jövőbe látás képességét eddig nem feltételeztem az újságról. Egy egy év múlva elkészülő interjút már az idén leközölni (Évezredfinálé: A bűvös szám 200, nem 2000), ez igen!

Komolyra fordítva a szót: sajnos ti is beleestetek a csapdába, és akaratlanul tovább erősítitek az olvasókban az igen elterjedt téves nézetet az ezredforduló „hollétéről". Az interjú felvezetésével ellentétben, a huszadik század utolsó évében majd csak jövőre kezdhetitek faggatni a beszélgetőtársakat, ez az utolsó év ugyanis csak 2000. január 1-jével kezdődik. Ahhoz ugyanis, hogy elkezdődhessen az új évszázad, évezred, először le kell telnie az évszázad 100., az évezred 1000. évének. Ez, sajnos vagy szerencsére, ténykérdés, bármelyik történész, matematikus, fizikus vagy csillagász szívesen megmagyarázza, miért van így. Nagyon röviden megpróbálom én is.

A tévedés kiváltó oka – a számmágiához való ösztönös vonzódásunkon túl – az a kevéssé felismert tény, hogy az időszámítás, hagyományosan, nem a már letelt, hanem a megkezdett éveket (hónapokat, napokat) tartja

(folytatás a 22. oldalon)

(folytatás a 21. oldalról)

számon. Ezért nincs (nem volt) 0. év, mint ahogy nincs 0. hónap vagy a hónapban 0. nap; így az időszámítás első napja 1. január 1-je (és természetesen nem 0. 0. hó 0-a).

Mielőtt továbbmennénk az olvasói levélen, hadd vessek közbe valamit: én ismerek egy olyan időszámítást, amely a már letelt éveket tartja számon: ez bizony minden ember saját időszámítása, s igazából akkor lép életbe, amikor életrajzunk egy mondattá zsugorodik, s elfér a végső nyughelyünknek szánt szűk otthonunk oldalán: élt 74 évet. Vagy 32-t. Itt bizony csak a befejezett év számít. S mivel Krisztus születéséhez csak több száz évvel „Krisztus után" kezdték viszonyítani az időszámítást, ki az, aki bizton állítja, hogy nem Krisztus eltelt éveit azonosították a krisztusi kor évszámával mint sorszámmal?! Mert ha így van, akkor ebből visszafelé haladva értelemszerűen Krisztus első születésnapjára kell tenni az első év kezdetét, vagyis annak ellenére, hogy nincs nulladik hónap, nincs nulladik nap, az időszámításunknak van origója, s az mégiscsak nullával kezdődik. Ez persze csupán egy felvetés, egy lehetőség, de tudja valaki cáfolni?

Na, de bocsánat a közbeszólásért, nézzük tovább a levelet:

Minden más feltételezés feloldhatatlan ellentmondásokhoz vezet. Ha 2000 az új évezredhez tartozna, akkor az időszámításban lett volna egy csonka évtized, amely csak 9 évből állt volna, egy deficites évszázad, amely csak 99 évből állna, és egy ugyanilyen sérült, mindössze 999 évet számláló évezred. Ha viszont feltételezzük egy 0. év létét (ami önmagában ellentmondás: nullás sorszám nincs, csak tőszám!), az időszámítás szimmetriája borul fel, és a „sérült" évtizedet, -századot, -ezredet szükségképpen „áttesszük" a negatív tartományba, az i. e. időszakra.

Újlaki László

Terjedelmi okokból ennek az érvrendszernek további alátámasztását most átugrottuk, de a helyzet az, hogy illetlen közbeszólásom erre és a kihagyott matematikai okfejtésre egyaránt előre válaszol, hiszen ha van 0. év, akkor értelemszerűen az nem csak a Krisztus utáni 1-ig, hanem a Krisztus előtti 1-ig is eltart, intervallumban tehát két év hosszúságú, s ez a szimmetriát és a csonka évek problémáját egyaránt megoldja. Hogy ez ab ovo marhaság? Csakúgy, mint 3 a mínusz ötödik hatványon. Egy számot nem tudok mínusz ötször összeszorozni önmagával, de tudom úgy definiálni a negatív hatványkitevős műveleteket, hogy az beilleszkedjen a pozitív hatványkitevős műveletek logikájába. Merő véletlen, hogy az egyetemet magam is matematika szakon végeztem, ezért közelebb áll hozzám Újlaki László vélekedése, de én nem merném bizton állítani, hogy Dionysius Exiguus az egyből indult ki, annál is inkább, mivel épp a papok terjesztették el azt a másik, a leélt éveken alapuló időszámítást...

Ráadásul újságíróként azt is megtanultam, hogy vannak dolgok, amelyekben amúgy is elsöpör minden logikát és matematikai vagy történelmi bizonyítékot a közvélemény, ezer cikkel vagy olvasói levéllel sem lehet lebeszélni a világot arról, hogy 1999 végén búcsúztassa ezt az évezredet. Kis Ervin Egon szerint mindkét évben durrogni fognak a pezsgőspalackok és a petárdák, szerintem azonban két év múlva már csak annyira, amennyire egy századközi évben, mert akárhogy is nézzük, a nagy változás „kilométeróránkon" mégiscsak az, amikor mindegyik számjegy ugrik egyet, s nem az, amikor csak az utolsó.

A vita ugyanakkor jó alkalom arra, hogy egy kicsit elmerüljünk az időszámítások történetében. Megnéztünk néhány oldalt a Világhálón, hogy milyen vélekedések olvashatók arról, mikor kell ünnepelni az ezredfordulót. Természetesen nem kevesen akadnak, akik ugyanúgy vélekednek, mint Újlaki László. Az alábbi sorokat az Alarmix szerverén, egész pontosan a **www.alarmix.net/freeweb/turtle/calendar/alap.htm#millen** oldalon találtuk:

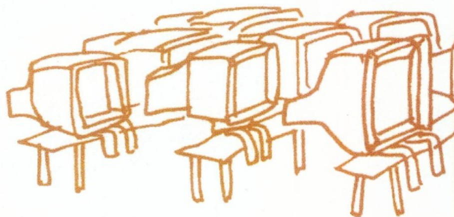
Aki már behűtötte a pezsgőt 1999. december 31-ére, azt türelemre kell kérnem: a millennium egy évvel később lesz!

Az időszámításban ugyanis nincs nulla. Az időszámítás kezdete tehát i. sz. 1. január 1. Eszerint az i. sz. 10. év végén volt vége az első évtizednek (ezt persze csak utólag mondjuk, a Krisztus születése szerinti évszámítást csak a VI. századtól kezdve használják), 1000 decemberében pedig az első évezrednek. Az i. e. III. század például i. e. 300 januárjától i. e. 201 decemberéig tart.

Ily módon a XX. század nem azonos az 1900-as évekkel: az előbbi 1901-től 2000-ig, az utóbbi pedig 1900-tól 1999-ig tart (azaz mind a kettő pontosan 100 évig, csak egy év eltolással).

A második évezred utolsó napja tehát 2000. december 31-én lesz, s 2001 januárjában lépünk a harmadikba. (Krisztus hagyományos születési dátumának kétezredik évfordulója: 2000. december 25.)

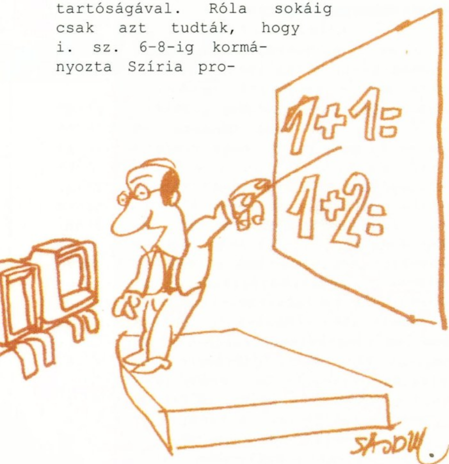
Illusztrációink forrása a Montana Rt. által kiadott Senki többet?... 2000! című kiadvány

Tulajdonképpen szimpatikus a logika, s akár el is fogadhatnánk, mondván, hogy „Finálév" sorozatunkkal nem a huszadik századot, a második évezredet, hanem az 1900-as éveket búcsúztatjuk, de meglehetősen sokan akadnak, akik már az utolsó mondatot is vitatják. *Grüll Tibor* a Hetek című lapban írt erről egy tanulmányt, sorai teljes terjedelemben a **www.hetek.hu/hetek/index.cfm?szam=98031302.011&rovat=Fokusz&cikk=12_fo.htm** web-címen olvashatók, mi csak egy részletet közlünk:

Manapság gyakran hallani egyes történelmi felekezetek részéről, hogy 2000-ben ünnepeljük Krisztus születésének kétezredik évfordulóját. A dolog azonban nem ilyen egyszerű: Jézus Krisztus ugyanis nem „nullában" (vagyis az időszámítás kezdetekor), hanem minden bizonnyal Krisztus előtt 8-ban vagy 7-ben látta meg a napvilágot. A Jézus születésével és gyermekkorával kapcsolatban legtöbb

információval szolgáló Lukács evangéliuma a születés időpontját *Augustus* császár (i. e. 27 - i. sz. 14) népszámlálási rendeletének idejére teszi, amikor *Publius Sulpicius Quirinus* volt a szíriai helytartó. A Jézus születése utáni betlehemi gyermekgyilkosságokat *Nagy Heródes* (i. e. 37-4) rendelte el. Ebből egyszerű logikával kikövetkeztethető, hogy Jézusnak valamikor Augustus trónra lépése és Heródes halála között (i. e. 27-4) kellett születnie. De szűkítsük tovább a kört. Augustus kőbe vésett önéletrajza, a híres ankarai emlékmű szerint a császár három nagy népszámlálást tartott a birodalomban: i. e. 28-ban, i. e. 8-ban és i. sz. 14-ben, halála évében. Vagyis az egyetlen szóba jöhető évszám: i. e. 8. Most ellenőrizzük ezt a dátumot az egyetlen kérdőjeles adattal: *Quirinus* szíriai helytartóságával. Róla sokáig csak azt tudták, hogy i. sz. 6-8-ig kormányozta Szíria pro-

vinciát - vagyis (ujjongtak a bibliakritikusok) Lukács adatai tévesek.

Csakhogy a XIX. század legnevesebb német ókortörténésze, *Theodor Mommsen* feliratos adatok alapján egyértelműen bebizonyította, hogy a konzulviselt Quirinus, Augustus befolyásos és hűséges embere, i. e. 11 és 7 között éppen a Libanon-hegységben fellázadt itúreaiak ellen vezetett hadjáratot, sőt összeírást is tartott, amelynek során „117 ezer főt számláltak meg" a római hivatalnokok. Vagyis Lukács adatai helyesnek bizonyultak, és a názáreti Jézus Krisztus valóban valamikor a mai időszámításunk előtti 8-ban vagy 7-ben született meg a júdeai Betlehemben. Úgy tűnik tehát, hogy az emberiség kissé lekésett Jézus Krisztus születésének 2000. évfordulójáról, hiszen azt 1992/93-ban kellett volna megünnepelni.

De miből adódik ez a néhány éves eltérés a naptárban? Nem másból, mint a későbbi korokban szükségszerűvé vált naptárreformokból...

Ha már a Sulinet-oldalakra tettük ezt a kis történelmi visszatekintést, érdemes benéznünk a **www.sulinet.hu** alfejezeteként megnyílt Írisz-oldalakra is, mit ír a minisztérium oktatási tartalomszolgáltató oldala az időszámítás kezdetéről (**irisz.sulinet.hu/xm/unnep/biblia.shtml**):

A Jézus születésére vonatkozó történeti forrásokból az derül ki, hogy az évnek nincs olyan hónapja, amelynek valamely napjára ne datálták volna a megváltó születését. A II. század végén *Alexandriai Kelemen* feljegyezte, hogy egyes Egyiptom-beli teológusok május 20-ára teszik Jézus születését. Mások április 19-ére, illetve 20-ára, maga Kelemen november 17-ére.

Origenész, az ősegyház egyik kiemelkedő tudósa Kr. u. 245-ben a leghatározottabban elutasította Krisztus születése megünneplésének még a gondolatát is. Ennek ellenére a karácsonyt először a keleti egyházban ünnepelték, de nem decemberben, hanem január 6-án.

Más volt a helyzet Nyugaton. *Aureliánus* római császár a 3. században nagy tisztelője volt a napistennek, és ezért bevezette a „legyőzhetetlen nap" ünnepét december 25-ére, az antik számítás szerinti napéjegyenlőség napjára. Ez a IV. században már nagyon népszerű ünnep felkínálta a lehetőséget a keresztényeknek - vagy az akkori politikusoknak -, hogy átkereszteljék a napot. Így jelenleg a nyugati egyház szerint Jézus Krisztusnak, „az igazság napjának" és a „világ világosságának" ünnepét üljük meg.

Jézust születésekor Betlehemben „keleti bölcsek" keresték fel. Ezek a bölcsek valószínűleg perzsa asztrológusok voltak, akik a csillagokat vizsgálták, és úgy vélték, az égbolt szokatlan jelenségei azt jelzik, hogy fontos események fognak történni a földön. A „csillag", amit láttak, a Halak csillagképben együttállásba került és így nagyon erős fénnyel sugárzó Jupiter és Szaturnusz bolygó lehetett. Az ókori gondolatvilágban a Jupiter az istenek és emberek uralkodójához tartozó királyi csillag volt, a Szaturnusz pedig Izrael csillaga. Így nem meglepő, hogy az asztrológusok Jeruzsálembe jöttek, hogy megkeressék a világ új urát. A Jupiter és Szaturnusz együttállása i. e. 7-ben történt, és csak minden 794. évben fordul elő. Egyes asztronómusok eltérő javaslata szerint a csillag rövid életű „nova" volt, amelynek tündöklő lobogását egy fehér törpecsillag felrobbanása okozta. Kínai források szerint i. e. 5-ben tűnt fel egy „nova" a keleti égbolton. Jézus születésének valódi éve nem tisztázott...

Az oktatási kormányzat oldaláról ugorjunk át egy már-már tradicionálisnak tekinthető oktatóoldalra, a Repetáéra. A **www.repeta.hu/repeta/arch/tema/961217.1525.html** címen ezt olvashatjuk az időszámításról:

Az idő mérése mindig is fontos volt az emberek számára. A történelem során különféle rendszereket találtak ki állami és egyházi használatra.

Mi például irományaink végére dátumot írunk. Ez annyit tesz: kiadatott, a do, dare - adni - igéből. Ezt írták a középkori oklevelek aljára. Néha - a charta szó mellett - a data nőnemű alakot használták.

Az éveket - a Kr. u. VI. századi Dionysius Exiguus apát által kidolgozott rendszerben - Krisztus születésétől számítjuk. Az ő munkája

(folytatás a 24. oldalon)

(folytatás a 23. oldalról)

nyomán írták az évet a középkori oklevelekben anno incarnationis Domininak, az Úr megtestesülése évének. Ezt a formát őrzi az angol történeti irodalom az A. D. rövidített alakban. Az annus (év) szó tovább él a magyar egyetemek által is évente kiadott tanulmánykötetek, az annalesek nevében. Az annales különben középkori történeti műfaj is.

A római naptárban a hónapok első napját calendae-nak nevezték. Ez a calo - kikiált - igéből származik. A pap, a pontifex kiáltotta ki ugyanis újholdkor az égre tekintve a holdhónapok kezdetét. Az elnevezés megmaradt akkor is, amikor már nem használtak holdhónapot.

Ez volt az adósságok visszafizetésének napja. Az ebből a szóból származó calendarium a rómaiaknál adósságlistát jelentett. Augustus, ha egy adósa nem adta meg, amivel tartozott, állítólag ezt mondta: majd fizet Ad Calendas Graecas - a görög calendae-n. Mivel pedig a görögöknél nem volt calendae, így ezt fordíthatjuk a „soha napján, kiskedden" magyar szólással is.

A hónap egy másik jeles napja az idus volt. *Spurinna* jós állítólag figyelmeztette *Caesart*, hogy óvakodjon március idusától, de az nem hallgatott rá, és meg is ölték. Az idus volt egyébként a kamatfizetés napja. Ez egyes hónapokban március 13-ára, más hónapokban 15-ére esett.

A rómaiak korai naptáráról keveset tudunk. A hagyomány szerint az év tíz - eltérő hosszúságú - hónapból állt. Ezek között első volt Martius. Ez Marsról, a hadistenről kapta nevét, Aprilis, Venus hava, a természet nyílásának ideje, az aperio, aperire igéből. A harmadik, Maius, nevét az azonos nevű - a növények és az állatok növekedését elősegítő - istenről kapta. A következő hónapot a hókarú Héra latin megfelelőjéről, Iuppiter hitveséről, Iunóról nevezték el Iuniusnak. A Quintilis, Sextilis, September, October, November, December szavakban latin számneveket találunk. Ez volt az ötödik, a hatodik, a hetedik, a nyolcadik, a kilencedik és a tizedik hónap.

A római naptárat először *Numa Pompilius* király, majd Kr. e. 46-ban Julius Caesar reformálta meg, aki ekkor pontifex maximus is volt.

A Quintilis hónapot Kr. e. 44-től, Caesar halálának évétől hívják Iuliusnak, Caesar nemzetségnevéről. A Sextilis hónapot viszont, amikor Augustus először lett consul, a római senatus nevezte el róla Augustusnak Kr. e. 8-ban.

Már *Numa* király 12 hónapossá tette az évet. Martius elé illesztette Februariust. Ez az engesztelő áldozat, a februa hava. Februariust megelőzve lett az első hónap Ianuarius. Ennek névadóját, Ianus istent így szólítja meg Ovidius:

„Kétarcú Ianus, suhanó év kezdete, mennyben egyetlen, ki magad látod a hátadat is."

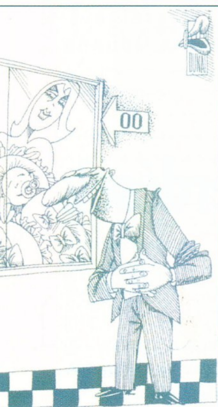
Ez a hónap, természetesen, az újév ünneplésével kezdődött. Ez már az ókorban is a vidámság napja volt. *Libanios* így ír a Kr. e. IV. századi Antiochiáról: Az emberek mulatnak, jó hangulatban vannak. Ezen a napon mindenkit a költekezés vágya száll meg...

Ez után a meglehetősen merkantilista naptárismertető után, ahol a napok az adó- vagy a kamatfizetésről, netán a költekezésről váltak nevezetessé, szeretnénk néhány sort idézni *Határ Győzőtől* is, akinek Bejövetel-Bemenetel című írása – bármily furcsa – a Miniszterelnöki Hivatal szerverén van, elérhetőségi koordinátája: **www.meh.hu/mo2000/Szekcio/4/hatarbemenetel.htm**.

A csillagidő tengelye csupán az elképzelt koordinátának: mi kalibráljuk. Hogy hol vesszük fel az origót, az önkényes. Aki Róma-rajongó, annak az idő a város alapításától számítódik: Ab Urbe Condita. Ma 2752-t írunk, de ne higgye senki, hogy tréfálok: ez az időszámítás Spanyolországban a vizigótok alatt megmaradt, éspedig 1180-ig, Castiliában 1382-ig, Portugáliában 1415-ig. A görögök Alexandriában a babilóniai Nabonasszar-időszámítást használták, amelynek origója i. e. 747 volt; ez terjedt el Levante-szerte, széltében használták a 15. századig: minden okmányon, szerződésben ott szerepelt, s azért úgy is nevezték, hogy a „szerződések időszámítása". Magában Hellászban az olümpiász időszámításával csupán a 4. század végén hagytak fel. A mi időszámításunkat a 6. században vezették be: Dionysius Exiguus, a görögül beszélő művelt szkíta, *Cassiodorus* baráti köréből, ő indítványozta elsőül, hogy Krisztus legyen az új origó, de nem a születése, hanem a szeplőtlen fogantatás napja. A kopt egyház az ún. „világteremtéstől" számolja éveit, amelyet i. e. 5500-ra tesz. A bizánci ortodoxia, ideértve a moszkvai patriarchátust is, ezt az Annus Mundit 5509-ben állapította meg; időszámításuk hivatalosan érvényben volt keresztlevélen/házasságlevélen a modern időkig. Hogy Kínáról, Indiáról mit se szóljunk, és az iszlámot ne is említsük, melynek az ún. millénium a Hegirától számított 1376-ik esztendőre esik, és ez az egymilliárdnyi „igazhívő" a szemét se rebbenti arra a hírre, hogy Londonban hat labdarúgópálya nagyságú, roppant dómot emelnek a millennium tiszteletére. S itt már, nolens volens, rá kell kanyarodnom a második „rázós" pontra, ahogy beígértem: hogy mi is a világ nyugati orbitusán e nagy nekibuzdulás miértje - mi az, amit ünneplünk, és miért?

[...]

Színt vallok, és azonosítom magam az angol konszenzussal, amely alighanem a kontinens konszen-

zusa is: nem az időt és nem a kereszténységet ünnepeljük. Van azon túl is mit ünnepelnünk. Egy kiváló lengyel író, *Stanislaw Lem,* egyik interjújában tömören megfogalmazta: „a Föld egy gömb, amit apró, embernek nevezett lények népesítenek be. Jóval apróbbak a Földhöz viszonyítva, mint a mikrobák egy grapefruit vagy narancs héján”. Így hát a grapefruit mikrobái hozzánk képest óriások. Magyarán: 3 másodperces jelenésünkkel a törzsfejlődés 24 órájában, bízvást mondhatni, parvenük vagyunk, fajunk a bizonytalan sorsú felkapaszkodók, a szerencselovag törtetők genusához tartozik. A csodák csodája, hogy eddig átvészeltük meteoresőinket, jégkorszakainkat, sziderális kataklizmáinkat, és még vagyunk.

Most kezdünk csak fenyegetettségünkre ráébredni.

Megértjük azokat, akik az ateista („bjezbozsnyik”) parancsuralom embertelenségeit megsínylették, és szenvedéseik nyomán hitük új erőre kap. De ahogyan *Arisztotelésznél* az állam elsődleges kötelessége, hogy segítsen a szegénységen, ugyanúgy a szekuláris társadalom elsődleges kötelessége a tolerancia. A tolerancia mindenekfölött. Élvezzék hát e toleranciát az egyházak is. Belső ügyük, hogy kordában tartsák fundamentalistáikat, ha vakhitük atavisztikus rohamában - a demokrácia lehetőségeivel élve, az istenuralom visszaállítása érdekében - a demokráciára törnek.

Akinek nevetésre áll a szája, nevessen. Akinek ünnepelhetnékre áll a szíve csücske, ám ünnepeljen kedvére. Ünnep, hogy idáig eljutottunk; de mi lesz ezután? Nem maradhatunk örökké a valláshiedelmek járókáiban, nem bízhatjuk sorsunkat a humbug gondviselésre. Ébredjünk rá kozmikus magányunkra, fogadjuk el; nőjünk fel, nőjünk hozzá veszedelmeinkhez. Talán ország-világnak ez a ritka, rendhagyó ünnepe ösztökélni fog bennünket arra, hogy felnőtt önállósággal, felnőtt felelősségérzéssel, felnőtt hivatástudattal vágjunk neki a harmadik évezrednek abban a szekuláris világban, amelyhez a negyedikben alkalmasint megérkeznünk rendeltetett.

Itt, a végén (s a terjedelmi okokból nem idézett részletekben) Határ Győző már nem az időszámításról ír, de kiindulópontunkhoz talán hozzá tartozik, hogy „anno Domini 1999–2000” nem az Úr megtestesülését, nem Jézus Krisztus születésének kerek évfordulóját, hanem felismeréseinket, az emberiség korszakhatárát ünnepeljük. Ebben pedig az emberiség maga húzza meg a korszakhatárokat, függetlenül attól, hogy létezik olyan logikus és elfogadható érvrendszer, amely szerint az ezredvég fináléjáig van még egy évünk, s a „finálév” csak 2000 lesz... Engedelmükkel: mi itt és most mégiscsak folytatjuk sorozatunkat, tovább beszélgetünk az ezredforduló ürügyén kiváló gondolkodókkal. *Kérjük, lapozzon...*

Vértes János Andor

Finálév

Beszélgetés Farkas Ödönnel

Mindig lesznek megválaszolatlan kérdések

Januárban új sorozatot kezdtünk Évezredfinálé címmel, s ezt folytatjuk most (immár az előző oldalak tanulságaként Finálévnek átkeresztelve a dolgot, és gondosan ügyelve arra, hogy itt és most az 1900-as éveket zárjuk le, nem feltétlenül a századot). A sorozat lényege azonban nem változott: az 1900-as évek utolsó évében arról faggatjuk tudós beszélgetőtársainkat, milyen jövőt látnak a bűvös határon túl, mit hoznak a kétezresek...

E havi interjúalanyunk, *Farkas Ödön* 1966-ban született Zalaszentgróton; 1989-ben végzett az ELTE-TTK-n mint okleveles vegyész. Több külföldi ösztöndíj (Franciaország, USA) után 1996-ban, harmincévesen lett a kémiai tudományok kandidátusa. Kutatási területe: nagyméretű molekulák modellezése, optimálása és szerkezetvizsgálata számítógépes eszközökkel. Az elmúlt két évben az Egyesült Államokban a Gaussian 98 elnevezésű kémiai szimulációs program fejlesztésén dolgozott, amelynek kidolgozója, *John Pople* kapta a tavalyi kémiai Nobel-díjat. Ősz óta ismét itthon folytatja munkáját, az ELTE-TTK Szerves Kémiai Tanszékén.

Amikor azt mondjuk, a jövő század a számítástechnika százada lesz, többnyire a hétköznapi változások jutnak eszünkbe: pénz helyett chipkártyával fogunk fizetni, telefon helyett az Interneten beszélgetünk, fax helyett e-mailt küldünk, és az autóban a fedélzeti komputer súgja a dugó elkerülésére legmegfelelőbb útvonalat. De vajon milyen változásokat hozott, és hoz majd a tudomány számára az új kor? Hamarabb rátalálunk-e a rák ellenszerére vagy a világegyetem titkaira, ha kérdéseinket betápláljuk egy hatalmas számítógépbe?

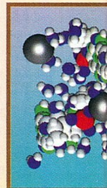
– Számítógépen az átlag felhasználó többnyire azt a PC-t (esetleg Macet) érti, amin a hétköznapi élet tevékenységei folynak: szövegszerkesztés, banki átutalás, internetezés, képszerkesztés stb. Ugyanakkor léteznek olyan, nagy teljesítményű gépek is, amelyek kívül esnek a Windows világán: ezeken komoly tudósok, mérnökök „misztikus" tevékenységeket végeznek, például, mint Ön, molekulákat modelleznek. Mennyire mások ezek a berendezések a mi megszokott gépeinkhez képest?

– A nyolcvanas évek végén egyetemeken, kutatóintézetekben kezdtek kvantumkémiai számításokat végezni, főleg Unix operációs rendszert használó munkaállomásokon. Ezek még valóban nagy, sokszor szobákat betöltő gépek voltak, de az elmúlt pár évben fordulat következett be a személyi számítógépek teljesítménye terén. Így azokra a számításokra, amelyeket hajdanán egy IBM- vagy Silicon Graphics-munkaállomáson is csak nehezen lehetett elvégezni, ma már egy jobb PC ugyanúgy képes – tized áron! A különbség tehát most már nem a berendezésből, hanem a rajta futó alkalmazásból adódik. Ahogy egyre több és olcsóbb számítógép lett, egyre több kutató juthatott hozzá, maguk a módszerek, illetve az azokat megtestesítő szoftverek tudtak fejlődni. Mégsem beszélhetünk nagy horderejű áttörésről, hiszen például egy átlagos kvantumkémiai számítás skálázódása olyan, hogy a molekula méretének negyedik hatványával nő; ez azt jelenti, hogy amikor kijön egy csúcsszámítógép, ami teszem azt tízszer gyorsabb, mint az elődje, akkor a molekula méretét csak egy icipicit kell növelni ahhoz, hogy máris kevés legyen a kapacitás. A változás tehát inkább abban mérhető, hogy sokkal pontosabban, jobban lehet kiszámítani a dolgokat, esetleg ugyanazt a feladatot gyorsabban, valamivel nagyobb molekulára lehet elvégezni, és mindehhez végül is bárki hozzájuthat.

– Hogyan hat ez vissza a tudomány fejlődésére?

– *Bródy András* e sorozat előző interjújában az emberi gondolkodás fejlődését kétszáz éves ciklusokra tagolja. Nem számoltam utána, ám azt hiszem, a tudományos gondolkodásmód változásához is kell, ha nem is ilyen hosszú, de mindenképpen többgenerációs átmenet. Ugyanis a tudományos kutatás és a számítástechnika egymásra hatása elsősorban attól függ, hogy a kutatást végző tudós – aki normális esetben nem számítástechnikus – szükségesnek látja-e a számítógép alkalmazását. Egyelőre ez még nem általános gyakorlat, bár egyre többen vannak, akik a kísérletek mellett látni szeretnék, hogy ötletüket számítással is alá lehet-e támasztani; másrészt rengeteg olyan kísérleti eredmény van, amelynek a részleteit nem lehet kimérni: tudjuk, mi a vége, mi az eleje, de a közte zajló folyamatok csak sejthetők. Ilyenkor elméleti számításokkal felderíthető minden finomság. Természetesen lehetőségként adott az is, hogy kísérletek elvégzése nélkül modellezzünk kémiai reakciókat. Különösen a gyógyszerkutatásban használják például a Gaussian 98 nevű programot, amelynek fejlesztésén magam is dolgoztam; tehát egyre inkább elterjednek ilyen módszerek, de a számításokat elvégezni sem könnyű. Lényegesen olcsóbb, mint kísérletezgetni, ám a programok még nincsenek olyan szinten, hogy a kísérlet gyakorlati elvégzése ne legyen egyszerűbb, mint az azt modellező számítás. A jövőben, ha már lesznek olyan programok, amelyeket a szerves vegyész éppúgy tud majd kezelni, mint egy szövegszerkesztőt, mert már az egyetemen vagy a gimnáziumban találkozott vele, akkor egy kísérleti feladatnál eleve átgondolja, hogy milyen számítást lehetne előzetesen végezni. Ez lesz az a pont, amikortól fogva komolyan beszélhetünk arról, hogy a vegyészetben is jelentős szerepet kapott a számítógép. Mert azért azt nem szabad elfelejteni, hogy más tudományos területeken már ma is elterjedt: például a repülőgép-tervezésnél használnak számítógépes szimulációt, így nem kell összetörni száz repülőt ahhoz, hogy a százegyedik jól repüljön. A mai gyakorlati kémiatudomány számára – miután nem egy vegyület előállítása jelent problémát, hanem hogy hogyan állítsuk elő úgy, hogy közben környezet-

kímélő, olcsó és veszélytelen legyen – a számítógép óriási segítséget jelenthet, hiszen majdnem mindent lehet modellezni anélkül, hogy büdös lenne, felrobbanna, vagy feldolgozhatatlan mellékterméket hagyna maga után.

– Több évet dolgozott az USA-ban. Mennyire más ott a tudomány szemlélete a számítástechnikával kapcsolatban?

– Elmondok erre egy jellemző példát: amikor megérkeztem Detroitba, és először bementem az egyetemre, hogy megismerkedjek a professzorral, az egyik masina éppen elromlott. Szinte le sem tettem a kabátomat, úgy ültem le elé, bemutatkozásként rendbe tenni. Nem sikerülhetett volna, ha nem találkozom a problémával itthon. Néhány évvel ezelőtt még óriási energiákat fektettünk be, hogy majdnem a semmiből hozzunk létre – szinte csak az eszünkkel és minimális alkatrésszel – olyan feladatok megoldására képes eszközöket, melyekhez nyugaton csúcstechnológiát alkalmaztak. Egy amerikai szakember nincs rászorulva ilyesmire: ha valamire szüksége van, megveszi, ezért sokkal kevésbé tudja az agyát komplex problémák megoldására használni. Saját területén tökéletesen elvégzi a munkáját, megbízható, számíthatsz rá – amit esetleg itthon kevésbé lehet elmondani –, de kreativitása csak szűk határokon belül érvényesül. Nem véletlen, hogy a szürkeállományt még mindig importálják Amerikába. Amiben valóban lehetnek nagy különbségek, az a pénzhez és az eszközökhöz való hozzájutás lehetősége, de nekem ebből a szempontból szerencsém van, hiszen a módszerfejlesztéshez, amit csinálok, nem kell akkora technikai kapacitás, amekkorát ne lehetne bárhol megteremteni.

– Ezek szerint a magyar tudomány a hazai körülmények között is versenyképes tudott maradni?

– Feltétlenül. Persze hasznos volt számomra is a két év, amit kinn töltöttem, hiszen olyan ember mellett dolgozhattam, aki tényleg kiváló; de egy ember nem tudja helyettesíteni azt a tudományos közeget, ami az ELTE-n körülvesz: a barátokat, a kollégákat, akik sokféle nézőpontból, sok mindent kutatnak, s akikkel érdemes és jó együtt dolgozni. Ami itt valóban nehéz, és ott könnyű: az anyagi lét. Amerikában egy korombeli kutatónak természetes, hogy háza, kocsija és mindene meglegyen, semmiféle egzisztenciális problémával ne küzdjön – csakhogy nagyjából ennyi az egész! El kell dönteni, hogy kinek miből áll az élete. Akinek fontosak az emberi kapcsolatok, nem szabad kinn maradnia Amerikában.

– Mégis sokan maradnak külföldön, és minden tudományos fórumon elhangzik, hogy mennyire nincs pénz a kutatásra. Másrészt egyszer azt olvastam valahol: nem mindig a pénz hiányzik a felfedezésekhez, hanem a segítőkész, jóindulatú környezet, amelyben nem irigylik, hanem elismerik az eredményeket.

– Biztos ez is igaz valamennyire, de azért sok minden változott a rendszerváltás óta, jobban érvényesülnek a szakmai szempontok, átláthatóbbak a szabályok, és már többet számít a teljesítmény, mint a párttagkönyv. Ami pedig a pénzt illeti: nagyban függ attól, hogy milyen területen dolgozik valaki, hogyan tud forrásokhoz jutni. Az, amit a magyar költségvetés biztosít, valóban minimális, de például a gyógyszerkutatás óriási mértékű visszaesésében az is szerepet játszik, hogy jóval kevesebb a megbízás. Ám meggyőződésem, hogy ez csak átmeneti állapot, hiszen azok a cégek, akik beruháznak Magyarországon, előbb-utóbb felismerik a meglévő szürkeállományban rejlő lehetőségeket. Nem beszélve arról, hogy a kommunikációs forradalom, az Internet éppen arra ad módot, hogy „térbeli" elhelyezkedésünktől függetlenül részt vegyünk a világ bármely kutatásában, magam is itthonról folytatom a Gaussian-fejlesztésben való közreműködést. Pontosan ebben látom az Internet jelentőségét: lehetővé teszi az emberek számára az utazgatás, jövés-menés nélküli munkavégzést, megkönnyíti a napi kapcsolattartást, újra kialakulhatnak, feléledhetnek az életünkhöz alapvetően hozzá tartozó kisközösségek: ha a munkahelyemmel videokonferencián beszélem meg a napi teendőket, Interneten küldöm át az anyagokat, akkor több idő marad a családra, a gyerekekre vagy akár a szomszédokra. Ha ez a jövő, akkor az emberiség elmúlt ezeréves történetének egyik legnagyobb áldása a Világháló; ha az ellenkezője történik – ami éppúgy lehetséges –, akkor talán az utolsó csapás.

– A tudomány óriási fejlődésen ment keresztül ebben a században. Ezen a számítástechnika csak még nagyobbat dobott az utóbbi évtizedekben, de vajon közelebb kerültünk-e a világ megértéséhez, meg tudjuk-e válaszolni az alapkérdéseket?

– Tegnap láttam a tévében az Alkonyzóna egyik epizódját, amelyben egy kisfiú úgy tartja életben a dédapja nagyapját, hogy minden este mesél neki, de sosem mondja el a mese végét, hanem azt ígéri: „majd holnap megtudod". A 140 éves öreget kíváncsisága élteti. Aztán ugrunk az időben, és a kisfiút öregemberként látjuk viszont: megint csak megy hazafelé a könyvtárból, mesekönyvekkel felszerelkezve. A filmben a történetet egy tanárnő meséli kislányának, aki ezen a ponton már nagyon türelmetlen, és megkérdezi: „na, és mi lett a 140 éves öreggel?" A válasz csak ennyi: „majd holnap megtudod..." Az alapkérdésekkel vagy végső kérdésekkel is ez a helyzet: ha valamire megkaptuk a választ, az attól kezdve már nem érdekes. A középkorban senki sem vonta kétségbe Isten létezését, de vérre menő viták folytak arról, hogy vajon a Föld forog a Nap körül, vagy fordítva. Mindig az a lényeges, amit nem tudunk, nem értünk.

Fotó: Walkó Boglárka

– Most, hogy a tudomány soha nem látott mélységekig hatol az anyagi világ szerkezetébe, törvényszerűségeibe, egyúttal kitörve az űr felé is, mi lesz a jövő évezred - vagy évszázad - alapkérdése?

– A tudományt nem azért támogatják, hogy megpróbálja megfejteni, miként ment végbe az ősrobbanás, mi is a lényege az úgynevezett fizikai valóságnak, egyáltalán honnét vannak fizikai törvények; a pénzt arra kapjuk, hogy megtaláljuk mondjuk egy gyógyszer vagy műanyag előállításának legolcsóbb, esetleg környezetkímélőbb módját. Nekem sincs időm azokkal a problémákkal foglalkozni, amik hallgatókoromban izgattak; ráadásul időközben rájöttem: a jelenlegi matematikai eszközökkel, azzal a kétválaszos – igaz, nem igaz – logikával, amit használunk mi, és használnak a számítógépek, bizonyos kérdésekre nem lehet választ adni. Hiszen nem értjük még a saját teremtményeinket sem! Valamit létrehozni nem ugyanaz, mint megérteni, és ismerni minden apró mozzanatát, lépését. Lehet, hogy nemsokára éppúgy a fejünkre nőnek a számítógépek, mint a saját gyerekeink, és olyan csodálkozva nézünk majd az általunk teremtett világra, ahogy talán Isten is néz ránk.

Kis Ervin Egon

Nincs új a Net alatt
– Fejezetek az Internet előtörténetéből (13.)

Nincs új a Net alatt: sorozatunk azt kívánja bemutatni, hogy az Internet jellegzetes alapfunkcióinak történeti előképeit nem harminc évvel ezelőtt, az Arpanet-kezdet időszakában, hanem annál jóval – esetenként több ezer évvel – korábban kell keresnünk. A „régi" és az „internetes" megoldások közötti feltűnő hasonlatosságokkal, analógiákkal, áthallásokkal, keresztkapcsolatokkal talán sikerül a technológia felől ismét a társadalomra irányítani a figyelmet – hogy annál jobban kezdjük csodálni az Internet által biztosított határtalan lehetőségeket. Mint listánkon is látható, a fejezetcímek többségét már „lehívtuk", ezek megjelentek a lapban, és olvashatók a **www.prim-online.hu** Internet Kalauz-archívumában. A sorozatban a mostani cikket előreláthatólag még két további rész követi.

Céhbehívás és társai
A korai hírcsoportok történetéből

Az ókori bölcsnek bizony bámulatos szerencséje volt, ha saját nagyvárosában akadt néhány hozzá hasonló gondolkodó fő, akivel módjában állt elmélyült eszmecseréket, izgalmas beszélgetéseket folytatnia. Amennyiben nem akart egy-egy bizonytalan üzenetváltással hosszú hónapokat várni, emberünk a kor szellemi vérkeringésének egyetlen formában lehetett részese: ha útra kelt, és a hosszú (esetenként többéves) vándorlást választotta, hogy egyenként felkereshesse tudóstársait. Sikere határokat is átlépő közösségteremtő erőt hordozott, elsősorban a *távolság* legyőzésével.

Pontosan a fordítottja történt akkor, ha az információs kapcsolat és a technika nem létrehozott, hanem fenntarthatóvá, szervezhetővé tett viszonylag zárt, kapcsolatot hagyományos módon tartó, de működésmódja miatt időnként kiegészítő kommunikációs megoldásokra igényt tartó közösségeket. Nekik ugyanis az *időt* kellett legyőzniük, hogy tagjaik minél hatékonyabban tudják összehangolni cselekedeteiket.

Ennek a közösségtípusnak a „klasszikus" esetei a céhek *(gildék)*, a középkori Európa jól ismert, jellegzetes szereplői. A céhek a kézműves mesterségek képviselőit tömörítő „szakmai és érdekvédelmi szervezetekként" egészen a modern gyáripar kialakulásáig szinte kizárólagosan határozták meg az általuk képviselt szakmavilág működését és szabályozását. Kapcsolataik sokszor túlnyúltak az országhatárokon is, és jó néhány esetben viszonylag korán „nemzetközivé" váltak (a legények külországi vándorlásai ennek a nagy „hálózatnak" a fenntartását is szolgálták). Mégsem a határokat átlépő, hanem a földrajzilag egymáshoz viszonylag közel (maximum 50 kilométeres sugarú körön belül) elhelyezkedő tagokat azonnali cselekvésre bíró információk hatékony eljuttatásának kényszere alakította ki a kapcsolattartásnak a mai hálózati hírcsoportokra számos vonatkozásban kísértetiesen emlékeztető megoldásait.

Számos ok miatt válhatott szükségessé, hogy az együvé tartozó céhmestereket és -legényeket gyorsan és maradéktalanul értesítsék a kötelező megjelenést igénylő eseményekről. Ezek lehettek rendes negyedéves, de a közös ügyek és a váratlanul felmerülő gondok miatt havi vagy akár heti rendszerességű gyűlések, választások is. Hasonlóképpen indokolták a tagok összetrombitálását bizonyos rendkívüli események (pl. egy céhtárs halála, illetve temetése), egyes céhtípusoknál a foglalkozással összefüggő, gyors fellépést kívánó esetek (a borbélycéhek a súlyos betegekhez „konzíliumra" hívták a tagokat, a sürgős megbízáshoz jutó futárcéhek „berendelték" a dolgozóikat).

A saját műhelyben dolgozó társakat közös eseményre invitáló közleményt az esetek döntő többségében a céhmester indította el, az Európában viszonylag egységesen kialakult ún. *táblajáratás* formájában. A hírt vagy egy „specialista", az ún. szolgálómester, vagy a legfiatalabb tag, az ifjúmester hordta szét személyesen *(körlevél),* de elterjedt volt az a megoldás is, hogy a mesterek saját legényeikkel, láncszerűen továbbították egymásnak *(forward)* az üzeneteket. A „tábla" nem volt más, mint a közlemény *hitelességét* biztosító, a céh jelvényének vagy címerének formáját meggyőzően felidéző, sokszor művészi kivitelű céltárgy. Funkciója kezdetben nem több mint a szóban átadott üzenet hitelesítése: ne felejtsük el, hogy a koraközépkor írni-olvasni szinte egyáltalán nem tudó, képekben-szimbólumokban gondolkodó világának szereplőit kötötte össze. Később egyes táblákat óralappal és kézzel állítható rézmutatóval láttak el, amely a meghirdetett gyűlés, temetés vagy mise kezdő időpontját ábrázolta, s a hitelesítő funkció változatlanul hagyása mellett fejlődésnek indultak maguk a táblák is. Az írásbeliség terjedésével párhuzamosan különféle rekeszek, pántok, mélyedések kezdtek helyet adni az írásos üzenetnek vagy éppen a hírrel elérendő tagok névsorának. (Akik aztán – afféle átvételi elismervényként – x-et odatéve láttamozták az üzenetet.)

The Metalsmith

'The lyfe so short the crafte so long to learn'

A Chapter of ABANA

Volume 16 Number 4 March, 1993

THE GUILD OF ARCHITECTURAL IRONMONGERS

8 STEPNEY GREEN, LONDON E1 3JU
Tel: 0171-790 3431 Fax: 0171-790 8517

The Guilds of Florence

The guild were the center of the economic activity of Florence. There were over 200 factories in the city and most were guild operated. The city became famous and prosperous as a result of the cloth trade, and this is all tied into the success of the Guilds. They did not only exist for the rich

A táblajáratást szigorú előírások szabályozták, a gyorsaság és az azonnali továbbítás kötelme büntetés terhe mellett mindenkire vonatkozott. Szóbeli üzenetnél különös gondot fordítottak arra, hogy ne csorbuljon a tartalom. A nagy céhek egyszerre több behívótáblát is útnak indíthattak.

A céhek információháztartása zárt, szigorúan szervezett rendszer volt, amelyet a hírcsatorna fenntartása és üzemeltetése mellett számos kiegészítő kommunikációs szabály tartott keretek között. A céhtagok előtt gyakran olvasták fel a regisztrumot, a céhszabályzatot, hogy ezzel sulykolják a helyes és helytelen viselkedésre vonatkozó „hivatalos" álláspontot. A regisztrumok gyakran kérdés-felelet formában íródtak, és afféle *FAQ*-ként tartalmazták a leggyakrabban felvetődő problémák magyarázatát. A céh szigorúan őrködött a közleményforgalom tisztasága felett is, különösen a viszályhoz vezető hazugság és a nyelvi norma megsértésén keresztül közösséggyengítő hatású trágár beszéddel szemben igyekeztek határozottan fellépni.

„Aki nyilvános hazugsággal [...] akar magának szolgálatot és tekintélyt szerezni, 8 dénár büntetést fizet" – áll a brassói kötélverők legénytársulatának 1613-as szabályzatában. „Ha valakit [...] káromkodáson érnek, bűne arányában büntesse a céh" – írja elő a brassói és barcasági egyesült molnárcéh 1570-es szabályzata (a becsületsértésszámba menő szitkozódás már a törvény hatáskörébe esett).

Mindez nem volna több egyszerű históriai ínyencfalatnál, ha nem látná mind több szakértő úgy, hogy a céhek, amelyek a ma nagyvállalatai által biztosított jóléti funkciók nagy részét egykor biztosítani tudták, újra meghatározó szerephez juthatnak a számítógépes hálózatok világában, a 21. század gazdaságában.

Az egykori céhes világot a koordináció rendelkezésre álló technikája, a tranzakciók (az áruk és az információk mozgásának) sebessége határozta meg. A távíró és a vasútvonalak, a szállítás és a közleményforgalom 19. századi nagy felgyorsítói, az elosztott munkaerőt összetett, hierarchikus iparvállalati keretek között foglalkoztató termelőüzemeknek is lehetővé tették a koordináció fenntartását. Mivel a tranzakciókat olcsóbb volt a vállalati kereteken belül lebonyolítani, a méretnövekedés mögött a gyártás, az elosztás, a marketing és a többi üzleti tevékenység integrációja állt: a dolog ugyanis megérte. A növekedés azonban már korábban is megállt, ha külső szereplő alkalmazásával a költségek csökkenthetők voltak, az újabb technológiai forradalom következtében pedig megkezdődött az óriásszervezetek lassú lebomlása. Mivel az integrált, szélessávú hálózatokkal és a személyi számítógépekkel az egykori versenyelőny-forrás, a centralizált döntéshozás és a bürokrácia értéke rohamos hanyatlásnak indult, az információ átvitele és terítése olcsóbbá vált. Az új koordinációs technikák „az iparosítás előtti idők kis, autonóm vállalati egységeit látszanak visszahozni", mind többen jósolják a céhek reneszánszát, az állandó nagyvállalatok helyére lépő rugalmas, időszakos szakmai szövetségbe tömörülő, projektenként önmagukat „újra és újra konfiguráló" csoportosulások domináns üzleti szervezeti formává válását, egy „elektronikus szabadúszókból álló gazdaság", az ún. „e-lance economy" kialakítását.

A szakirodalomban szívesen idézett példa az itáliai Prato tartományba vezet. A 70-es évek elején itt egyetlen haldokló textilipari óriásüzemben folyt a termelés, amit az örökös azonnal 8 új vállalatra osztott, hogy mostanra már 15 ezer (!), átlagosan öt alkalmazottat foglalkoztató cégecske virágoztassa fel, és tegye világhírűvé a pratói textilt. A modell legizgalmasabb szereplői számunkra mégis az információbrókerek, az *impannatorik,* akik a gyártók és a felvásárlók között biztosítják a kapcsolatot. Félezer évvel korábban hasonló tevékenységbe fogó elődeiken némileg túltéve elektronikus piac formájában termelik meg és tartják karban a koordinációhoz szükséges információtömeget (üzemek kihasználtsága, gyártási kapacitások, várható igények). Mesterségük címere – ha még mindig táblát kellene járatniuk – minden bonnyal a mobiltelefon és a hordozható számítógép lenne.

Z. Karvalics László

Irodalom: A céhbehívásnál *Nagybákay Péter:* Magyarországi céhbehívótáblák (Corvina, Bp., 1981) c. munkájára támaszkodtam, a céhes „információháztartás" más vonatkozásaihoz *Kovách Géza* és *Binder Pál* válogatására: A céhes élet Erdélyben (Kriterion, Bukarest, 1981). A „digitális jövő" céheire ld. *Robert J. Laubacher, Thomas W. Malone:* Flexible work Arrangements and 21st Century Worker's Guilds (http://ccs.mit.edu/21c/21CWP004.html).

Alvilágháló (III.)

Több mint csirkefogók

Az előző két részben leírt csalásokat, lopkodásokat és más „kreatív" tevékenységeket a közvélemény általában a csínytevéssel helyezi egy szintre, sőt mondhatjuk, milliók szüretelik le e fáradozások gyümölcseit. A népszerű bandák mellett azonban tömegével vannak jelen az Interneten olyan csoportok is, amelyek tevékenységét a közvélemény egyértelműen elutasítja, a törvény pedig szigorúan bünteti.

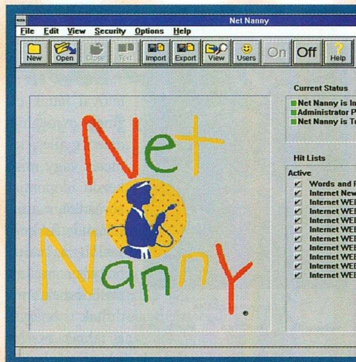
Pedofilparadicsom

Ha a Hálózaton végzett illegális tevékenységeket romboló természetük szerint rangsorolni akarnánk, valószínűleg a gyermekpornográfia vinné el az első helyet. A pedofilok tíz évvel ezelőtt még legmerészebb álmukban sem gondolták volna, hogy egyszer olyan – lehetőségeiket megsokszorozó – csodaeszköz birtokába jutnak, mint az Internet. Zökkenőmentesen tarthatják egymással a kapcsolatot, gond nélkül küldözgethetik egymásnak az illegális anyagokat, s a hús-vér gyerekek „szerzése" is sokkal könnyebbé vált.

Anonimitás, gyorsaság, titkosítás: ezekben hozott az online pedofilok számára áttörést az Internet. Csak meg kell keresniük a gyerekek által látogatott csevegőszobákat, ahol a hasonló korúak órákon keresztül beszélgetnek egymással, gyakran ismeretlenekkel, szülői engedély nélkül. (Senkinek sem kell azonosítania magát, így a gyerekek végül is nem tudhatják, hogy egy 13 vagy egy 40 évessel beszélgetnek-e éppen.) A pedofilok általában értenek ahhoz, hogyan férkőzzenek a fiatalok bizalmába, akik gyorsan igent mondanak az újdonsült baráttal való személyes találkozóra. Az ilyen típusú beszélgetéseket rendkívül nehéz automatizáltan, a csevegőszoftverbe épített „intelligenciával" kiszűrni: egyrészt hihetetlenül magas hibaszázalékot produkálhat, másrészt a rendszer kiismerhető, harmadrészt – ami talán a legfontosabb – a találkozót és annak részleteit nem csevegve, hanem e-mailben szokás megbeszélni. Nem hallgatható el persze az a tény, hogy az esetek nem csekély hányadában az áldozat sem teljesen ártatlan, a – mondjuk – 13 éves leányka szívesen beszél meg a csevegéskor megismert, szimpatikus 16 éves deli legénnyel szexuális célú találkozót, csakhogy nem az jön, akit várt.

Hetven esetben pedig ugyanez a gyermekmegrontó szemszögéből történt: nem a várva várt ifjú, hanem az FBI által beépített „fiatal" jött a találkozóra. Ezek a fülön csípések azonban legtöbbször kirívó óvatlanságra vezethetők vissza, a beszélgető fiatalokat feltehetően nyíltan szexpartner-keresési céllal szólították meg. (A hírcsoportok igénybevétele ugyanakkor sokkal kockázatosabb a chatnél; bár sikerrel kecsegtethetnek például az olyan felhívások, amelyekben – a tizenévesek szexuális kíváncsiságára apellálva – fiatal lányokat és fiúkat keresnek szexuális képek és videók készítésére, viszont a nem kívánt személyek beépülésének esélye nem lebecsülendő.)

Az egyéni „csevegő" vadászokkal szemben a szervezett internetes pedofilhálózatoknál a hangsúly a folyamatos információcserén és a gyermekpornó anyagok terjesztésén van (bár itt is lehetnek olyan tagok, akiknek a friss beszerzés a feladata, és ilyenkor szóba jöhet a csevegéses vagy hírcsoportos vadászat). Mivel nem áll szándékukban lebukni, a legtöbb hálózat tagjainak szigorú biztonsági követelményeknek kell megfelelni. Manapság a titkosított üzeneteket szinte lehetetlen útközben elfogni, ilyen szempontból az egymás közti kommunikáció jóformán kockázatmentes. Az illegális anyagokhoz, illetve az azokat tároló számítógépekhez való hozzáférés biztonságos megoldása már jóval nagyobb feladat, de az óvatosabb csoportok gondot fordítanak bonyolult kód- és jelszórendszerek kidolgozására. Csakhogy bármilyen profi is a titkosítás és a védelem, néha becsúszik egy-egy hiba.

Az első internetes gyermekpornográfiai ügyre már 1993-ban fény derült, de igazán 1995-től gyorsultak fel az események: valószínűleg ekkor kezdték el használni az Internetet a hagyományosan tevékenykedő bandák, ekkortól kezdtek kialakulni új online csoportok – feltehetően a hírcsoportokból kinőve (a „sex.pedophiles", „pictures.erotica.young" „pictures.erotica.pre-teen" típusú newsgroupok ma is léteznek, bár a legtöbb szolgáltató letiltja ezeket). 1995-ben ugrott meg a felderített esetek száma, és azóta folyamatosan nő, s 1998-ban már minden hónapra jutott olyan hír, amely

szerint a világban sikerült egy nagyobb hálózatot felderíteni. Ugyanakkor azzal mindenki tisztában van, hogy mindez csak a jéghegy csúcsa.

A legnagyobb rendőri akciót tavaly, szeptember elején hajtották végre: a Wonderland nevű pedofilklub több mint 100 tagját tartóztatták le 3 kontinens (Európa, Ausztrália, Amerika) 12 országában. A világméretű, összehangolt akció kapcsán az egyik megdöbbentő információ az volt, hogy több mint 100 000 képet foglaltak le, a másik pedig, hogy a képeken látható gyerekek közül jó páran a letartóztatottak közeli rokonai voltak. A „Katedrális Hadművelet" előzményei 1996-ig nyúlnak vissza, az akkor kezdődő egyedi letartóztatások és számítógépes adatbázisok feltörése nyomán egyre bővült a gyanúsítottak köre, végül 1998 nyarán az érintett országok rendőrtisztviselői az Interpol franciaországi központjában készítették elő a szeptemberi akciót. Ezután már egyik pedofilhálózat sem érezheti magát biztonságban, mint ahogy a brit műveleti parancsnok magabiztosan nyilatkozta, viszont arra sem lehet számítani, hogy az internetes gyermekpornográfia mostanában visszaszorul.

Tomboló erőszak

A Net Nanny nevű blokkoló szoftvert fejlesztő cég által összeírt KID List több mint 5000 (!) olyan web-címet tartalmaz, amely a gyermek és a felnőtt közötti szexualitást, azaz a pedofiliát népszerűsíti vagy bátorítja, de a szűrőprogramok nem blokkolják automatikusan. Ez a tavaly júniusi hír arra utal, jó az esélye, hogy – főként szűrő program híján – a kiskorúak ilyen web-helyekre tévedjenek, és akár reális lehetőségként fogadják el az ott leírtakat.

Csakhogy a szerző megfigyelései alapján ehhez képest nagyságrendekkel több olyan erőszakos web-site létezik, amely a fajgyűlöletet, a kábítószerezést, a vandalizmust, az önpusztítást, a kannibalizmust stb. hirdeti. Bár úgy tűnik, hogy az Internet nagy óceánjában öszszességében ezek az oldalak is elvesznek, viszont nem nehéz olyan nagyobb linkgyűjteményekre találni, amelyek mindezeket összefogják, és teljes képet adnak róluk. Egy ilyen gyűjtemény egytizedének bejárása után elgondolkozik az ember, hogy mi történne, ha mindezt utánacsinálná egy kíváncsi, 10 év körüli gyermek – szinte biztos a sokkoló hatás. Különösen a minden határon túlmenő szexuális perverzitás és az igen erőszakos halálesetek képeit találni nagy mennyiségben, amikhez képest a keménypornó-fotók ártatlan finomságoknak tűnnek. Hozzá kell még tenni, hogy az előbbiek szabadon hozzáférhetők, míg a közönséges pornó-site-ok általában akadályokat gördítenek a kiskorúak belépése elé.

Szép számmal akadnak az Interneten drognépszerűsítő oldalak is, mégis úgy érezhetjük, hogy számuk messze elmarad ahhoz képest, hogy mekkora problémát jelent a kábítószer a valós életben. De hát a népszerűsítésben a drogkereskedők nem is igazán szorulnak rá az Internet segítségére, annak megvan a maga jól bevált mechanizmusa.

Mindenesetre olyan mennyiségű erőszakos, brutális tartalom van a Világhálón, amely kis hányadának megismerése is arról győzi meg az embert, hogy ahol kiskorúak interneteznek, ott mindenhol szűrőprogramokat kell a böngészőszoftverek mellé telepíteni. Ezek sem jelentenek azonban teljes védelmet, sőt egyik-másik kifejezetten gyenge minőségű termék. A hírekben persze alig hallani többről, mint például arról a botrányról, hogy a legtöbb szűrőprogram nem blokkolta a Clinton–Lewinsky-jelentést, mivel azok „bíztak" abban, hogy a kormányzati web-helyek vagy az ismert kereskedelmi hírközpontok nem közvetítenek pornográf tartalmat. E szoftverek tudását közelebbről megvizsgálva viszont általában már nem azt mondjuk, hogy „alapvetően jó termékek, apró hibákkal", hanem azt, hogy nem átgondolt koncepciójúak. Az egyik legfelkapottabb szűrőprogram, a Net Nanny például 95%-ban a szexuális tartalom kiszűrésére koncentrál, így mondjuk a „hátborzongató", a „bizarr" és a „kínzás" szó angol megfelelőire nem marad ereje, pedig ezeknél a kulcsszavaknál találhatók a sokkoló ocsmányságok csúcsai. Ezért a szülők és az általános iskolai tanárok nem hagyatkozhatnak csupán a szűrőprogramokra, mellettük személyes felügyelet is javallott.

Bűnös játékok

Az internetes brutalitás visszaszorítására az illetékesek messze nem helyeznek akkora hangsúlyt, mint a gyermekrontók üldözésére. Van azonban egy online szereplői kör, amelynek sikerült a bűnüldözők figyelmét ugyanannyira felkeltenie, mint a pedofilhálózatoknak: ők az internetes fogadóirodák és játékkaszinók üzemeltetői.

Csakhogy ezek nem az erkölcsi törvényeket szegik meg, és igazából nem is azért üldözik őket, mert jelenleg még – az üzemeltetők és játékosok részéről egyaránt – sok a visszaélés. Az igazi ok az, hogy az internetes fogadóhelyek és kaszinók busás bevételektől „szabadítják meg" az egyes államokat (amelyek törvénnyel védett monopóliummal rendelkeznek). Az online szerencsejátékokból származó bevételek ugyanis a Datamonitor szerint 1998-ban meghaladták az 500 millió dollárt, az idei évben pedig közel 1 milliárdra, míg 2002-re 10 milliárdra nőnek, tehát ez nemsokára a legnépszerűbb interaktív szolgáltatássá válhat.

Persze ebben az üzletágban is az USA játssza a főszerepet, így az első letartóztatás is amerikai nyomozók érdeme: tavaly márciusban Curacaón, Antiguán, Costa Ricában és a Dominikai Köztársaságban működő cégek amerikai vezetőit tartóztatták le. A jól végzett munka után magabiztosan nyilatkozhatták, hogy nem lehet elrejtőzni az Interneten, még offshore helyeken sem. Azóta Amerikában már hoztak egy olyan törvényt, amely magukat a játékosokat is bünteti (ha amerikai állampolgárok). De vajon utána miért nem fogták vissza jóslataikat a piackutató cégek?

Veszelka Tamás
vete@inf.bme.hu

„Tisztátalan" web-helyek címei:
Parazite files: http://www2.clinet.fi/~msihvo/files
Parazite links: http://www2.clinet.fi/~msihvo/links.html
Cyberthrill.com (csaló kaszinó): http://www.cyberthrill.com/

„Tisztító" program:
Net Nanny: http://www.netnanny.com

99/2 WebMester

Telefónia az Interneten

Nemrégiben még csak legyintettünk, hogy az Interneten át hang- és képátvitel is lehetséges, miközben az AT&T amerikai telefontársaság aggodalmáról szóló hírek – miszerint a hagyományos telefont használók száma erősen megcsappan – hozzánk is eljutottak. Ez érthető is volt azok számára, akik tudták, az amerikai telefonvonalakon kábeltévé-adást is meg lehet valósítani a rendkívül nagy sávszélesség miatt. Ugyanehhez itthon nagy sebességű ISDN-vonalra vagy drága bérelt vonali megoldásra volt szükség, legalábbis a szolgáltatók ezt ajánlották. Nos, ha a képátvitel nem is megoldott, a hangátvitel manapság egyszerű kapcsolt vonalon is tiszta és élvezhető. A módszer egyetlen hátránya is megszűnőben van: terjed az a lehetőség, hogy helyi tarifával hagyományos telefonkészüléket is felhívhassunk bárhol a világban.

DigiPhone
Internet Communications Software

Products
Download
Purchase
Support
Contact
VideoTalk

Call Anywhere.
Talk Forever.
Never Pay Long Distance.™

Internet telephony means you can start saving money by using the Internet instead of your telephone. That's what DigiPhone Internet Telephony software enables you to do. Connect to whoever you want to call using an e-mail address. If the person you want to call is not on-line at the time, you can leave an e-mail or a voice mail message.

There are three versions of DigiPhone Internet telephony software. You can download a 30 day free trial of the standard version of DigiPhone or DigiPhone for Mac. DigiPhone Deluxe has an enhanced interface and extra features such as voice mail and three-way calling and is available with on-line documentation in Danish, English, French, German, Italian, Norwegian and Swedish.

Hardveres szükségletek

Hardver szempontjából a mai gépek többsége – már amelyekkel internetezni szoktunk – alkalmas az internetes telefóniára. Nem kell hozzá más, mint egy modem és egy hangkártya. Hangkártya tekintetében megfelel egy 6–7000 Ft-os SoundBlaster16, modem esetében egy 10 000 Ft alatti 33,6-os, illetve végső esetben egy 28,8-as is megteszi. A modemtől függetlenül sarkalatos pont az Internet-szolgáltató, de a legnagyobbak mindenképpen használhatók erre a célra. A fenti hangkártya képes full-duplex üzemmódra is, ami lehetővé teszi, hogy mindkét fél egy időben beszélhessen. Ez fontos kényelmi szempont. Mintegy 30 000 Ft-ért már beszerezhetők azok a hardvereszkö-

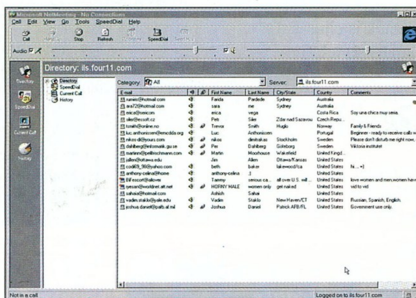
zök (monitorra szerelhető kamerák) is, amelyek a képátvitelt támogatják. Ma már nem az eszköz ára, hanem a rendelkezésre álló sávszélesség a korlát, főleg kapcsolt vonalon. Bizonyos szoftverek – például a DigiPhone – olyan rugalmasan képesek szabályozni a mintavétel gyakoriságát, hogy – a forgalmazó szándéknyilatkozata szerint – lassú, 9600-as modemmel is megpróbálkozhatunk.

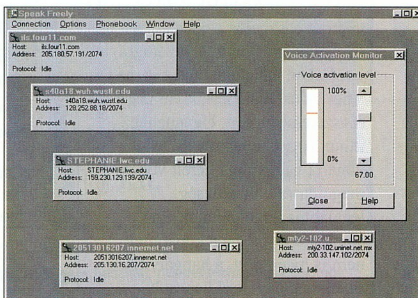
Szoftveres megoldások

Az internetes telefónia természetesen „célszoftvert" igényel. Ilyet bőven találhatunk a legismertebb szoftverkatalógusokban, de az egyik megoldás az Ingyenes Internet Explorer része, amely Netmeeting névre hallgat. A konkurens termék, a Netscape Communicator is tartalmaz hangátvitelre alkalmas szoftvert, amit Netscape Conference néven találhatunk meg. Ingyenes, és saját levelezőlistával rendelkezik a nagyon puritán felületű Speak Freely. Ez a szoftver jelenleg a 7.0 bétaverziónál tart, letölthető a **www.brisoft.com/users/brian/speak_freely/** URL-címről. Ez az egyik legnehezebben használható szoftver. Ezzel szemben gyors, kicsi (kevesebb mint 500 kB), és támogatja a helyi hálózatokat, valamint több operációs rendszerre is elkészült. Ez utóbbi azért fontos, mert a telefonos szoftverek többsége – főleg az ingyenes verziók – csak hasonló szoftverrel képes kommunikálni. Ugyancsak ingyenes a nagyon látványos felületű PowWow (**www.tribal.com**). Ez nem támogatja a képátvitelt, viszont képes elektronikus leveleket küldeni és fogadni. A pénzes verziók együttműködnek a konkurens termékekkel is, támogatják a hagyományos telefonok hívását, valamint hangminőségük és érthetőségük messze felülmúlja az ingyenes verziók által nyújtott élményt. Aki hajlandó fizetni a szoftverért, annak elsősorban a Vocaltec Internet Phone 5-ös verziója ajánlható (**www.vocaltec.com**), vagy a több operációs rendszerre is elkészült DigiPhone (**www.digiphone.com**). Ez utóbbi lehetővé teszi a hangátvitelt vállalati intranet-hálózaton, és ugyancsak támogatja a hagyományos telefonok hívásához szükséges protokollt. Nem csak PC-, hanem Macintosh-verziója is létezik.

A sikeres beszélgetéshez vagy konferenciához nem elég a szoftver elindítása – kell egy felület, ahol a beszélgető felek találkozhatnak. A találkozás kétféleképpen lehetséges: vagy egyszerűen begépeljük az illető e-mail címét, vagy a megbeszélt időben a megfelelő csatornán találkozunk. Ilyen célú beszélgetőcsatornákat az **ils.four11.com** címen találhatunk, de szinte minden telefonos szolgáltató üzemeltet saját beszélgetőfórumokat. A Four11 nagy előnye, hogy szinte minden szoftverrel könnyen hozzáférhető. A Netscape Conference például kizárólag ezeket használja. Hátránya, hogy ez a program a Navigator segítségével csak web-felületen teszi elérhetővé a Four11 directoryt, így nagyon nehéz olyan beszélgetőtársat találni, aki valóban belépett a rendszerbe. Ugyanezzel a problémával küzd a PowWow is, azzal tetézve a dolgot, hogy nem a jól ismert Four11-en, hanem saját web-felületén tárolja felhasználóinak listáját, egy WhitePagesnek nevezett oldalon. Igaz, ebben sok szempont szerint kereshetünk beszélgetőtársat, de a lista nem aktuális, órákig kutakodhatunk, amíg találunk valakit, aki éppen online van, és futtatja a PowWow-t. Ezt a problémát az összes többi szoftverben úgy oldották meg, hogy a belépettekről külön ablakban aktuális lista ad tájékoztatást, és ez bármikor frissíthető. Ezzel a módszerrel a beszélgetőtárs kiválasztása jóval egyszerűbb feladat.

Ahhoz, hogy a hangátvitel sikeres legyen, a hangkártyához célszerű vásárolni egy egyszerű fejhallgatós mikrofont. Így nem gerjedünk össze a hangszórókkal beszélgetés közben. A kártyát támogató szoftverben (SoundBlaster esetében a Creative Mixerben) engedélyezni kell a mikrofonbemenetet. Miután minden eszközt beállítottunk, kezdődhet a beszélgetés. Ez első nekifutásra a régi rádióamatőr-időket idézi, ahol is egy csatornába belépve hallgatózni is lehetett, de adó birtokában bátran hozzászólhattunk a minket érdeklő témához.

MS NetMeeting

Ez a program egyszerűsége és ingyenessége miatt bárkinek ajánlható. Ingyenessége ellenére szolgáltatásválasztéka nagyon bő, bár hangminősége és működési biztonsága nem a legjobb. Belépéskor hat darab Microsoft- és három darab Four11-csatorna közül választhatunk. A Microsoft saját csatornái nem minden esetben érhetők el, vagy megszűntek. A Four11-ben viszont sokan vannak – gyakori, hogy magyarokkal is összefutunk. Három kategóriára osztották a csatornákat: általános, családi és üzleti részleg áll rendelkezésünkre. Amint kiválasztottuk a nekünk tetszőt, máris letöltődik a belépettek listája. Mivel ezzel a szoftverrel maximum két ember beszélgethet, a foglalt „ügyfeleket" kis csillaggal jelölik. Az is

kiderül a listából, van-e az illetőnek kamerája és mikrofonja. Ha valakivel beszélgetni szeretnénk, egyszerűen duplát kell kattintani a nevére. Gátlásosabbak kivárhatják, hogy őt szólítsák meg, ami néhány percen belül szinte mindig megtörténik. Ehhez használni kell a Call menü Log on to <aktuális directory> menüpontját, különben nem érzékelnek minket a csatornában. Beszélgetéseinket „titokban" a History tárolja. Itt visszanézhetjük, kivel sikerült eddig szóba elegyednünk, és egyszerű dupla kattintással bármikor újra hívhatjuk kedvenceinket.

Ez a program, mint általában mindegyik, támogatja a valós idejű képátvitelt, de szöveges csevegésre is lehetőséget ad (például címek vagy tulajdonnevek egyeztetésére), illetve lehetővé teszi, hogy beszélgetőtársunk gépére (az ő megkérdezése és jóváhagyása nélkül) bináris fájlokat továbbítsunk a File transfer menüpont segítségével. Ugyancsak tartozék a WhiteBoard. Ez olyan rajztábla, amire valós időben rajzolhatunk, és az megjelenik beszélgetőtársunk képernyőjén is. Támogatja a helyi hálózatokat és a H.323 protokollt, amely hagyományos telefonokra képes hívást küldeni egy ITSP-szolgáltatón keresztül.

A NetMeeting szolgáltatásválasztékát tekintve annyit tud, mint pénzbe kerülő társai. Viszont ha a beszélgetés mellett bármi más funkciót is használni szeretnénk (WhiteBoard, File transfer), a hangátvitel lelassul vagy megszakad, de mindenképpen zavarossá válik. Szerencsére a videoanyagok fogadása letiltható.

Access Power Telephony Services - Netscape

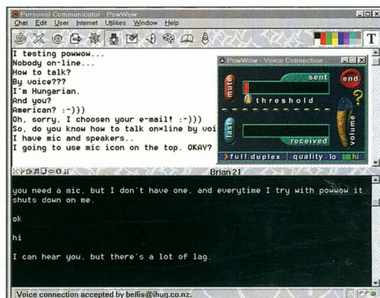
http://www.accesspower.com/itsp/

PC-to-Phone
Coverage and Rates

Time Zone	Gateway City	AreaCode	PC to Phone
	United States		
EST	Jacksonville, FL	904	5 cents per minute
	Orlando, FL	407	5 cents per minute
	Tampa, FL	813	5 cents per minute
	Miami, FL	305	5 cents per minute
CST	Dallas, TX	214 & 972	5 cents per minute
	Fort Worth, TX	817	5 cents per minute
	Houston, TX	713	5 cents per minute
MST	Salt Lake City, UT	801	5 cents per minute
	Tucson, AZ	520	5 cents per minute
PST			
	Rest of the continental U.S.		7 cents per minute
	Canada		

Speak Freely

Inkább helyi hálózatokon használható, mint az Interneten át. Egyszerre többen is beszélgethetnek, minden bekapcsolódott beszélgetőpartnerünk saját ablakot kap, és a kurzort a megfelelő ablakra helyezve a lenyomva tartott egérgomb küldi el az üzenetünket. Hangminősége kapcsolt vonalon nem a legjobb, így online telefóniára nem a legalkalmasabb. Nem ajánlja fel az adott címre bejelentkezett felhasználók listáját sem, és a képátvitelt sem támogatja. Ezt azzal próbálja áthidalni, hogy egyszerű GIF formátumú fényképet tehetünk közzé saját magunkról. Egyetlen előnye az ingyenesség mellett, hogy lelkes felhasználói tábora saját levelezőlistát üzemeltet, ahol minden segítséget megkap az érdeklődő.

PowWow

A PowWow felülete inkább játékos, mint komoly hatást kelt az emberben. Ennek ellenére hibátlanul kezeli a hangkártyát, nagyon gyors, szöveges csevegőt, WhiteBoardot – pontosabban ahogy a fejlesztők elnevezték: WhiteBördöt –, valamint hagyományos levelek küldésére és fogadására alkalmas funkciókat tartalmaz. Ingyenességének az az ára, hogy gyakorlatilag a gyártó saját weboldalain található a felhasználók listája. Ehhez egy tetszőleges böngésző kell, ahol az e-mail címek ismeretében kezdeményezhetünk beszélgetést azokkal, akik ott regisztrálták magukat. Éppen úgy, mint a Netscape Conference esetében, nagyon nagy szerencse kell hozzá, hogy online találkozzunk valakivel, aki épp benne van a listában. Ezt megpróbálják úgy áthidalni, hogy a legmániákusabb csevegőkről külön lista kérhető. A PowWow nem csak telefonos szoftver, hanem hagyományos levelezésre is alkalmas. Ha valakit nem találtunk online, a program üzenetet hagy neki e-mail formájában. Az ingyenes verziók közül ez a legalkalmasabb arra, hogy egy konkrét személlyel egy megbeszélt időpontban találkozzunk. További szolgáltatásai a számítógépes underground játékaira emlékeztetnek: lehetséges előre felvett hangok küldése, valamint hatféle Interneten játszható társasjáték is használható, többek között kártya és sakk, ahol passzív szemlélői is lehetünk mások játékának, ha úgy tartja kedvünk. Mindez természetesen nem von le semmit a hangátvitel tökéletes megvalósításának értékéből, mint ahogy az is figyelemreméltó, hogy a szoftver plug-inekkel bővíthető. Képátvitelre nem alkalmas, de egy maximum 10 kB méretű JPG-képpel láthatóvá tehetjük magunkat beszélgetőtársaink számára.

VocalTec Internet Phone5

Ez az egyik legrégebbi telefonos szoftver. Gyorsaság, tetszetősség, kiváló hangminőség, könnyű témaválasztás és sokoldalúan beállítható felület jellemzi. Konferenciabeszélgetésekre és valós idejű képátvitelre éppúgy alkalmas, mint hagyományos telefonok hívására. Egyetlen hátránya, hogy nem ingyenes. Nem csak hangátvitelre használható, hanem hangos e-mail üzeneteket is küldhetünk vele azoknak, akiket nem sikerült valós időben elérnünk. A szöveges csevegő, a File transfer és a WhiteBoard éppúgy tartozék, mint a NetMeeting esetében. A Community Browser – ami leginkább egy web-böngészőre hasonlít – jeleníti meg a beszélgetőcsatornákat és a potenciális beszélgetőpartnerek neveit, bőséges információval együtt. Itt áll rendelkezésünkre a legtöbb beszél-

getőcsatorna. Kezdőknek létezik egy konferenciaterem, ahol beállíthatják és letesztelhetik a terméket. A Community Browserben igazi csoportbeszélgetésre számíthatunk. Több általános csatorna közül választhatunk, de léteznek speciális csatornák is. Érdekes például a veteránok csatornája, ahol nem a vietnámi sebesültek, hanem a magukat veteránnak tekintő Vocaltec-userek találkozhatnak. Arra is lehetőség van, hogy nyelvterületenként válasszunk csatornát. Mondanom sem kell, a magyar nyelv hiányzik a választékból, de legalább néhány európai ország szerepel. A VocalTec egyik nagy előnye a többi termékkel szemben a rendkívül jól strukturált és bőséges csatornaválaszték, amit kétszintű „tartalomjegyzék" tesz átláthatóvá. Nem csoda, hogy ez az egyik legnépszerűbb internetes telefonszoftver.

Hagyományos telefonok hívása PC-ről

Hogy PC-n keresztül hagyományos telefont hívjunk, olyan szolgáltatót kell választanunk, amely képes megvalósítani a hívást. A Vocaltec Internet Phone 5, a DigiPhone és a NetMeeting támogatja az ehhez szükséges protokollt, bár a PC-ről telefonra szolgáltató cégek szinte mind a Vocaltec szoftverét ajánlják, és ezzel garantálják saját szolgáltatásuk működését. Az ilyen szolgáltatatókat ITSP-nek, azaz Internet Telephony Service Providernek hívják. Egyszerű hitelkártyával fizethetünk elő a szolgáltatásaikra, amit a beszélgetésre felhasznált időtartam függvényében terhelnek meg, tehát nem havi díjas. Mint ahogy Amerikában a helyi telefonszolgáltatók és azok tarifái rendkívül differenciáltak, ugyanez jellemző az ITSP-szolgáltatókra is. A Vocaltec web-oldalán átfogó linkgyűjteményt találhatunk, ahol ezeket a tarifákat összehasonlíthatjuk: **gold.vocaltec.com/iphone5/services/itsp_list.htm**. Ha jól választunk, vagy ha előfizetünk több szolgáltatóra is, akár az egész világot végigtelefonálhatjuk helyi tarifával.

Perjés László
lezli@best.com

Íme néhány oldal, ahonnan ITSP-szolgáltatót választhatunk:

www.biztrans.com/Service/callingrate.htm
www.accesspower.com/itsp/rates.html
www.deltathree.com/html/vocaltec.asp
www.iscom.net/OurServ/pccall/rates_new.htm
www.internetphonecall.com/english.htm

Nagy segítség kisvállalatoknak: Kisvállalati NetWare 4.2

Egy egyszerű és hatékony munkaeszköz, amelynek segítségével kiaknázhatók az Internetben rejlő üzleti lehetőségek, és a belső munkafolyamatok is hatékonyabbá tehetők. Könnyű használhatóságával, sokoldalúságával és bővíthetőségével a Kisvállalati NetWare 4.2 a ma kapható egyik legmegfelelőbb hálózati operációs rendszer a folyamatosan fejlődő kisvállalatoknak.

Együtt könnyebb – csoportmunka-támogatás a GroupWise révén

A Kisvállalati NetWare 4.2 munkakörnyezet lehetőséget teremt, hogy leveleket küldjünk, közös dokumentumokon dolgozzunk, megosszuk feladatainkat és naptárunkat társainkkal a beépített GroupWise 5.2 nevű program segítségével. A találkozók szervezése, a feladatok nyomon követése, a csoportmunka soha nem volt ilyen egyszerű. Mindez egyetlen helyről áttekinthető az egyszerűen használható felület segítségével – az irodai munka mindenki számára hatékonyabbá válhat.

FaxWare – automatikus központi faxolási lehetőség

A Kisvállalati NetWare segítségével központilag fogadhatunk és küldhetünk faxokat. Nem kell többet várni a faxokra a cégen belül, azok rögtön megérkeznek, illetve elindulnak a hálózaton keresztül. A Kisvállalati NetWare 4.2 a Tobit FaxWare programot tartalmazza a NetWare-rel azonos felhasználószámban.

Adatvédelem

- **Vírusvédelem – McAfee Netshield és VirusScan.** A beépített vírusfigyelő szoftver állandóan figyeli és védi a szervert, valamint a kliensgépeket a számítógépes vírusok támadásától.
- **C2 hálózati biztonság.** Legértékesebb információinkat a jól védett hálózati szervereken tároljuk, ezért ezeknek a szervereknek a legmegbízhatóbbaknak és legbiztonságosabbaknak kell lenniük. A Kisvállalati NetWare a C2 hálózati biztonsággal rendelkező NetWare 4.11 rendszeren alapul – ez önmagában védelem az illetéktelen behatolók ellen.
- **Új grafikus mentő program.** A beépített új, grafikus Sbackup rendszer (a NetWare 5 mentő modulja) segítségével rendszeres, előre időzített mentéseket készíthetünk akár a teljes rendszerről, akár annak egy kritikus részéről.

Oracle 8 – a legkorszerűbb adattárolás

A Kisvállalati NetWare felhasználói számára a Novell ingyenesen hozzáférhetővé teszi az Oracle piacvezető Oracle8 5 felhasználós adatbázis-szerverét.

Még könnyebb az Internet-kapcsolat

A beépített router-szolgáltatás segítségével hagyományos telefonvonalon is elérhető az Internet. Csak a szolgáltató telefonszáma kell – és a szoftver máris kész arra, hogy egyszerre több felhasználó is böngészhessen a Világhálón, illetve a GroupWise rendszer internetes leveleket tudjon küldeni és fogadni. A Kisvállalati NetWare tartalmazza a Netscape Navigator böngészőt, sőt saját webszerverünk is lehet a beépített webszerver-szoftver segítségével. A Kisvállalati NetWare 4.2 tartalmazza az Internet Connection Wizard nevű varázslót, ami a kapcsolathoz szükséges egy-két felhasználóspecifikus paraméter megadása után automatikusan konfigurálja az Internet-kapcsolatot.

Még gyorsabb az Internet-kapcsolat

A Kisvállalati NetWare 4.2 dobozában benne van a BorderManager FastCache szerver, ami az Internet-elérés sebességét drámaian megnöveli a költségek csökkentése mellett (kisebb telefonszámla).

Még könnyebb az internetes publikálás

A Kisvállalati NetWare tartalmazza a Netscape FastTrack webszervert és a NetObject Fusion nevű web-szerkesztő terméket.

Alkalmazásfelügyelet/szoftverelosztás

A beépített Z.E.N.works StarterPack révén másodpercek alatt telepíthető bármely alkalmazás: elegendő egy telefon a rendszergazdának, aki jogosultságot ad hozzá. Megjelenik egy ikon a felhasználó asztalán, amelyre kattintva az telepíti, majd konfigurálja magát egyedi paraméterekkel (pl. az e-mail címmel), teljesen automatikusan.

Automatikus szoftverjavítás

Ha egy alkalmazást nem sikerül elindítani, mert bizonyos fájlok hiányoznak, akkor a Z.E.N.works automatikusan felkínálja a Helyesbítés parancsot, amellyel a hiányzó fájlok viszszamásolhatók. Ez az intelligens opció nem csupán újramásol minden fájlt és változást a regisztrációs adatbázisba, hanem összehasonlítja a helyi merevlemezen lévő fájlokat és regisztrációs adatbázis-bejegyzéseket az „Alkalmazás" objektumban tároltakkal, és a hiányzókat pótolja.

Asztali felügyelet/egyedi profilok – szintén a Z.E.N.works Starter Packkel

- A cég bármely számítógépe előtt ülve ugyanazt az asztali környezetet láthatjuk, ugyanazokkal a jogosultságokkal rendelkezhetünk stb. („digitális személyiség").
- Bárki más PC-jéről is jelentkezünk be, nyomtathatunk a saját nyomtatónkon, anélkül, hogy bármit át kellene konfigurálni. Minden nyomtatómeghajtó azonnal rendelkezésre áll, és szükség esetén telepíti magát.
- Kezeli a Windows 3.1-et és az összes többi népszerű Microsoft OS-változatot.

Távoli felügyelet

A NetWare Management Agent modul folyamatosan figyeli a szervert, és előre képes jelezi, ha az meghibásodik, vagy elfogy valamely erőforrás, pl. betelik az egyik diszk. A NetWare Management Agent a NetWare Connect tárcsázási lehetőségével kombinálva ideális lehetőséget teremt a kisvállalat szerverének távoli felügyeletére, monitorozására.

Egyszerű telepítés, egyszerű felügyelet

A Kisvállalati NetWare kevesebb mint 50 perc alatt telepíthető. A szerver bekapcsolása után minden teendőt elvégez a telepítőprogram, nem csak a hálózatot, hanem a GroupWise rendszert is üzembe állítva. A QuickStart és a NEAT program segítségével lépésenkénti magyarázatokkal támogatva egyszerűen felvehetők a felhasználók, csoportok, alkalmazások, nyomtatók.

Ébredezik a MaCi, jön a BoCi...

Február elején minden maci kijön a barlangjából (még ha némelyik meg is ijed a saját árnyékától, és visszamegy), így bízunk benne, hogy a MaCi néven emlegetett Magyar Címtár is újra megtelik élettel, a téli álomnak nevezett decemberi bakik után újra elegendő friss címmel bővül majd lapunk, és az online MaCi adatbázisa is. Ahhoz, hogy minden újonnan kialakított magyar honlap címe bekerülhessen ebbe az egyszerű címtárba, Önnek, kedves olvasónk, továbbra is ugyanazt kell tennie, mint eddig: el kell eveznie a **www.prim-online.com** oldalra, s ott egy kattintás a MaCi-ra. Ezután meg lehet nézni, hogy az a cím, amire gondolt, szerepel-e a MaCi-ban, s ha nem, az „Új bejegyzés"-re klikkelve meg lehet adni az oldal nevét és URL-címét.

Továbbra sem kérünk ide e-mail címeket, ám a MaCi sikerén felbuzdulva úgy gondoltuk, hogy elhelyezünk a prim-online.com kiszolgálón a MaCi mellé egy „BoCi-t" is, egy „Business Online-címtárat", amelynél már az e-mail címeket is meg lehet adni. Ez egy üzleti katalógus lenne, amelybe elsősorban cégek, vállalkozók jelentkezését várjuk, mégpedig olyanokét, akiknek van saját web-site-juk, e-mail címük. A cégekről az alábbi kis kérdőív adatai kerülnek be a BoCi-ba:

A vállalat, vállalkozás (vagy vállalkozó) neve: ....
....
A vállalkozás tevékenységének jellemzése 1–8 címszóval: ....
....
Felelős vezető, ill. kontaktszemély neve: ....
....
Postai cím: ....
Telefon: .... Fax: ....
A vállalkozás web-címe a Világhálón: ....
....
A vállalkozás e-mail címe: ....
....

Ezek az adatok megadhatók akár a fenti kis mező kitöltésével és elfaxolásával (228-3372), illetve elpostázásával (Prím Kiadó, 1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.), továbbá e-mailben (boci@prim.hu) vagy a www.prim-online.com online űrlapján keresztül.

Úgyhogy várjuk olvasóink (inter)aktivitását, hadd hízzon a MaCi, hadd induljon fejlődésnek a BoCi...

#Babalany IRC-csatorna members.tripod.com/~video_page/baba.htm
#sliders.hu IRC-csatorna - zsolt.benke.com/irc/
[Ata] klán www.extra.hu/atasok/
2001, avagy mikor kezdődik az új évezred? www.extra.hu/y2000/
3.a www.extra.hu/home3a
A 26-os párhuzamos világ (Sliders) www.extra.hu/the26thworld
A hét... www.extra.hu/djbobo/
A Nagy Kék Négyzet www.extra.hu/kekkocka
Abszurd világ hello.to/abszurd
Acapulco H.E.A.T. zsolt.benke.com/heat/
Advanced Disk Catalog sharewareklub.emg.hu/adc
Agni vegetáriánus étterem www.extra.hu/agni
Agroinfo – Agrár és Élelmiszeripari Marketing Kiadvány www.mak.hu/agroinfo
Akden and Ironcross www.extra.hu/akdenic
Alanis Morissette www.extra.hu/alanismorissette
Alarm Electronic Service Kft. alarm.inext.hu
Aliens – Földön Kívüli Intelligenciák Kutatásának Központja www.extra.hu/aliens
Állami Pénztárfelügyelet www.penztarfelugyelet.hu
Almási József www.sch.bme.hu/~jam
Alpin-Salewa Kft. www.extra.hu/alpinsal
Alvilág söröző – Magyarország legjobb kocsmái extra.hu/cssteve
Ally McBeal zsolt.benke.com/allymcbeal/
Andrew Thomas Afterglow www.bleys.org
AndrewBOY www.extra.hu/drexler1
Árkádia Humanista Művészeti Kör www.extra.hu/arkadia98
Arnóti Papírmalom www.extra.hu/paper/
ARS Poetica Alapítvány és Virtuális Központ www.c3.hu/~poetica
Art Force Grafikai Stúdió www.artforce.hu
Atlantisz Klub www.nexus.hu/atlantisklub/
Attila26 www.extra.hu/attila26/
Bajtai András & Borbély Tamás www.extra.hu/koontz
Bala www.extra.hu/bala1
Barabú www.barabu.hu/
Bekes Kft. www.bekes.hu
Bekő Edit lxx.bibo.hu/~bekoe
Bibliaiskola www.extra.hu/bibliaismeret
Bill Gates bgates.cjb.net
Bioda – natúr termékek boltja www.extra.hu/bioda
Black Cat vírusterjesztő www.extra.hu/blackcat
Bocskai István Általános Iskola www.extra.hu/bocskai
Brad Pitt www.extra.hu/judy/
BRAVO-FA Pipagyártó és Faipari Kft. www.extra.hu/bravofa
Car Page www.extra.hu/carpage
Cassandra Reisen www.extra.hu/cassandra
CaveDog www.extra.hu/cavedog
Cinquecento.net www.nexus.hu/carpage/cinquecento
Claudia Schiffer Gallery www.extra.hu/schiffer
Cleanexpo Tisztítás-technológiai Kiállítás 1999 www.Cleanexpo.com
Cleopatra fodrászat www.extra.hu/cleopatra
Csaba Rádió www.extra.hu/szomdu104
Család- és Nővédelmi Központ www.extra.hu/dnlaszlo_csnk
Csiba Kft. www.csiba.hu
Csicsó www.extra.hu/csicso/
Csorba János www.extra.hu/csorba
D2 fotóstúdió www.extra.hu/d2cdrom/index.html
Danicica www.extra.hu/danicica
Danko www.extra.hu/danko
Deeperlands deeperlands.cjb.net
Devil www.nexus.hu/devil1
Devosa Iván rubin.szote.u-szeged.hu/~studivan
Dj. FuSe WareZ www.extra.hu/dj_fuse
Dj. Halogen www.extra.hu/dj_halogen/
Dömösi Imre www.extra.hu/dome
Dr. Bori Viktória web-oldala www.nexus.hu/boriviki
Dr. Hanyecz Vince háziorvos www.extra.hu/hvince
Dream www.extra.hu/dreamt
Dunakeszi Klub www.extra.hu/dunakesziklub
Dunaújvárosi csati www.extra.hu/ujvaros
Dune www.mya.hungary.nu
Dydo www.extra.hu/dydo
Earthguard – Kozmikus Védelmi Program www.extra.hu/earthguard
Eifert János fotóművész www.ivn.hu/internetto/irasok/eifert.htm
Emulator.hu welcome.to/emulator.hu
Estee www.extra.hu/estee
Európa Kaszkadőr Liga w3.datanet.hu/~stunt
Ezocenter – alternatív gyógymódok rendelője www.extra.hu/ezocenter
Fábián István www.extra.hu/ifabian
Farkas Adorján www.extra.hu/dreamer
Fatherhood képgaléria zsolt.benke.com/fatherhood/
Felfedező www.nexus.hu/emszabi
Ferencz Mónika www.vein.hu/~ferenczm
Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakközépiskola www.ferenczi-eu.sulinet.hu/
Filmajánló www.extra.hu/attilaka
Filó Gergő www.nexus.hu/fige
ForestCom Internet Shop www.extra.hu/forestcom
Fortissimo5 Fesztivál Jegyiroda www.extra.hu/fortissimo5
Fuel F22 ADF www.extra.hu/fuel

Fun Languages
www.extra.hu/funlanguages
Garfield www.extra.hu/garfield
Garrison Forma–1 Club
www.extra.hu/GF1C/
Gáspár és Fodor Bt. www.extra.hu/gfbt
GBS System www.extra.hu/gbssystem
Gejza www.nexus.hu/gejza
Geotipp Kft. www.digitel2002.hu/geotipp
Gergely Ákos www.extra.hu/GergelyAkos
Golden Retriever Kör
www.extra.hu/golden
Golden Years (Aranykor)
zsolt.benke.com/goldenyears/
Góliát www.extra.hu/goli
Guji www.extra.hu/Guji
Hadkötelezettséget Ellenzők Ligája
www.c3.hu/~farkashe/hel
Hársfa Online pons.sote.hu/harsfa
Hentai-Manga www.extra.hu/hentai
Holden Stúdió Kft. www.holden.hu
Holló Színház hello.to/hollo
Hon-Lap szórakoztató internetes magazin
www.extra.hu/hon-lap
Horváth Attila
www.angelfire.com/ca/gilgames
Hungaroton Records www.hungaroton.hu
Igor www.extra.hu/igor88
Imperátor Travel www.extra.hu/imperator
Info-Szolg Immobilien – Balaton
www.extra.hu/immobilien
Jancsó család www.extra.hu/jancso
JATE BMI www.extra.hu/jatebmi
Jóga a Mindennapi Életben Egyesület
www.tiszanet.hu/jamet
K@csa-Web kacsa.hungary.nu
Kal-Bau Kft. www.kalbau.hu
KamiX és ZuPpa www.extra.hu/rskamikz
Kane, Shadow, Warhead
www.extra.hu/computer_games
Károly Márk Miklós www.extra.hu/kmm0
Keller Lajos Városi Könyvtár
www.c3.hu/~keller
Kende Bon-Bon www.kendes.matav.hu/
Kennedy Űrközpont
www.extra.hu/nasa-ksc/index2.htm
Kesro www.nexus.hu/kesro
Kieselbach Galéria www.kieselbach.hu
Kinet Kft. www.kinet.hu
Király Csaba www.principal.hu
Kiss Gergely www.extra.hu/kissgergely
Klárai Zombor
www.nexus.hu/gabor17/zombor/
Kláris – irodalmi-kulturális folyóirat
www.nexus.hu/gabor17/klaris
Lacccc www.extra.hu/lacccc
Laguna Kft. www.laguna.hu
Lajtai Edit www.nexus.hu/leddy/
Lajtai Gábor www.extra.hu/gabor17/
Lancel www.extra.hu/lancel
Leskó Eszter www.extra.hu/ticke
Leslie www.extra.hu/lesbat/
Lexy www.extra.hu/lexy
Lingva Nyelvstúdió www.extra.hu/lingva
Logicstudio www.logicstudio.hu
Lombard FC, Tatabánya
www.extra.hu/lombard
Lukácsi Péter www.nexus.hu/spurs
Lutter Kft. www.extra.hu/lutter
Magyar Fotóművészek Szövetsége
www.webdesign.hu/mfsz
Magyar Labrador Retriever Klub
www.extra.hu/labrador
Magyarchat www.extra.hu/kontora/
Manó Sárkány galériája
members.tripod.com/~Manocska/
Márfai Intern Markt Kft. www.mim.hu

Márfai Péter www.marfai.hu
Mariah Carey www.extra.hu/mariah
Marshall marshall.hungary.nu
Másik oldal www.extra.hu/masikoldal
Mega Computer www.extra.hu/mezs
Mérei Tamás www.extra.hu/mereitamas
Mifi www.extra.hu/mifi
Moana PR Stúdió www.extra.hu/moanapr
Molnár Norbert www.extra.hu/mono
Money-Market
www.extra.hu/Money-Market
Monitoring System Technology
www.most.hu
Monotop Kft. www.elender.hu/pantax
Moon www.extra.hu/moon
More Pictures www.extra.hu/morepics
Mórocz Ferenc www.extra.hu/moci
MSZP Országgyűlési Képviselőcsoport
www.mszpfrakcio.hu
Mt net www.extra.hu/mtnet
Multicontroller Kft. – shareware játékok
magyar nyelven www.multicontroller.hu
Multiprint Reklámpóló és Filmnyomó
www.extra.hu/multiprint
Nagy Natália hello.to/natalia
Nemes Béla
members.tripod.com/~nmsbl/
Netspider-news
www.extra.hu/Netspider-news
NewsAttack www.extra.hu/newsattack
NightDj aaronboy.hungary.nu
Nothin Carrot the jungle hardcore
www.extra.hu/ncarrot
Nyiri www.extra.hu/nyyry
Országos Gyógyszerészeti Intézet
www.ogyi.hu
Országos Kórház- és Orvostechnikai Intézet
www.orki.hu
Ózdi Városi Televízió Kht.
www.datanet.hu/ovtv
Paja Film 3D-rajzfilmek
www.elender.hu/~toth_pal
Paks www.extra.hu/lovas/
Pápai Attila www.nexus.hu/papai
PC Dome online számítógépes
játékmagazin pcdome.gyaloglo.hu
Peter' s Textil Kft.
www.extra.hu/petertextil
Piedl Lajos www.extra.hu/piedll
Pira-Mix Bt.
www.extra.hu/piramix/motor.html
Pőcze Balázs www.extra.hu/pandyonline
Prímavéra Balettegyüttes
www.extra.hu/primavera
Pro Familia Háziorvosi Szövetkezet
www.extra.hu/soling
Procent Immobilien
www.balatel.hu/procent
Quake Zone www.extra.hu/quake2
Rein Zsolt www.extra.hu/pubyhome
Rex és barátai www.extra.hu/peterhp
Rh+ gondolkodó www.extra.hu/oldalgy/
rUleZ www.extra.hu/rulezpage
Sanders Trading Bt. www.sanders.hu
Sex 666 www.extra.hu/a_csajok666
Sex és egyéb gyűjtéseim
www.nexus.hu/kromek/index.html
Sex Stadium www.angelfire.com/me/
sexplaces/index.html
Siklóernyőzés – Szabó Ernő www.
digitel2002.hu/geotipp/sikloernyo.htm
Sliders Virtuális 4. szezon – történetíró
pályázat zsolt.benke.com/virtualslide/
Sodexho-Pass www.sodexho-pass.hu
SomY www.extra.hu/SomY/
Soproni MAFC Kyokushinkai Karate Klub
www.hszk.bme.hu/~bb042

Special Tours
www.extra.hu/special_tours
Spiders Alpintechnika
www.extra.hu/spiders
StarSoft Bt. – szoftverfejlesztés
www.baum.hu/star
Statikus Mérnöki Iroda Bt., Kecskemét
www.extra.hu/statikus
Steigler Sándor www.extra.hu/steigler/
Stempel Heinzel-Sabaria Tipo Kft.
www.extra.hu/stempeltipo
Step 96 Marketing Bt.
www.deltav.hu/~stepbt96
Suzuki www.extra.hu/karika
SzaZo www.extra.hu/szazo
Szoborpark Múzeum, Budapest
www.szoborpark.hu
Szójaplusz Kft. www.extra.hu/soya
Sztana György www.extra.hu/sztana
Sztárlista www.extra.hu/listava
Taksonyi Diáksport Kézilabda Egyesület
w3.swi.hu/tdke/
Takuan Dojo Tradicionális Kyokushinkai
Karate-do www.takuan.gyor.hu
Tamás János és autói
www.extra.hu/tamasj
Tamási Fúvós Egylet
www.extra.hu/fuvosok
Tarokk kezdőknek és haladóknak
www.extra.hu/tarokk
Telegram Interkulturális Magazin
telegram.mak.hu
Teleport
www.extra.hu/teleport/teleport.html
Tesztek Nektek
www.extra.hu/PsychoSelf/index.html
Thomasker & Chemiris Vegyszerbolt
www.thomasker.hu
Tigger www.extra.hu/tiggerhu
Tigrincses hobby www.nexus.hu/gpetya
Time Trax zsolt.benke.com/timetrax/
Tippmix tippajánlatok
www.extra.hu/tihanyilaci/
Tiszaújvárosi Városi Könyvtár
www.nexus.hu/tujvkvt
Tomesz www.extra.hu/tomesz
Toonz! Erotic House
www.extra.hu/toonz-house
Top Prices – hardver-árlista
www.extra.hu/topprices
Tóth Dávid Levente
www.extra.hu/tdl-dreamlove
TVP Televíziós és videoműsorokat
gyártó Kft. w3.datanet.hu/~tvp
Újpesti Műszaki Szakközépiskola
www.umszki.hu
Valentin-nap www.kollegium-
szerencs.sulinet.hu/valentin/
Varga Zoltán www.extra.hu/airun
Varicontroll Bt. www.extra.hu/varicontroll
Városi Könyvtár Újkerti Könyvtára,
Debrecen www.vkdebrecen.c3.hu
Verseskönyv www.extra.hu/verseskonyv
Viccek www.extra.hu/vicc/
ViRex www.extra.hu/virex
Virtuális Gyermekorvosi Rendelő
come.to/dr.acsai
Virtuális Marketing és PR Központ
www.c3.hu/~poetica/vmprk
Vizuális Pedagógiai Műhely, Győr
www.extra.hu/vpm-gyor
Vodipage v3.0 www.fzlk.com/capak/vodi
Web Bála reko.tsx.org
Windows Commander wincmd.emg.hu
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
www.zmne.hu
Zsebő Béla www.nexus.hu/beci

www.artforce.hu

ART FORCE Studio

www.nexus.hu/carpage/cinquecento

www.extra.hu/schiffer

CLAUDIA SCHIFFER GALLERY

www.fzlk.com/capak/vodi

www.extra.hu/morepics

www.kendes.matav.hu/

www.extra.hu/labrador

w3.datanet.hu/~stunt

BŐRÖND www.american.hu*

* BŐRÖND rovatunk támogatója a American Service Travel Utazási Iroda

A fáraó átka

www.artsima.org/mythology/ancirntegyptian.html

Mit érezhetett *Howard Carter*, amikor 1922-ben rábukkant az elrejtett, sziklába vágott lépcsőre, majd hamarosan megnyílt előtte Tutanhámon érintetlen sírja? Minden bizonnyal borzongatóan izgalmas, csodálatos élmény lehetett elsőként megpillantani a hosszú évezredek óta érintetlenül pihenő, elfeledett kincseket, egy másik világ emlékeit. Sajnos, a hajdani nagy uralkodók, rettegett erejű, világhódító fáraók sírjai nem maradtak meg érintetlenül. Arról, hogy micsoda pompa és hatalom vehette őket körül, halvány képet alkothatunk csak az ifjan elhunyt Tutanhámon sírja nyomán is, aki mindössze néhány évig ült a trónon, s a források szerint játékszer volt csupán a papság és az udvari intrikusok kezében. A királyszobrok láttán alig tudjuk elképzelni, hogy azok az emberek, akiket ezek a művek ábrázolnak, valaha jártak, keltek, éreztek, pihentek, tudtak vidámak vagy szomorúak lenni. Szoboralakjuk kiemelkedik a hétköznapi létből, időtlen nyugalmat áraszt. Fenségesek, mint az istenek, akiktől származtatták magukat. A mitológiáról, a szokásokról, a hajdani istenekről mesél a oldalon található összeállítás. Átlépve e különös világba szinte el is hiszi az ember, hogy a fáraók átka valóban utolérte azokat, akik felbolygatták sírhelyeik nyugalmát. De aki az Internettel indul az időutazásra Ó-Egyiptomba, bizonyára nem vívja ki haragjukat.

Azok a csodálatos britek

www.edunet.com/uk-reg.html

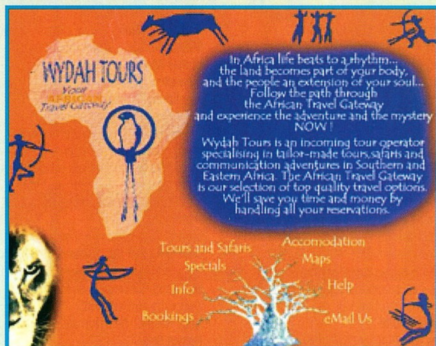

FBI ügynökök, üdítő változatosságot jelent a nézőknek s Manapság az élet minden területét elönti az amerikai ízlés: akciófilmek, gyorsétkezdék, baseballsapka, bomberdzseki, feltöltött ajkak és keblek. Ezzel együtt szerencsére ma is sokak szívének kedves hangulatot jelent a fekete londoni taxik, az emeletes angol buszok, a keménykalapok, a sétapálcák, az Agatha Christie-krimik világa: mindaz, ami jellegzetesen angol. Vagy mondhatnánk inkább, hogy jellegzetesen brit: mindenki ismeri a „spórolós skótokat", a „forróvérű íreket", a „karót nyelt angolokat", a „keményfejű walesieket". S mikor éppen már nagyon unalmasak az izompólóba bújt amerikai hálás témát a filmkésztőknek Robin Hood, Arthur király, Ivenhoe vagy az angol elnyomás ellen küzdő skót „Rettenthetetlen". A bulvárlapok is szegényebbek lennének témában a brit királyi család áldásos botrányai nélkül, hiszen viselt dolgaik több olvasót vonzanak, mint az összes többi uralkodói família minden marhasága együttvéve. Szóval, érdekes népek ezek a britek, ott, a csatorna túlpartján. Arról, hogy az ország hány tartományból áll, és ezeknek mik a fő jellegzetességeik, érdekességeik, részletesen elolvashatjuk az Internet http://wwwedunet.com/uk-reg.html oldalán.

Botswana

(African Travel Gateway – Botswana Focus)

www.africantravel.com/botinf.html

Hát őszintén megvallva nem volt egy enyhe telünk! Ha a globális felmelegedés veszélyes is, attól még nem kell félnünk, hogy a Körúton soha többet nem látunk hólapátolókat. Ha pedig hideg van, az ember szívesen tesped az Internet előtt. Mit kell ilyenkor felkeresni? Mondjuk, valami nagyon hideg helyet, hogy örüljünk, nálunk azért melegebb van... Na nem, akkor inkább jobb álmodozni egy kicsit. Hol van meleg? A konyhában, a szobában és Afrikában – ez utóbbi talán érdekesebb, mint az előző kettő, nézzünk hát el arrafelé!

Turistacsalogatásban az afrikai országok közül is élen jár Botswana. Mostanság valahol 40 fok körül lehet arrafele a hőmérséklet, nem mintha ez minket nagyon kisegítene, bár lehet, hogy az információs oldal második lapján röhögő hiénát páran hirtelen irigyelni kezdik. A körülbelül Franciaország nagyságú ország egyébként tipikus „klisés" Afrika, ez benne a jó. Esős és száraz évszak, nagy meleg, sivatagos részek, nagyjából sík, de a tengerszinttől jó 1000 méterre lévő terület. A honlap készítői szerint hideg és meleg egyaránt jelen van, áprilisban akár az extrém 25 fokig is lecsúszhat a hőmérő higanyszála. Csoda, hogy kibírják...

A lakosság közel 1,4 millió főt számlál, de ehhez hozzá kell tenni, hogy a sivatag az ország területének jó 70%-án elterpeszkedik, ott pedig minimális a népsűrűség. Az 1966-os függetlenné válásakor a világ legszegényebb országa újabban érdekes fejlődést mutat. A gazdasági fellendülésben az élenkülő majomtenyésztés mellett talán az is szerepet játszik, hogy Botswana bizony az előkelő harmadik helyet foglalja el a gyémántkitermelő nemzetek körében. Ez azt is jelenti, hogy ha a szafári alkalmával nagy üvegszemcséket találunk a cipőnkben, akkor érdemes meggondolnunk, mit csinálunk velük.

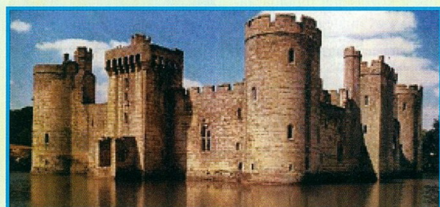
Kastélyok közelről

fox.nstn.ca/~tmonk/castle/castle.html

Borostyánnal befutott, hatalmas kövekből épült, komor várfal magasodik a holdfényben. Huzatos lovagtermét a kandallókban lobogó lángok sem tudják befűteni, nem csoda, ha a házigazdának és vendé-

geinek jóféle borok és a környék formásabb parasztlányai segítségével igyekszenek felmelegedni... Új szín: reneszánsz hölgyek csevegnek a nagy, boltíves ablakú teremben: ejnye, hogy ez a Henrik király milyen telhetetlen, már a hatodik feleségét fogyasztja... Néhány évszázaddal arrébb rokokó urak és hölgyek lejtenek kecsesen a gyertyákkal telezsúfolt csillárok fényében: és azt hallotta már, kön, monumentalitásukon, fényűző vagy éppen titokzatos, rusztikus külsejükön kívül ez is hozzájárul vonzerejükhöz. Bizonyára sokan szívesen bebarangolnák az ősi skót várak szellemjárta folyosóit vagy a díszes-tükrös, aranyfényben úszó rokokó kastélyok termeit, elmerengve a hajdani lakókról, eseményekről. Ezt kényelmesen, otthonról is megteheti, aki felkeresi a http://fox.nstn.ca/~tmonk/

madame, hogy a múltkoriban a márkiné másfél méter magas, rizsporozott frizurája lángra kapott a gyertyáktól? Micsoda blamázs, mon dieu... Némi előrelépés az időben, s máris szegény Lady Di vagdossa az ódon falak között a jó Charles fejéhez, mi a véleménye Rottweiler Camilláról... Kastélyok, paloták, várak évszázadok óta tanúi a bennük lakó gazdagok és kivételezettek életének, politikai eseményeknek, cselszövéseknek. Szépségü- castle/castle.html oldalt, ahol egyrészt kastélyokról szóló könyvek címlistáját is megtalálja, másrészt képeket és leírást talál a világ híres palotáiról. Felkeresheti pl. a Safford-kastélyt, a „Windsor" kastélyt és a híres Buckingham-palotát. S ha netán kedve támad ez utóbbit személyesen is megnézni, azt is elolvashatja, melyik része és mikor nyitott a nyilvánosság számára, és milyen számon rendelhet belépőjegyet...

Őserdők végveszélyben

www.amazon-ecotours.com/pa/

Gyakorlatilag már nincs érintetlen terület a Földön, és mostanra sikerült elérnie az emberiségnek, hogy a csodálatos őserdők is pusztulásnak induljanak. Ezzel nem csak egy pótolhatatlan egzotikum veszne el örökre, de gyakorlatilag a bolygó „tüdeje" semmisülne meg. Korunk embere gyakran már nincs is tudatában annak, hogy valójában maga is a természet elválaszthatatlan része. Megfeledkezik róla, hogy tiszteletben kell tartania a természet törvényeit, ha nem akarja elpusztítani a környezetet, amelyben él, s ahol egykor utódai élnek majd. Főként a nagyvárosok lakói igyekeznek egyre inkább elmenekülni az elől, aminek eredetileg meg kellett volna könnyítenie az életüket.

Dél-Amerika feltehetőleg 70 millió évvel ezelőtt szakadt el a többi kontinenstől – az északi kontinenssel való összeköttetés csak később alakult ki – s ettől fogva az állat- és növényvilága sajátos, külön úton fejlődött. A civilizáció sokáig megkímélte pusztításaitól a kontinens nehezen megközelíthető helyeit, de ma már nincs akadálya a környezetpusztításnak. Nem internetes túristáskodásra hívnak a fenti címen. Arról számol be egy perui szervezet, hogy az Amazonas környék lakóinak, embereknek és állatoknak, valamint a növényzet és az őserdők helyzetének javítását célozza meg, s hogy erről a témáról időről időre friss hírekkel jelentkezik. Akit érdekel e téma, visszatérő vendége lehet a szervezetnek.

Turisztikai hálózat izraelitáknak

(Jewish Travel Network)

www.jewish-travel-net.com/
www.jewishfamily.com/

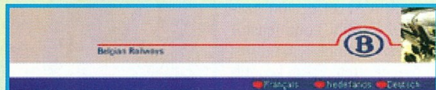
Utazni szép és izgalmas dolog, pláne ha kényelmesen, jól szervezetten tehetjük, és ráadásul nem kell mindig feladni alapvető szokásainkat, tevékenységeinket. De mi van akkor, ha, teszem azt, valamely vallás szigorú követői vagyunk, és magunkra nézve is kötelezőnek érezzük annak szabályozó elveit? Gondoljunk csak bele, milyen is az egy arab ember számára, ha az étteremben szinte csak alkoholt lehet inni, a hindunak, ha a pincér egyfolytában tehénhússal próbálja tömni, vagy a zsidónak, ha disznócsülök a ház specialitása. És akkor még nem is beszéltünk arról, hogy a legtöbb vallásnak megvannak a saját ételmegszentelési szokásai, amelyek speciális elkészítést kívánnak meg. Persze nem árt ellátogatni a helyi templomba azokon a napo-

kon, amikor azt egyébként is meg szoktuk tenni. Az ilyen „speciális" turisták és üzletemberek számára jöttek létre azok az utazási láncok, amelyek segítenek megoldani e problémákat. Ez a web-site kimondottan izraelitáknak készült, és tulajdonképpen összefoglalója azon helyeknek, ahol a Tóra követői biztonsággal hajthatják álomra a fejüket, ahol biztosan találhatnak egy zsinagógát, és kóser ételeket vehetnek magukhoz. Ez egy tipikus információs website, ahol kevés kép, ám annál több ajánlat várja a kíváncsi érdeklődőket. Csak csatlakozni kell a hálózathoz egy e-mail vagy egy rövid telefonhívás segítségével, és máris rengeteg lehetőséget kapunk utazásunk minden tekintetben kedvező lebonyolításához. Kedvencem a dél-afrikai kóser szafárira invitáló kis kétsoros, amely ugye önmagáért beszél. A „linkek" rovatnál érdemes még bekukkantani a www.jewishfamily.com website-jára, mert ott is rengeteg hasznos tudnivalóval gyarapodhatunk.

Európ@ fővárosai

BRÜSSZEL

(Képek Brüsszelből)
www.brussels-online.be/photos/plan.htm
(Belgiumi vasút)
www.b-rail.be/E/index.html

Ha azt mondom, hogy számomra Belgium *Jean-Claude Van Damme* mellett elsősorban Brüsszelt jelenti, talán nem maradok egyedül véleményemmel. Erre az adhat okot, hogy Belgium független állammá csupán 1839-ben vált, 9 évvel erőszakos elszakadási kísérlete után. A flamand, francia és német közösségekből álló állam a jellemzően jóval mélyebb gyökerekkel rendelkező európai államok lakosainak szemében nemigen alakított ki egységes képet. Nem úgy Brüsszel.
A főváros története a kelta időkig nyúlik vissza, amikor is még vallási, kereskedelmi csomópont és lakhely volt. Később, 977-ben *I. Károly* székhelye lesz. A XV. század közepére lakóinak száma meghaladja a 60 000-et, mely a század végére egy járvány következtében a felére esik vissza (ez az esemény 89 évvel később kísérteties módon megismétlődik). A XVI., XVII. és XVIII. század forrongásai után, amikor a város hol holland, hol francia kézre kerül, végül a XIX. század elején, a belga forradalom után rendeződik a helyzet – az új főváros ekkor 138 000 lakóval büszkélkedik.
Ha a mai Brüsszelre vagyunk kíváncsiak, legjobb, ha a Brussels Online oldalairól indulunk. Itt minden nagyon szépen össze van szedve, de sajnos a legtöbb információ a helybélieknek szól, ugyanis a linkek általában címlistákat takarnak. Néhány kivétel azért akad, például a múzeumokat érdemes meglátogatni, valamint a város történelméről és a politikai helyzetről szóló részeket elolvasni. Ez utóbbiról dióhéjban csak annyit, hogy Belgiumban a királyság intézménye még mindig működik, de Angliához hasonlóan a király „uralkodik, de nem kormányoz".
Érdekességnek megjegyeznénk két dolgot. Az egyik Hollandia és a holland szellemiség közelségét mutatja: találunk ugyanis egyből a főoldalon egy linket, amely alatt masszázsszalonok és „escort" szolgáltatásokat kínáló hölgyek reklámozzák magukat – címmel, névvel, telefonszámmal, de képek nélkül. A másik inkább csak egy kis móka azoknak, akik látták a Ponyvaregény című *Tarantino*-klasszikust. Ennek elején az egyik gengszter *(John Travolta)* éppen azt meséli, hogy a sajtburgert Párizsban sajtos Royalnak hívják, majd a közönség jót nevethet azon, hogy a Big Macet ezzel szemben le Big Macnek. Nos, a „bárok" link alatt mi is találtunk egy Le Speak Easy nevű helyiséget...

BUKAREST

(Bucharest Online)
bucharest.com/
(A román parlament)
risc.ici.ro/docs/casapop.html

Bukarestről rögtön érdekes dolgokat tudhatunk meg, ha felkeressük a Bucharest Online főoldalát, ahol naponta (?) friss hírekkel lepik meg a szörfözőket. Ottjártunkkor megtudhattuk, hogy közel 5 milliárd forint értékű beruházásra készül a város, egy „megnevezni nem kívánt" nyugati bank segítségével ugyanis hatalmas szórakoztatóparkot hoznak majd létre, amely méreteiben a párizsi Disney-parkkal fog vetekedni.
Innen továbblépve betekintést nyerhetünk a város történetébe és földrajzába. Mint az közép- és általános iskolai tanulmányainkból valószínűleg rémlik, Bukarest a Duna és a Kárpátok déli része között nagyjából félúton található. A területen már 150 000 évvel ezelőtt is laktak, de a Bucuresti név először 1459-ben jelenik meg. 1640-ben lakóinak száma már meghaladja a százezret, fővárossá pedig 1862-ben lett.
Az igazi fejlődés azonban a XX. században indult meg, melynek elején utcáit még jellegzetesen gázlámpákkal világították. A 30-as évek gyors fejlődése a világháború elejére azt eredményezte, hogy a lakosság közel egymillióra gyarapodott. A háború után aztán jött a *Caucescu*-rezsim, melynek történetét és élőben közvetített halálát mindannyian láthattuk.
A mai Bukarest egyik legjellegzetesebb vonása a terekből sugárszerűen kiinduló utak és sétányok nagy száma. A két fő utca

– név szerint a Balcescu boulevard és párhuzamos párja, amely az Unirii nevet viseli – közül utóbbit a diktátor ideje alatt kiszélesítették, tönkretéve számos történelmi jelentőségű épületet. (Ekkor még A szocializmus győzelmének sugárútja volt a neve.) Többek között a román parlament terve, melynek Caucescu eredetileg a Polgárok Háza nevet adta, is ekkor, 1980-ban született. Érdemes kicsit jobban utánanézni létrejöttének és mostani megítélésének! A hatalmas épület helyén egykor XIX. századi, műemlék értékű házak álltak, ezért az új monstrumot sokan utálják. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a világ második legnagyobb belső terű építményéről van szó (az első a Pentagon)! 1982-ben elkeződött a rombolás, majd 84 után 20 000 építő 24 órában, 700 mérnök tervei szerint készítette folyamatosan. 900 szobája közül néhány megtalálható a weben, megtekintésüket mindenkinek ajánljuk. Azt pedig, hogy szégyenfolt vagy büszkeség lesz-e ez az épület, eldönti majd az utókor.

A város építészeti látványosságai között sok bizánci stílusban épült templomot találunk. Ezek közül mindenképpen megemlítendő a Curtea Veche (régi bíróság) templom. Felsőoktatási intézményei közül legjelentősebb a Bukaresti Egyetem, valamint a Bukaresti Műszaki Intézet. Múzeumai közül figyelemre érdemes a Román Szépművészeti Múzeum, a Bukaresti Történeti Múzeum és az 1936-ban alapított Falumúzeum. Egyébiránt, eltekintve kulturális és művészeti örökségétől, Bukarest tipikus fejlődő kelet-európai főváros, számos Budapestre emlékeztető vonással. Ilyen például a lakosok száma (valamivel 2 millió felett), az átlaghőmérséklet és az időzóna. Bár a mindennapi életről is találhatunk információt a weben, talán jobb, ha erről személyesen győződünk meg.

ÉJSZAKA

Prostitúció a nagyvilágban

(The World Sex Guide)

www.worldsexguide.org/

Akár tetszik valakinek, akár nem, a prostitúció mindig is hozzá tartozott az éjszakai élethez, és – hacsak valami nagy csoda nem történik, akkor – hozzá is fog. A legősibb mesterség képviselői, akik biológiai és társadalmi okokból többnyire nők, számos saját homepage-dzsel is rendelkeznek. A World Sex Guide egyike ezeknek az oldalaknak. Elsőként talán arról, hogy mit nem találunk itt: szexképeket és fizetős bannereket. Mint ahogyan a cím végén álló .org domain is mutatja, ez egy nonprofit „szervezet". Tartalmát több ember fejleszti érdekmentesen, szakmai (khmmm...) vagy ideológiai okokból, többek között ők végzik az alt.sex.prostitution newsgroup anyagának részbeni feldolgozását is, hiszen az az oldal hivatalos „faliújsága". De lássuk, mi az, amit viszont megtalálunk itt! Nos, elsősorban „gyakorlati" információkat és tanácsokat a prostitúció témájában. Ide tartoznak az egyes országok törvényei (tilos-e vagy nem, mi a nagykorúsági korhatár, mi az, ami már büntetendő), egy FAQ az AIDS-ről, valamint a legnagyobb terjedelmű anyag, amely egy számtalan kuncsaft által összegyűjtött autentikus leírás országokról és városokról, természetesen a szex irányából megközelítve. Ez kitér az árakra, szokásokra, ajánlott és elkerülendő helyekre, valamint természetesen jó és rossz tapasztalatokra. Jó tanácsokat olvashatunk arról is, hogyan tarthatja titokban a férfiember felesége előtt kicsapongásait, ha pedig éppen érdekeltek vagyunk a „szakmában", akkor megtalálhatjuk a különféle érdekképviseletek, szervezetek címeit is.

ÉTLAP

Kínai finomságok

www.sh.com/china/cuisine/home/recipe.htm

Szerencsére ma már Magyarországon sem probléma, ha valaki az egzotikus ízeket kedveli, számos arab, japán, indiai, vietnami és főként kínai vendéglő vagy gyorsétkezde várja a vendégeket (és akkor még a szerb, görög, ír és zsidó étkeket kínáló helyekről nem is szóltunk). Mindenkinek megvan a maga kedvence, a kínai konyha azonban talán a legnépszerűbb. Olyan sokféle és változatos, hogy biztosan mindenki megtalálja a neki való re-ceptet az Interneten is. Lepjük meg a családunkat valami igazán finom különlegességgel a www.sh.com/china/cuisine/home/recipe.htm oldalon fellelhető étkek közül...

GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA

Java 3D

www.anfyjava.com

Annak idején, mikor a Java programozási nyelv megszületett, sokan játékszernek nézték, és nem jósoltak neki nagy jövőt – elsősorban lassúsága miatt. Később kiderült, hogy nagyon is megvan a helye, ráadásul átgondoltsága, modern objektumorientált szemlélete és újabban a 4GL támogatása miatt jelentősen beleszólhat az Internet, a számítástechnika fejlődésébe. Egyre újabb és újabb API-k és package-ek jelennek meg hozzá, beleértve az animációkezelést, a hangfelismerést, sőt a standarddá váló JDBC-t (adatbázis-kezelő felület) is. Ami pedig a legújabb: a 3D-támogatás. Mindazok, akiknek van megfelelő grafikus kártyájuk, és persze azt kezelő szoftverük (pl. DirectX), el fognak csodál-

kozni, ha meglátogatják a fenti oldalt. Abszolút valós idejű 3D-s objektek, texture-mapping, phong-shading, fog, lens flare – szóval szinte az összes szokásos 3D-s effektet most már Javából is elérhetjük. Bájtkódos szerkezete sokakat a Basic tokenizált programsoraira emlékezteti – na de C64-en nem forgattunk 3D-s objektumokat! Úgy látszik, Sunék, akik kitalálták a Javát, ráhibáztak: a gépek teljesítményének fejlődése, valamint a hardvereszközök uniformizált kezelése mostanra lehetővé tette, hogy ezeket a számításigényes feladatokat egy önmagában kis hatékonyságú – interpreteres – nyelv segítségével is elérjük. Lehet, hogy a C++ után a XXI. század nyelve a Java lesz? Reméljük, igen.

Felgyorsult oldalak

(Improve Home Page Performance By 50%)

www.microsoft.com/misc/backstage/bkst_4_Mike.htm

Aki már komolyabb szinten foglalkozott honlapok készítésével, az valószínűleg találkozott túlterheléses problémákkal. Itt nem a programozó terheléséről, sokkal inkább a hálózat, illetve a web-szerver szabad kapacitásának elfogyásáról van szó. Hiszen ha egy oldal szép, „csicsás" képekkel telezsúfolt, akkor előfordul, hogy bizony sokáig kell az otthoni gép előtt ülni, amíg a teljes látvány eljut a szörfös monitoráig. Az is ismeretes (vagy ha nem, akkor most elmondjuk), hogy egy oldalt szimplán „kettévágva" nem lesz kétszer gyorsabb a letöltés. A sebesség növeléséhez kiskapukat kell keresni. *Mike Moore*, a Microsoft egyik vezető programozója, aki közreműködött a cég új homepage-ének kifejlesztésében, úgy döntött, hogy néhány tapasztalatát megosztja a Világháló közönségével. Ezek a tanácsok, felismerések bizony néha még a profiknak is jól jöhetnek.

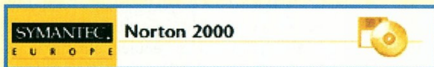

A jó öreg Norton

(Symantec Beta Test)

www.symantec.com/region/reg_eu/trialware/

Az asztali PC-k hőskorában az ember a gépeket két módon tudta kezelni. Az egyik, hogy megtanulta az operációs rendszer utasításait (vagy legalábbis nagy részüket), a másik pedig, hogy amikor fájlokkal kellett operálnia, *Peter Norton* nagyszerű Commanderét használta. Ez a program 1986 óta könnyíti meg a „gépkezelők" munkáját. Azóta persze számos továbbfejlesztés és klón készült, de sokaknak még ma is a Norton jelenti a fájlokkal való manipulációt. Az új korok (és operációs rendszerek) elvárásainak megfelelő jelenlegi verziók már a Symantec Inc. égisze alatt jelennek meg. A Symantec híres cég a felhasználói programok területén, elég, ha csak az ismert vírusirtó csomagjukra gondolunk, esetleg

a Visual Caféra vagy a Norton Utilitiesre, amely különböző programokat tartalmaz a számítógép hatékonyságának növelésére és a hibák kijavítására. Ezeket a szoftvereket a fenti oldalon tekinthetjük meg, illetve próbálhatjuk ki.

Linux-programok és -játékok

www.freshmeat.net
www.linuxgames.com/

Egyre többet hallani a PC-ken is futtatható unixos operációs rendszerről, a Linuxról. A dolog nem véletlen, hiszen egy olyan, jól skálázható, biztonságos és megbízható rendszerről van szó, amely ráadásul még ingyenes is. Egyre több cég fejleszt alá programokat, és a nagy multik is kezdik belátni, hogy nem árt a Windowsnak egy ellenfél a piacon. Sokan azokkal a tipikus kifogásokkal érvelnek ellene, hogy túl bonyolult a kezelése és az installálása, s különben is kevés rá a program meg a játék. Mindezidáig e vádaknak talán még volt is valami igazságalapjuk, de a legutóbbi fejlesztéseknek köszönhetően már igazán Windows-felhasználóbarát a dolog. A desktop teljesen grafikussá vált, és ha nagyon ragaszkodunk a Windowshoz, akkor még Start gombot is kreálhatunk rá. Nem kevés web-oldal segíti a kezdő és haladó felhasználót. Ezek közül az egyik legkedveltebb a FreshMeat, amely rengeteg programot tartalmaz, a leírásukkal együtt. Van itt minden, ami egy normál Internet-felhasználó gépére való: ICQ, IRC, web-böngészők, letöltést segítő programok, MP3-lejátszók stb. Jó néhány ismerősöm döbbent meg, amikor megmutattam neki ezt az oldalt, hiszen a Unixról az a téves információ terjedt el a köztudatban, hogy szinte csak karakteres formátumban használható. Nos, ezt az oldalt kisebbfajta mennyországként tartják számon a „szakértők" körében, hiszen szinte minden olyan alkalmazást megtalálhatunk, amelyre szükségünk lehet. A másik vádra, miszerint nincsenek játékok Linux alá, a Linuxgames web-oldala ad remek cáfolatot. Természetesen nincs annyi játék, mint Windows alá (nem is ez a cél), de jó pár alapvető világsiker megtalálható a site-on: a Quake, a StarCraft, a Duke Nukem (Dave Gnukem álnéven) vagy az Unreal. Nos, megszállott „ablakosoknak" is érdemes ellátogatni ide, ha másért nem, akkor egy kis információszerzésért és gondolatébresztésért.

HAPSINÉZŐ

Istenien ördögi

home.earthlink.net/~joepez/jack

Jack Nicholson túl van már a hatodik X-en (ráadásul magassága mindössze 167 cm), de azért még mindig számot tarthat a szebbik nem vonzalmára. *Brad Pitt, Johnny Depp* és az agyonsztárolt *Leonardo di Caprio*

mellett az érettebb korosztályba tartozó férfi sztárok sem kerültek még le a vonzerő-toplistáról, sőt. *Sean Connery, Harrison Ford* és *Jack Nicholson,* akik állítólag népszerűbbek fiatal kollégáiknál, egyes szakértők szerint olyanok, mint a jó bor: az idő csak használ nekik, és megérleli őket.
Nicholson származása valósággal filmbe illő. Alkoholista apja és folyton csellengő bátyja helyett erős kezű anyja és két jóval idősebb nővére irányította a család szekerét. Jack már felnőtt korában, ismert színészként tudta meg az igazságot: akit anyjának hitt, valójában a nagyanyja. Az igazi mamája az egyik „nővére", June, aki tizenévesen hozta világra...
Első meghallgatásán kereken közölték vele, hogy reménytelenül tehetségtelen, és csupán irodai munkát kapott a filmstúdiónál. A második próbálkozásnál valami *Dennis Hopper* nevű ürge azt mondta neki: „Érdekes fejed van. Majd szólok, ha nagyon szükség lesz egy ilyen figurára..." Aztán hosszú szünet következett, mialatt Jack „B" kategóriás motoros- és horrorfilmekben játszott, sőt néhány ilyen témájú forgatókönyvet maga is elkövetett. Végül felvirradt a szerencsés nap, amikor az a bizonyos Dennis Hopper jelentkezett telefonon: „Hello, Jack, nagyon nagy szükségem van az érdekes fejedre..." Így csöppent bele Nicholson a legendássá vált Szelíd motorosok-ba, és a filmvilágba, gyakorlatilag egy rövid színművészeti kurzust leszámítva minden előképzettség nélkül.
Saját bevallása szerint az életében mindennél többet jelentenek számára a gyerekei. Harmincéves koráig versenyben volt önmagával, hogy minél több csinos lányt tudjon elcsábítani. Ám egy szép napon elege lett, és úgy döntött, ezentúl jó fiú lesz, feleségének és 1965-ben született lányának szenteli magát. Hosszú ideig sikerült látszólag „egy helyben" maradnia, bár az Interneten gyermekei felsorolása végén megjegyzik a készítők, hogy valószínűleg akad még a hivatalos utódokon kívül néhány jól sikerült kis Nicholson. 1990-ben aztán vége szakadt a házasságának *Anjelica Hustonnal,* és egy új kapcsolatból megszületett *Lorraine*, majd 92-ben *Raymond*. Megcsalt partnereivel utóbb mindig sikerül kibékülnie, úgy látszik, nem tudnak ellenállni az istenien ördögi Jacknek. De hát a férfiak már csak állhatatlanok, nincs mit tenni, mondja Nicholson, aki *Bill Clinton* szexbotrányának kirobbanásakor üdvözlő táviratot küldött az elnöknek.
Ha valaki arra kíváncsi, mit és hogyan szeret Jack enni, szerezze meg személyes szakácsának, *Tommy Barattának* a könyvét, melyet a sztár előszavával dúsítva, „Jacknek főzök" címmel adtak ki. (Magyarul még egyelőre nem jelent meg.)
Nicholson 98-ban nem csinált egyetlen filmet sem. Igaz, az előző évben készült „Lesz ez még így se" elég jól sikerült, Arany Glóbuszt és Oscart is hozott a konyhára. Nem foglalkozik a korával és a múlttal, inkább előre tekint. Abban reménykedik, hogy a pusztán látványos effektekre és trükkfelvételekre épülő filmek korszaka egyszer véget ér Hollywoodban, és a filmeknek ismét lesz története. Jó története, amihez már csak az ő érdekes fejére van szükség.

Seagal, az aikido mestere

www.maavwik.simplenet.com/seagal/seagal.html

Steven Seagal rendkívül népszerű sztár, annak ellenére, hogy több filmjét jelölték már az év legrosszabb produkciója címre. „Közszájon" forog az az információ, hogy egykor japánban a CIA-nek dolgozott. Ezt ő se nem cáfolta, se meg nem erősítette. Az viszont tény, hogy Seagal az egyetlen nem japán aikidomester, akinek a távol-keleti szigetországban saját aikido-iskolája volt. Ezt a sportot még tizenévesen kezdte művelni Japánban, és hét danig jutott. Annak érzékeltetésére, hogy ez mekkora teljesítmény: még a japán mesterek között is kevesen érnek el hét danig. A távol-keleti kultúra más téren is meghatározó életében: felszentelt buddhista pap, és első felesége is japán volt...

HIÚSÁG VÁSÁRA

Eszement esküvői ruhák

www.visi.com/~dheaton/bride/the_bride_wore.html

Állítólag a nők életének legboldogabb napja az esküvő. Egyeseket annyira boldoggá tesz ez a nap, hogy örömükben aztán többször is megismétlik, mindig új férjjelölttel. Ilyenkor a menyasszony kiélheti rejtett vagy nyílt szereplési vágyát és feltűnési viszketegségét, ha van neki. Olyan ruhakölteményeket ölthet magára, amit csak emberi agy ki tud ötleni. Vannak persze gyönyörű ruhák, de jócskán akadnak félresikerült ötletek is. Ilyen poénos borzalmakat gyűjtöttek össze a www.visi.com/~dheaton/bride/the_bride_wore.html cím alatt. A leglököttebb fejdíszektől a legbénább fenékmasnikig mindenféle jóval szolgálnak az összeállítók. Aki megtekinti a képösszeállítást, biztosan jót röhög szegény idétlen menyasszonymodelleken. Vagy esetleg választ magának egy ruhát...

Divatról is első kézből

www.origo.matav.hu

Újdonságokról, aktuális hírekről és eseményekről olvashatnak ebben a folyamatosan frissülő és bővülő magazinban. Mindenki megtalálja az Origo térképén a neki való témát, a bevásárlástól a politikáig. Ha pedig a hazai és külföldi divatról akar valaki naprakészen tájékozódni, a legjobban teszi, ha felkeresi az Origo Divat oldalait. Filmezések, fotózások helyszíneire, éttermekbe, szórakozóhelyekre látogathat el az ide belépő olvasó, és interjúkat olvashat a divatszakma szereplőivel. Szavazni le-

het a hónap O.D.-modelljére, és véleményét is nyilváníthatja az olvasó. Ezenkívül még divattanácsokat is kaphatnak az érdeklődők. Ezen a télen például, ha valaki nem vette volna észre, a szürke a divat, mely állítólag nagyon színes szín. *S. Hegyi Lucia* a hideg napokra a műszőrme és a természetes anyagok kombinációját ajánlja. Divatos anyag a hernyóselyem, a bársony és a csipke...

Plasztikáztassunk, vagy mégse?

www.cosmetic.org

Egy valamirevaló amerikai nő szinte kötelességének érzi, hogy fölkeresse a plasztikai sebészt. Alapvető követelmény a minimálisra vágott orr és a maximálisra pumpált kebel. Ha pedig jönnek a ráncok, máris lehet tovább szabni-varrni. Az Interneten egymást érik a plasztikai sebészettel foglalkozó tájékoztatók, ajánlatok, legtöbb mellett az USA felirat szerepel. Magyar szépségklinikát nem találtam a Hálón, pedig már nem egy áll rendelkezésére a változni vágyó, vastag pénztárcájú hölgyeknek és uraknak. Mindenesetre, ha afféle gondolatokat forgat a fejében valaki, hogy átszabat átszabatna magán, akkor előtte tekintsen át egy részletes tájékoztatót. Nézzük pl. az arc felvarrásának üdvös következményeit: 5–10 évet fiatalodhatunk, feltéve, hogy nem következnek be komplikációk. Semmi komoly, csak fertőzés, zsibbadás, arcidegsérülés, bőrelszíneződés vagy aszimmetrikus hegesedés. Ha mindezt megússza a páciens, elolvashatja, mit kínálnak még a plasztikai sebészetek: kebelkisebbítés, -nagyobbítás, -felvarrás, kövér nyak karcsúsítása, pocak eltüntetése, ványadt vádli dúsítása, duci térd slankítása, áll kerekítése, homlok kisimítása, fül pliszírozása, penge száj feltöltése...

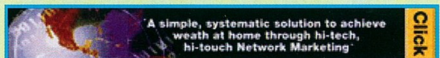

JÁTSZÓHÁZ

Online puzzle és társai

www.clearlight.com/~vivi/games.html
home1.pacific.net.sg/~faster/blocks.htm
enchantedmind.com/

Az internetes játékok piacán a Java alapúak igen előkelő helyen állnak, hiszen nem kell hozzájuk külön lejátszó plug-in. Nem kell installálni, és általában még pénzbe sem kerülnek. Persze nem olyan kidolgozottak, mint mondjuk a Neten keresztül játszható nagy programok, de mégis kitűnően elszórakoztatják az ember fiát. Nem véletlen, hogy néhány fejlesztőcég kifejezetten olyan weboldalakat gyárt, ahol már bizony a hitelkártyaszám is a képbe kerül, igaz a külcsín ezeknél igazán szépnek mondható. Mindenesetre e havi játékajánlónk nem ezeket az oldalakat mutatja be, hanem olyan site-okat, amelyek ugyan nem grafikai mesterművek, mégis jópofák és jól alkalmazhatók. Az összes közül talán az Enchanted Mind a legjobb, hiszen itt több programozó által megkreált game-ről van szó. Külön érdekesség a Rubik-kocka javásítása, ahol a kocka tényleg forog és változtatható. A másik nagy dobás az a sakktábla, ahol egy lóval kell a sakkban megismert l alakú mozgással minél több kockára rálépni. Az nyer, aki a legjobban befedi a táblát. A puzzle-k közül talán a Pentomino a legjobban eltalált, ahol a Tetrisből már jól ismert alakzatokat kell egy 8x8-as kockába elhelyezni úgy, hogy azok a legnagyobb felületen befedjék a kockát. A Word Search ismét egy négyzetben „játszódik", ahol szavakat rejtettek el, és azokat kell kitalálni. Ehhez már egy kis angoltudásra is szükség van, de a feladat azért persze nem olyan nehéz, hiszen állatok nevét kell kitalálni. A többi oldal már egy kicsit egyszerűbb, és szerényebb kínálattal büszkélkedhet, de még ezek is egész jól elszórakoztatják a munkában megfáradt embert. Az egyetlen gond itt is a Javánál már megszokott kicsit lassabb letöltés, de a készítők javára legyen mondva, minimálisra csökkentették a várakozási időt, így még lassabb Internet-kapcsolat esetén is egész gyorsan „jönnek le" a játékok.

A Hegylakó kardja

(The Highlander Sword Shopper's Guide)

www.angelic.org/highlander/realswords/

Létezik az embereknek egy csoportja, amelynek a Hegylakó című film többet jelent egy jól sikerült alkotásnál. Ők a kardok szerelmesei. Ez a különleges fegyver, amely csodálatra késztet sokunkat, jóval több egyszerű kiélezett fémdarabnál. Kovácsolása, élezése, a markolat készítése mind-mind különleges szaktudást igénylő feladat. Nagyon kevesen vannak ma a világon, akik képesek megfelelő másolatokat, igazán értékes harceszközöket késziteni. Az igazi nagy japán mesterek, akik tökélyre fejlesztették ezt a tudományt, még közvetlen kapcsolatban álltak a vívókkal: az ő tanácsaik, tapasztalataik segítettek a tökéletes, rettenthetetlen szerszámok kifejlesztésében.

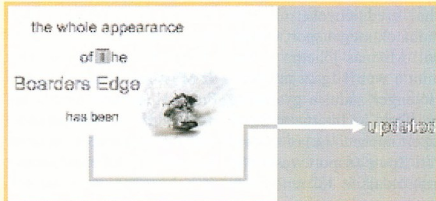
Mára ez megváltozott, hiszen a csatákat sajnos már modernebb és hatásosabb fegyverekkel vívják. Ennek ellenére érdemes egy kicsit elmerülni a témában, amellyel kapcsolatban rengeteg tévhit kering. Egy katana – ilyet ad Ramirez MacLeodnak a filmben – például mindig szétszedhető, hogy könnyebb legyen élezni: a penge kiemelhető a markolatból. Ezzel szemben erre valószínűleg nem lesz szükség, amíg a kard megvan, hiszen annyira tökéletes és precíz munka, hogy hacsak nem fémet vágunk vele, sohasem tompul el. A japán kardokkal egyébként nem is lehet „csapni”, mint egy bozótvágó késsel: ezekkel csakis vágni lehet és szabad, ezt megkönnyítendő van az a finom – összességében többnyire alig egy centis – görbület bennük. Nem is annyira nehezek, mint azt sokan vélik: tömegük egy-két kiló körül mozog, hiszen a gyors mozdulatokat a nagy teher meggátolná. Ma is vannak, akik nem dísznek szánják a kardot. (Erre mondják a page készítői, hogy a jó kovács mindig megkérdi: „mire kell, fémre vagy csak húsra?”) Ha ők megfelelő eszközt akarnak találni, talán még nehezebb a dolguk. Szinte minden századik darabra lehet csak elmondani, hogy egyáltalán érdemes vele foglalkozni. Az acél lehet túl puha, akkor kicsordul, vagy túl kemény, és akkor eltörik. A markolat rögzítése elengedheti a pengét, a súlypont lehet rossz helyen. A pengét gyakran nem hajlítják meg elégszer, vagy nem hőkezelik és így tovább. Egy ma készülő, harci feladatokat is ellátni képes példány úgy 200 000 forintnál kezdődik – ennyibe még a legszebb szobadíszváltozat sem kerül. Egy antik példány pedig, amelyet sok-sok évszázada készítettek a mesterkovácsok, és éleztek gondosan azóta is a hozzáértők, simán kerülhet akár 10 millió forintba is...

LAPSZEMLE

SnowBoard Rulez!
(The BoardersEdge Magazin)

www.boardersedge.com/

Még nincs vége a síszezonnak, hisz a mondás is úgy tartja: jön még kutyára dér, emberre meg lavina (ezt azért nem kívánjuk senkinek)! Igaz, most egyelőre el is felejtenénk a konvencionális síelést (az maradjon meg az idősebb generáció kikapcsolódásának), és egy sokkal „kreatívabb” sport, a snowboard szerelmeseinek ajánlunk egy homepage-et. A hódeszka az utóbbi években soha nem látott szárnyalással röppent a legdivatosabb sportok élvonalába, és nagyon úgy néz ki, hogy egykönnyen nem is hullik le onnan. Nyugaton és a tengerentúlon szinte már kötelező egy deszkát is felpakolni a kocsi tetejére, amikor a család rendszeres téli vakációjára indul. Ez nem is baj, hiszen igazán izgalmas, és ráadásul gyorsan tanulható, ellentétben a sível, ahol hosszú évek gyakorlása teszi igazán élvezhetővé a lesiklást. Már snowboard-pályafutásunk elején, viszonylag hamar sikereket érhetünk el, és ha komolyabban gondoljuk, akkor minden lehetőség megvan arra, hogy gyakorolhassunk. Sajnos hazánk nem egy hó-nagyhatalom, de azért nem kell feladni, hiszen ha mást nem, akkor híreket és információkat még mindig könnyű szerezni, amivel

nem kevés pénzt lehet megspórolni. Az egyik legfelkapottabb online magazin a BoardersEdge, amely szinte minden igényt kielégít. Nem is olyan régen teljesen újratervezték az oldalt, és beépítették a ShockWave flash-technológiát, ami által egy igen dinamikus és szép site-ot prezentáltak a készítők. Az aktuális híreken túl igen jól kidolgozott szakmai tanácsadó szekció található, ahol a legújabb felszerelésekről olvashatunk. Ha a deszkás paradicsomokat szeretnénk megismerni, akkor erre a mountain-review ad lehetőséget. Persze egy jó magazinhoz híven nem marad el a publikációk sora sem, amelyek az „articles” menüpont alatt helyezkednek el. Van lehetőség kérdések feltételére is, ami ugye sokszor nem hátrány. Sajnos időnként lelassul a letöltés, és ez azért levon az élvezeti értékből. Ha tényleg hiteles információhoz akarunk hozzájutni, akkor érdemes bepötyögni az URL-t, de utána ne felejtsünk el feldöcögni a hegyre, mert azért semmi sem he-

MOZGÁS

Rajongás földön, vízen, cybertérben

sport.intenetto.hu
nsport.westel900.net
www.ferencvarosi-tc.hu
www.mtk.hu
www.juventus.it

Legtöbben rajongunk valamiért. Van, aki mániákusan gyűjti a tengerimalacokat, van, aki kedvenc együtteséért rajong, és vannak, akik élnek-halnak kedvenc kosárlabda-, sakk- vagy focicsapatukért. Én is ez utóbbi csoportba tartozom, s egy idő után kezdtem úgy érezni, hogy a hagyományos média nem elégíti ki információéhségemet. Kénytelen voltam más eszköz után nézni,

ahol eredményeket, híreket tudhatok meg a sport világából. Mi más jöhetne szóba, mint a web?! Igazi információtenger zúdul a gyanútlan szörfösre az Internetto Sport (sport.intenetto.hu) és a Nemzeti Sport (nsport.wesel900.net) oldalain. Jól rendszerezett rovatok, gyors elérés, nagy adatbázis; minden együtt van a tökéletes éjszakához :-). Pontosabban majdnem, hiszen amennyiben érdekességeket akarunk megtudni álmaink csapatáról, akkor célszerű ellátogatni az adott klub honlapjára (már ha van). A magyar élvonalbeli csapatok közül az FTC-nek (www.ferencvarosi-tc.hu) és az MTK-nak (www.mtk.hu) van rangjához méltó honlapja, ahol leginkább a labdarúgó-szakosztályról olvashatunk (sőt az MTK-nál csak arról), de a Fradinál többek között a kupagyőztes vízilabdacsapat vagy a sokszoros magyar bajnok női kézilabdacsapat is helyet kapott. Amennyiben viszont rajongásunk tárgya nem magyar együttes, akkor általában be kell érnünk a főszponzor oldalán talált információkkal – saját honlapja csak a patinásabb kluboknak van –, ilyen például a Juventus honlapja, a www.juventus.it. Ha végképp csőbe húzva érezzük magunkat, s semmi információt nem találunk kedvenceinkről, akkor csak egy lehetőség marad: irány a stadion!

TECHNOLÓGIA

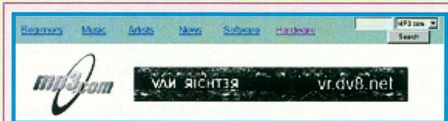
Sétáló mp3-ak

www.mp3.com/hardware/

Hallottam valahol, hogy valamelyik cég készített egy már működőnek és használhatónak is mondott mp3-formátumot használó walkmant, hát gondoltam, utánanézek a dolognak – és ekkor ért a meglepetés. Tudniillik a fő-fő mp3-site, a www.mp3.com hardverekről szóló oldalán egy hosszú-hosszú lista meredt rám gúnyosan, amiért naivan a Diamond Rio nevű szerkezetet keresgélve azt hittem, ez az első és egyetlen ilyen lejátszó. Hát nem! A walkmanek sora után az autóba szerelhető lejátszók jönnek szép számmal, és végül mindenféle szobai szerkezetek.

Az igen népszerű mp3 formátum a hangfájlok tömörített formája, ami olyan trükkösen van megoldva, hogy az egyszeri ember számára észre sem vehető a minőségromlás a CD-hez képest. A dologban az az igazán nagyszerű, hogy egy ilyen fájl kb. tízszer kisebb méretű, mint az eredeti. Így aztán egy CD-re nem 74 perc zene fér, hanem akár 12 órányi is. A folyamat is egyszerű: fogunk egy CD-t, „legrebbeljük" róla az audiotrackeket .wav formátumban, aztán tömörítjük, és már hallgathatjuk is a megfelelő lejátszó programmal, amiből szintén rengeteg van – legismertebb és legjobb az ingyenesen letölthető Winamp. (Aki kíváncsi, nézzen utána: http://www.winamp.com.)

Ha már felsoroltam a jót, jöjjön a rossz is: a dolog hátulütője ugyanis az, hogy bizony a zenészek szeretnének abból élni, amit csinálnak, ezért (is) vannak a szerzői jogok. Az mp3-má tömörített dalok pedig kis méretüknél fogva népszerű csomagocskákká váltak az Interneten, boldog-boldogtalan letölthet bármit, amit van

türelme megkeresni – persze ingyen, és ebből adódóan illegálisan. Ez ugyan még nem vezetett világméretű katasztrófához, de ha teljesen elterjed az mp3-azás, akkor a lemezkiadók tönkremennek, nem adnak ki semmit, így nem lesz mit tömöríteni. Ez persze csak rémálom, lássuk inkább a szerkentyűket!

Ami még fontos az mp3 tömörítés-lejátszás témában, hogy ez igen megterhelő művelet a számítógép számára, processzor legyen a talpán, amely folyamatosan véghez tudja vinni! Tehát nem is olyan egyszerű dolog mindezt egy walkmanre adaptálni, nem beszélve a megfelelő méretű tárolókapacitásról, hiszen anélkül nem is érdekes az egész. A CD-n persze sok minden elfér, de akkor már jobb megoldás lehet egy discman. Így aztán sok megközelítést vehetünk szemügyre.

Azon túl, hogy soros vagy párhuzamos kábelen csatlakozik-e a géphez, és milyen fejhallgatója van, a leglényegesebb különbség a tároló lemezekben van. Egyes típusok sima- vagy laptop-winchestert használnak, mások CD-ROM-ot, a már említett Rióban pedig flash-memória van (mint pl. a digitális fényképezőgépekben szokott lenni), és még olyat is találunk, ahol Zip lemezen lehetnének a dalok. Így aztán a tárkapacitás is széles skálán mozog: 16–64 MB-os Flash, 100 MB-os Zip lemez, 650 MB a CD-n, és akár 2,5 GB-os winchester is szóba jöhet.

A látott képek alapján mindenesetre a Diamond-féle a „legwalkmanebb", és már meg is rendelhető. A http://www.mp3.com/diamond/ címen lehet megtekinteni. Ha 64 MB-os flash-memóriát veszünk alapul, akkor egyszerre kb. egy normál zenei CD-re valót hallgathatunk, de ezt bármikor törölhetjük, újat tölthetünk bele, és persze hamarabb, mintha kazettát másolgatnánk, s persze jobb minőségben, rázkódásra sem túl érzékenyen. Mindez pedig elfér egy mellényzsebben, nem úgy, mint a kényelmetlen discman.

Érdekes, hogy a gyártók közt csak kevés ismerős név akad, olyan, mint pl. a Samsung, amely állítja, hogy a legkisebb mp3-lejátszót sikerült megalkotnia, Yepp néven. Hát mindenki döntse el maga, hogy elég kicsi-e, 58x85x17 mm a mérete. Ez a kevésbé ismerétű link vezet hozzá: http://www.samsungelectronics.com/news/cgibin/secnews.cgi?app=print&key=221&.

Akit még nem győztem meg, annak ajánlom a Naiam gyártotta CD-s változat ismertetőjét (http://www.naiam.com/home.html), és főleg az oldal végén található mp3–CD–minidisc–kazetta összehasonlító táblázatot. Elég döbbenetes az eredmény.

TÖRTÉNELEM

Noé bárkája

users.aol.com/mkneisler/noah/navenus.htm

Ezen az oldalon két téma osztozik: található itt a Vénusz bolygóval foglalkozó írás, de mellette ott díszeleg Noé bárkája. Hatalmas, mindent elmosó áradatról, me-

lyet büntetésként valamelyik istenség küld a Földre, számos teremtésmondában, vallásos írásban olvashatunk. Izgalmas gondolatokat vet föl ez a tény: vajon valóban létezett egy nagy özönvíz, mely az egész bolygónkat érintette, vagy az ősidőkben élt emberek árvizek idején átélt elementáris rémületéből születtek ezek a leírások? A fenti címen több vallás özönvízmondájával találkozhatunk, természetesen szerepel köztük a legközismertebb, a bibliai történet is. A Gilgames eposz idevonatkozó része is megtalálható, de ami igazi érdekesség, az a hawaii özönvízmonda és a különböző indián történetek. A hawaii változatban a Monna Kea ormára menekül fel két ember, akik által fennmarad az emberiség. A cherokee indiánoknál egy kutya figyelmezteti a közelgő vészre a kiválasztottat, és utasítja, hogy hajót építsen. Az alaszkai indiánok mondájában (milyen meglepő!) jéghideg széllel érkezik a csapás. A történetek mellett az özönvíz előzményeinek fejtegetése, a témával kapcsolatos fotók, videók ismertetése és sok kapcsolódó szöveg található, melyeket a készítők idevágónak ítéltek.

VETÍTŐVÁSZON

Cops Star Wars-módra
(Troops)

www.theforce.net/troops

Talán nem teljesen ismeretlen olvasóink előtt az amerikai Cops című tv-sorozat, amelyben a rendőröket videokamerával követi egy filmes stáb, így mutatva be mindennapi munkájukat. Nincs külön forgatókönyv, hiszen a szerző maga az élet. A sorozat világsikert aratott, és nem egy paródia született a film alapján. A másik nagy világsikert viszont, azt hiszem, mindenki ismeri, hiszen a Csillagok háborúján már a harmadik generáció nő fel. E film alapján szintén nem egy paródia született az évek során. De mi van akkor, ha a kettőt kombináljuk? Nos, *Kevin Rubio* és barátai valószínűleg igen pihent aggyal rendelkeznek, mert megpróbálták a két filmet ötvözni, és a fonákjára fordítani mindent, ami komolynak számított bennük. Az eredmény a Troops című rövid kis filmes szösszenet lett, amelyben a Star Warsnak azt az epizódját mutatják be, amely nem volt benne az eredeti filmben. Azt a részt, amikor a rohamosztagosok kivégzik Luke nevelőszüleit és a sivatag kis törpéit, a jawákat. Mindezt a katonák szemszögéből mutatják be, mintha csak egy dokumentumfilmet látnánk a' la Cops. Azt hiszem, hogy régen nem nevettem annyit, mint amikor a hivatalos web-site-ról (aminek egyébként az egyik legnagyobb Star Wars-szerver, a TheForceNet ad helyet) letöltöttem a több darabból álló csomagot. Nem kis fájlok, és a letöltés sem egyszerű, de megéri kivárni, hiszen a végeredmény önmagáért beszél. Hihetetlen poénok büntetik megfáradt rekeszizmainkat, és amikor már azt hinnénk, hogy vége, akkor jön az igazi büntetés. Ne lepődjön meg senki, ha az egyik stormtrooper lábán magas sarkú cipőt vélne felfedezni... Ha teljes valójában akarjuk élvezni a mozit, akkor elengedhetetlenül szükséges az angolnyelv-tudás, mert a humor nagy része csak akkor „üt", ha értjük a szöveget. Sajnos, mivel a film nem került be a filmforgalmazásba (túl rövid, és jogi problémák is lehetnének belőle), nincs magyar fordítása, de azok se keseredjenek el, akik nem tudnak angolul, hiszen már a vizuális effektusok is olyan magas szintűek, mintha csak az eredeti Lucas-stáb készítette volna. A honlapon megtalálhatjuk a készítők listáját, fotókat a forgatásról, a szövegkönyv egy részét és még sok egyéb érdekességet. Figyelem, nem szabad kihagyni, és egy kis Crepto sem árt a közelben!

VOLÁN

Cadillac Eldorado

home2.swipnet.se/~ww-26312/75cad/75cad.htm

Van, aki a Citroen CX-re esküszik, van, aki a Volkswagen bogárra, esetleg az Opelre, a Fiatra, a Renault-ra, a Mercedesre. Sőt újabban a Trabantnak is akadnak hívei. A Cadillac-nek is jócskán vannak istenítői, akad is róla anyag bőven a Hálón. A Cadillac Eldorado pedig külön téma. A különböző évjáratú Eldoradók saját leírással, méltatással rendelkeznek. Az egyik népszerű típus közülük a 75-ös évjáratú. Ezekből az elegáns, lenyitható tetejű nagy autókból összesen 8950 darab készült. Méltatójuk hosszasan áradozik szépségükről. Szerinte ezek a kocsik akkor készültek, amikor a tervezők még tudták, milyennek is kell lennie egy autó formájának és méretének. Ma már valószínűleg kevés lehet az utakon ezekből az impozáns járművekből. A képek láttán még a kevésbé elfogult néző is elismeréssel adózik a remek vonalvezetésnek, a hatalmas, de kecses formának. A technikai leírás sem kevésbé érdekfeszítő: 8,2 literes, 8 hengeres V-n motorja állítólag a legnagyobb az összes eddigi személyautó-motor közül. Hát kell ennél

MONEY MONEY MONEY

www.procent.hu – miért az Interneten tőzsdézünk?

A Procent Befektetési Rt. támogatásával a múlt hónapban indult el új rovatunk, amely a pénz és az Internet kérdéskörével foglalkozik: megpróbáljuk körbejárni, és folyamatosan figyelemmel kísérni a Magyarországon még újdonságnak számító internetes befektetési lehetőségeket.

Miképp jeleztük: az új rovat fórum, tehát várjuk olvasóink kérdéseit a procent@prim.hu címre. Amíg ehhez az Önök kedve megjön, mi kérdezünk, mégpedig ott folytatjuk, ahol a múltkor abbahagytuk... Akkor arról faggattuk *Szeles Zoltánt*, a Procent Befektetési Rt. fejlesztési igazgatóját, hogy miként lehet az Interneten keresztül tőzsdézni. Most visszalépünk egyet: ha már egyszer tőzsdézünk, miért az Interneten keresztül tegyük?

Szeles Zoltán: – Erre az elmúlt év, de akár az elmúlt napok tőkepiaci eseményei is választ adtak: az idő szerepe megnőtt a tőzsdén befektetők számára. Két-három évvel ezelőtt még szinte biztosak lehettünk abban, hogy a tőzsdén csak nyerni lehet. A tőzsdék azonban kockázatosabbak lettek. Egy jó időben hozott befektetési döntéssel elég komoly összegeket lehet keresni: gondoljunk csak arra, hogy aki tavaly októberben vásárolt részvényt a Budapesti Értéktőzsdén, az január közepéig akár 100%-os hozamot is elérhetett egy-egy értékpapír esetében, ami éves szinten 400%-nak felel meg. Persze ez visszafelé is igaz: igen komoly összegeket lehetett veszíteni is. Hogy mekkora szerepe van az időnek manapság, azt jól példázza, hogy számos olyan befektetővel beszéltem, aki még a tőzsdei kereskedési idő előtt adta megbízásait, ami napközben azért nem teljesülhetett, vagy csak nagyon rossz áron, mert a nap elején még nem lehetett látni, hogy mennyire elszaladnak napközben a részvényárfolyamok. Aki tőzsdézik, annak a piacok térbeli és időbeli elérhetősége az egyik legfontosabb szempont. Nem véletlen, hogy az Egyesült Államokban az összes tőzsdei forgalom 24%-a már az Interneten keresztül zajlik.

Internet Kalauz: *– Tételezzük föl, hogy holnaptól én is tőzsdézni akarok, és hallgatva Önre ezt az Interneten keresztül fogom megtenni. Mi kell ahhoz, hogy tőzsdei részvényeket tudjak vásárolni az Interneten keresztül? Ez már ma is egy konkrét lehetőség Magyarországon vagy csak elvi irány?*

Sz. Z.: – Nálunk nagyon is konkrét lehetőség. Ahhoz, hogy a ProcentOnline-on keresztül intézze befektetéseit, számlát kell nyitnia a Procent Befektetési Rt.-nél, illetve rendelkeznie kell egy Procent által kiállított elektronikus igazolvánnyal. Mindehhez egyszer kell befáradnia hozzánk, valamelyik fiókunkba, ha előtte a weben a **www.procent.hu** alatt található regisztrációs formot kitöltötte. Az elektronikus igazolvány birtokában azonnal el lehet kezdeni tőzsdézni.

I. K.: *– Hogyan?*

Sz. Z.: – Ön a weben keresztül kitölt egy tőzsdei megbízási űrlapot, amelynek adatai egy-két másodpercen belül bekerülnek a Procent elszámolási rendszerébe. Ott egy automatikus fedezetvizsgálat dönti el, hogy megbízása bekerülhet-e a tőzsdei kereskedési rendszerbe. A fedezetvizsgálat a véletlen tévedéseket is kiszűri, tehát Önnek nem kell félnie attól, hogy az árfolyam és a darabszám felcserélése miatt például 100 db piaci áras OTP vétele helyett 10 500 db OTP-t veszünk (aminek az ellenértéke elérheti a 120 millió forintot). A fedezet ellenében megbízása bekerül a tőzsdei kereskedési rendszerbe, ahol ártól függően megkötik az ügylet. Ekkor az Ön megbízásához tartozó kötési információk automatikusan visszakerülnek a Procent rendszerébe, ahol az ügyletet bruttó módon, tételesen elszámolják mind az értékpapír-, mind a pénzszámláján. A számlaegyenlegben bekövetkezett változások azonnal meg is jelennek a weben. A teljes folyamat időben nem több mint 5–10 perc, és egy kereskedési napon Ön akár ötször-hatszor is megveheti, illetve eladhatja ugyanazt az értékpapírt. Természetesen előfordulhat, hogy a megbízását időközben vissza szeretné vonni, vagy módosítani szeretné, amit minden akadály nélkül megtehet.

I. K.: *– Milyen formában igazolják vissza a megbízásokat, illetve a megbízások végrehajtását?*

Sz. Z.: – Teljes részletezettségében azonnal megtekintheti megbízásainak, illetve teljesüléseinek valamennyi információját (darabszám, teljesült árfolyam, árfolyamnyereség és -veszteség, levont díjak, adók értéke), aktuális értékpapír-portfolióját, pénz- és értékpapír-számlakivonatát. Mivel valamennyi ügyletet azonnal, automatikusan elszámolnak, és a weben megtekinthető egyenlegek hivatalos bizonylatnak számítanak, ezért Ön percre pontosan nyomon tudja követni pénzügyi helyzetét.

I. K.: *– Kétségtelenül jár bizonyos előnyökkel ez a személytelenség, ugyanakkor ha nekem van egy megbízható brókerem, annak mégiscsak feltehetek egy-két kérdést: mi várható ma, mit érdemes venni, mit kellene eladni?...*

Sz. Z.: – Igyekszünk azonnal megjelentetni valamennyi értékpapír- és pénzpiaci elemzésünket a weben, ezzel is segítve a befektetőket döntéseikben, azonban el kell ismerni, ez nem mindig elég. Próbálunk újabb és újabb megoldásokat találni, hogy a legfrissebb piaci információk birtokában tudjanak dönteni a befektetők.

I. K.: *– Mi van akkor, ha lefelé tartanak a tőzsdei árfolyamok, és nem érdemes részvényeket vásárolni?*

Sz. Z.: – Természetesen ebben az esetben is tudunk megoldást ajánlani ügyfeleinknek, erről azonban talán a következő részben kellene beszélgetnünk, kicsit részletesebben...

Merre vezet a Matáv útja az Origótól?

A Matáv múlt év végén elindított portal site-jára már előző számunkban felhívtuk olvasóink figyelmét, ezúttal az üzemeltetést végző Origo Kft. programigazgatója, *Simó György* mondja el, milyen célokkal alakult meg a Matáv tartalomszolgáltatását és előbb vagy utóbb teljes internetes tevékenységét átvevő leányvállalat. Kérdéseinket szívesen feltettük volna *Vince Mátyásnak*, a cég elmúlt hónapban kinevezett ügyvezetőjének is, ő azonban néhány hónap türelmet kért, hiszen – mint mondta – a jövőről nyilatkoznia még korai, a múltról pedig senki nem tud többet az Origo létrehozásában kulcsszerepet betöltő Simó Györgynél. (Az Origo Kft. programigazgatója – csakúgy, mint az Elender Online következő oldalon bemutatott főszerkesztője – szintén a média hagyományos területeiről csábult át az Internethez, Simó György újságírói tevékenységét ismerhetjük a Tilos Rádióból, a Magyar Narancsból vagy a HVG-ből.) Beszélgetésünket kezdjük mindennek az origójánál: *minek egy telekom-szolgáltatónak – amelynek céges Internet-kikötője amúgy már régóta van – ilyen ambiciózus, napilapbabérokra törő portal site, s hozzá egy önálló cég?*

– A tartalomszolgáltatás lehetőségeivel a Matáv jó másfél évvel ezelőtt kezdett foglakozni: a szakértői team, amiben én is részt vettem, abból indult ki, hogy a Hálón nincs az iparág megszilárdulásához elegendő mennyiségű nívós magyar tartalom. Pontosabban: egy-két erőteljesen fejlődő szolgáltató kivételével nem látszott még működőképes „iparági" struktúra, inkább az amatőr jelleg dominált. Hogy egy tartalmas anyag esetén mi különbözteti meg az amatőrt a profitól? Mondjuk az ellenőrzés, a hitelesség, a szerkesztettség és még egy sor ismérv, amibe beletartozik az is, hogy valami ne véletlenül, esetlegesen, hanem elvárható, kötelező szolgáltatás jelleggel kerüljön a felhasználókhoz. A magyar nyelvű minőségi média erőteljesebb jelenlétét hiányoltuk, ami a Matávnak mint Internet-szolgáltatónak egyebek mellett azért is érdeke, hogy bővüljön az Internet-hozzáférés piaca, és több emberben ébredjen igény az internetezés iránt. Azóta a kép szerencsére változóban van, egyre több komoly szolgáltatásközpont formálódik a weben, de szerintem igazán éles verseny 1999-ben még nem lesz. Idén az ilyen site-ok építői még legalább olyan mértékben stratégiai szövetségesek, mint amennyire formailag ellenfelek: most még mindenkinél értékesebb szempont a piaci torta növelése, mintsem a harc az egyre nagyobb piaci részarányokért.

– A stratégiai szövetséghez kell egy stratégiai cél...

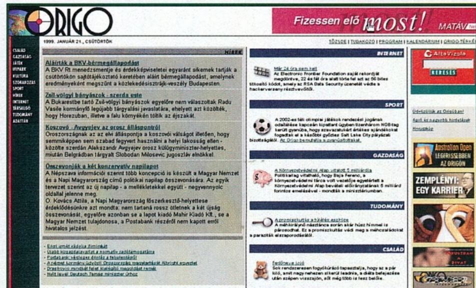
– Nagyon egyszerű: célunkat akkor érjük el, ha van miért internetezni az embereknek. Mi abban hiszünk, hogy az Internetnek egy minőségileg más szintet kell elérnie, olyat, ahol leomlanak a technológiai-technikai válaszfalak. Az embereket nem érdekli, hogy böngészőprogram vagy operációs rendszer segítségével közlekednek-e a Hálózaton, de az sem, hogy tartalom- vagy hozzáférés-szolgáltató a partnerük. A szolgáltatóknak, a szoftvereknek és a hardvereknek egyaránt azt kell megkönnyíteniük, hogy az embereknél az online információfogyasztás – akár üzlet, akár szórakozás a cél – életformává, napi gyakorlattá változzon, mégpedig erőfeszítés nélkül. Tulajdonképpen ez az, amiért a Matávnak, amely a jövőjét széles értelemben vett kommunikációs cégként képzeli el, el kellett kezdenie a tartalomszolgáltatást. Természetesen bevallott célunk, hogy az Origo „brand name" legyen, olyan márkanév, amelynek a tartalma fémjelzi a minőséget, a hitelességet, a sokoldalú, alapos megközelítést.

– Amikor elkezdte a hozzáférés-szolgáltatást, meglehetősen sok vád érte amiatt, hogy a monopolhelyzetű távközlési szolgáltató – ha késve is, de – nagy előnnyel indult, így helyzetéből fakadóan könnyen tört az élre. Azt mintha kevesebben kritizálnák, hogy ezen a piacon is élre tör...

– Hál' istennek valóban nem tört ki palotaforradalom emiatt, senki nem csinált belőle iparág-politikai kérdést, de talán ennek is megvan a maga oka. Szemben azzal a szereppel, amit a Matáv jelenleg a telefóniában játszik, itt nem egy koncessziós, monopol jellegű helyzetről van szó, sem gazdaságilag, sem a jogszabályokat tekintve. Azt hiszem, senkinek nem kell tartania attól, hogy a Matáv megjelent a tartalomszolgáltatásban, hiszen más is profitálhat abból, hogy egy tőkeerős cég jelentős tőkét fektet egy ilyen húzóágazatba.

– Húzóágazat alatt a portalsite-építkezést érti?

– Az információkezelést, ami a böngészőktől az adatbázis-fejlesztésen át a hagyományos értelemben vett médiáig terjed. Az ilyen széles értelemben vett információs- és médiaüzletág dinamikáját nem lehet nem észrevenni. Ez még akkor is kiugró, ha mondjuk a kereskedelmi televíziók terén részben abból következik, hogy nálunk most hozzák be azt a lemaradást, amit tőlünk nyugatabbra nem kellett elszenvedniük. Ezzel együtt: a média nagyon gyorsan növeli saját meghatározó terét

a társadalmi intézmények egész rendszerében. Az Internetnek ebből a szempontból kettős arca van: amellett, hogy maga is médium, demokratikus és interaktív alaptermészete miatt korrigáló, ellensúlyozó szerepe is lehet a médiarobbanás ellenszenves jelenségeivel szemben. A tartalomfejlesztés, a portalsite-építkezés ilyen értelemben szerintem ennek a húzóágazatnak, az információs üzletnek nem csak az egyik legfontosabb, de a legérdekesebb, legtöbb kihívást jelentő területe is.

– Szándékaik szerint mennyire lesz az Origo önálló tartalomfejlesztő műhely, és milyen mértékben tartalomszervező?

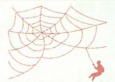
– Mai célunk szerint az Origo döntően tartalomszervező kíván lenni, olyan eligazító pont a Hálón, ahonnan gyorsan és pontosan lehet tájékozódni, a legkülönbözőbb témakörökben. Ehhez jellemzően információtulajdonos, illetve -gyártó partnerekkel való együttműködésen keresztül vezet az út. Persze, mint minden saját arccal rendelkező médiaterméknek, az Origónak is vannak saját anyagai, összeállításai, amelyek növelik a szexepiljét. A tartalomfejlesztés persze gyorsan változó terület, állandóan új dolgokkal kell megjelenni.

– Egy példát zárszó gyanánt?

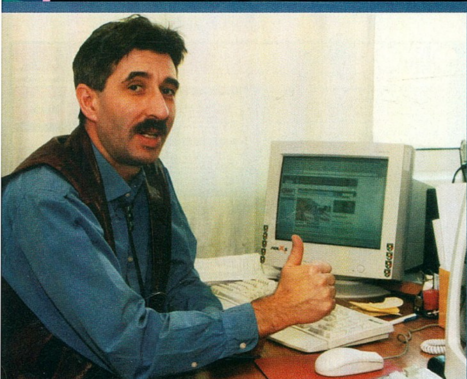
– Például a nyílt oldalak mellett bizonyosan lesznek csak az előfizetői körnek szóló, exkluzív oldalak is az Origón. De hogy pontosan milyenek, kiknek, mennyiért, hogyan... Erről majd később!

V. J. A.

www.prim-online.com/pokember

A múlt hónapban már jeleztük, hogy a weben igazán otthonosan mozgó emberekről – a matávos NETHEADS sorozat után – idén a PÓKEMBER rovatban írunk. Az is kiderült bevezetőnkből, hogy nem a „szenvedélybetegekre" vagyunk kíváncsiak, hanem azokra, akik már megtanultak együtt élni a Világhálóval, és nekünk, közembereknek is a segítségünkre lehetnek abban, hogy akklimatizálódjunk. Ilyen pókember *Martin-Kovács Miklós*, aki a közelmúltban egy meglehetősen népszerű médiumot adott föl az új médiumért, a Kossuth Rádió főszerkesztője átigazolt az Elenderhez tartalomfejlesztési igazgatónak, Elender Online-főszerkesztőnek. Önmagában ez még nem jelentené, hogy „pókemberrel" van dolgunk, ám amikor Martin-Kovács Miklós decemberben – az Elender milliárdos tőkebevonásának bejelentésén – bemutatkozott a sajtónak, már gyanút fogtunk. A bejelentésre történetesen az Irak elleni amerikai büntető akció napján került sor, az adott pillanatban tehát nagyon aktuálisak voltak az alábbi szavak:

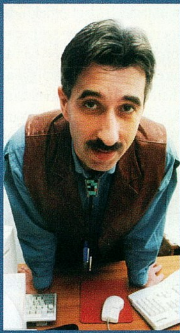

„Amikor szokás szerint reggel hatkor felébredtem, a Kossuth Rádióval kezdtem a napot, ám amikor meghallottam, hogy mi történt, azonnal a számítógépem elé ültem, s elkezdtem gyűjteni az Interneten keresztül fellelhető információkat. Ilyenkor már bevált forrásom például a CNN, amelynek honlapján egyidejűleg lehet nézni a tévéműsort és kutatni az írott hírek között."

Mindebből adódott a kérdés, a téma: hogyan jut el egy vérbeli rádiós oda, hogy a magánéletében sem a rádió, hanem az Internet legyen a primer információforrás?

Homepage – ahová az emberek hazamehetnek

Martin-Kovács Miklós: – Amikor 1992-ben kiutazhattam New Yorkba mint a Magyar Rádió amerikai tudósítója, akkor az ottani szerkesztőség egy darab IBM XT-vel rendelkezett, úgyhogy még a hazulról hozott szövegszerkesztő programomat sem tudtam elindítani rajta... Maga az, hogy volt szövegszerkesztőm, jelzi, hogy már átestem egy fertőzésen, s természetesen az informatika iránti vonzalmam ugyancsak amerikai eredetű: ebbe a betegségbe akkor estem bele, amikor 1990-ben egy 15 hetes amerikai ösztöndíj keretében az Egyesült Államokban a számítástechnikával is kapcsolatba kerültem. Végül is itthonról egy 386-os laptoppal eresztettek el, amihez adtak egy 2400 baudos modemet is. Ezen keresztül hozzáférhettem ahhoz az amerikai sajtóadatbázishoz, amelyre a Magyar Rádió fizetett elő, s amelynek számlája havonta olykor több száz dollárra rúgott. A változások szelét először akkor éreztem meg, amikor ennek az online adatbázisnak a képviselője bejelentkezett hozzám, s több ebédmeghívást kaptam tőle; mint kiderült, marketinges „nyomulásának" oka az volt, hogy a háttérben elindultak a nyilvános online szolgáltatók, amelyek nagyságrendekkel olcsóbban nagyságrendekkel többet kínáltak, gyakorlatilag mindenkinek. Bár ezekből hirtelen sok lett, az Internet Kalauz olvasói feltehetően nem is emlékeznek olyan nevekre, mint a Prodigy, a Delphi... Valamiért már akkor is az America Online és a CompuServe volt a szimpatikus. Nagyon jók voltak, így ezekre fizetett elő a Magyar Rádió. Kombinálva lehetett őket használni, és ezzel mentesítettek a fáradságos tudósítói kötelezettség alól, hogy szinte élőben figyeljem az összes hírműsort (ha valamit elmulasztok, azt vegyem magnóra, videóra), és olvassam az összes újságot. Ettől kezdve e nélkül is percre készen tájékozott lehettem...

I. K.: – Innen datálódik tehát, hogy ma a magánéletében is a legfontosabb hírforrás az Internet...

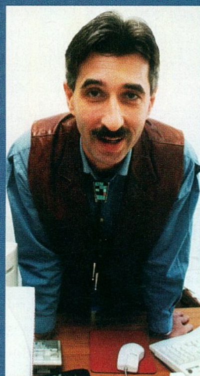
M. K. M.: – Igen, bár akkoriban még nem volt világos, hogy mi a különbség egy online szolgáltató és az Internet között. Az akkori kínálat nem is jelentett olyan mértékű szabad keresést, mint amit ma az Internet, illetve az immár szabad kijárást biztosító számos online szolgáltató nyújt. Viszont például az AOL megjelentette a lapokat, periodikákat, köztük olyan katonai kiadványokat is, amelyeknek egyes adatsoraira talán rá sem mertem volna kérdezni egy-egy interjúalanynál, mert egyből kémnek néztek volna... Így viszont nyilvános fórumokból meríthettem mazsolákat a hírekhez, elárulhattam a hallgatóknak, hogy mondjuk a tudósításban szereplő rakéta hány méter hosszú vagy milyen súlyú...

I. K.: – Mikor kezdett ilyen adatokat közvetlenebb forrásból is beszerezni?

M. K. M: – 1993-ban, 1994-ben terjedt el a híre, hogy létezik egy ingyenes program, a Mosaic, amely a világhálós böngészést is lehetővé teszi. Természetesen az online szolgáltatók is azonnal nyitottak, az AOL-ból és a CompuServe-ből is ki lehetett hajózni a nyílt vizekre, de náluk ez eleinte

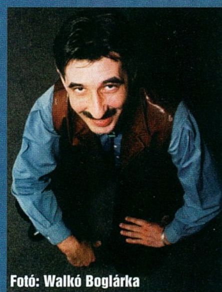

méregdrága volt, míg az induló ISP-k átalánydíjai egy csapásra olcsóvá tették az Internetet. Szó, ami szó, volt is némi zavar, sajtóviták alakultak ki arról, hogy az online szolgáltatások, az akkor még nagyon divatos BBS-ek és a World Wide Web hogyan is viszonyulnak egymáshoz... Amerikában ilyenkor az a szokás, hogy mindent elárasztanak információval, nem volt olyan nap, hogy valamelyik közeli könyvesboltban vagy valamilyen vitafórumon ne lehetett volna hallani ezekről a kérdésekről. A ma már nagyon nagy névnek számító *Esther Dysonnal*, *Steve Case*-zel akkoriban könnyedén össze lehetett akadni valamilyen szimpóziumon, vitafórumon... Izgalmas napok voltak, kialakult egy olyan hangulat, hogy ez valami fantasztikusan jó dolog, vagy ahogyan ott mondják: it's better than sex... A vállalkozó kedvet New York városa még tudatosan gerjesztette is: adókedvezményekkel, műszaki körülményekkel próbálták elérni, hogy ha már a keleti part a Silicon Valleyről lekésett, legalább egy Silicon Alley alakuljon ki. Szimbolikus jelentőségű volt, hogy a pénzügyi negyedben, a tőzsdecápák vadászterületén, a Broad Street 55-ben a csontvázig lebontottak egy épületet, és bekábelezve high-tech központként építették vissza. Itt azután nyugodtan bérelhetett irodát egy grafikai stúdió, akkor is, ha Hollywoodból kapta a rajzfilmmegrendeléseket, nem volt gond a széles sávú adatátvitellel. Az Internet tehát divatba jött, s nem csak az újságok, tévék költöztek az Internetre, hanem az Internet is a lapok hasábjaira, a tévék képernyőjére: nap mint nap beszéltek róla. Akkor kezdődött el az a folyamat, hogy a hagyományos médiából embereket is kezdett átcsábítani magához ez az új médium.

I. K.: – Nálunk pedig most kezdődik... Ön valóban otthagyta a rádiót azért, hogy elvállalja az Elender Online szerkesztését, tartalomfejlesztésének irányítását?

M. K. M.: – Valóban, ezt ugyanis nem lehet fél kézzel végezni. És hozzáteszem: 18 évi rádiózás után nem könnyedén, de nagyon tudatosan és örömmel fogadtam el az Elender ajánlatát. Sokan vannak úgy, pláne most, amikor a tévécsatornák között már kellően nagy a választék, hogy rádiós múltjukat odahagyva átmennek televíziósnak, s ezt előrelépésnek érzik, mondván: a televízióé legalább egy dimenzióval több a rádióénál, minimum két érzékszervünkre hat. Nos, ha a televíziózást előrelépésnek tekintjük, én úgy érzem, hogy nekem mindjárt két lépést sikerült előrelépni, mintegy átugorva a televíziós lépcsőfokot, rögtön ahhoz a médiumhoz kerültem, amely képes a hagyományos médiumok mindegyikét ötvözni, integrálni. Ma még senki nem tudja pontosan ennek az integrációnak a menetrendjét, de én biztos vagyok abban, hogy az Internet felváltja az eddigi médiabirodalmat. Nem azt mondom, hogy megszűnik a rádió vagy a televízió, de gyakorlatilag minden beolvad ebbe az új médiumba, s ennek képében születik meg újra.

Fotó: Walkó Boglárka

I. K.: – Nem hiányzik a hallgatóság, a közönség? Egy Internet-site-on is el lehet érni néhány százezer találatot, de azért a Kossuthot egyidejűleg sokszor több millióan hallgatták, s egy hónapra vetítve ez akár milliárdos „hit" is lehet...

M. K. M.: – Már hogyne hiányozna, s egyik legfőbb feladatom, hogy közönséget teremtsek. A helyzet szerintem hasonló ahhoz, mint amikor az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején alig volt tévénéző Magyarországon, mégis létezett egy lelkes csapat, amely élvezte, amit csinál: készítette a műsort. Nélküle az emberekben fel se merült volna az igény, hogy készüléket vásároljanak. Ennek a semmibe „ellőtt" puskapornak köszönhető, hogy ma már gyakorlatilag nincs otthon televízió nélkül. Ha ma nem is nézik 3 millióan az Internetet, szerkeszteni kell az online oldalakat, s akkor bizonyos, hogy némi idő elteltével nézettekké válunk...

I. K.: – Milyen lesz az Elender Online?

M. K. M.: – Hosszú hónapokba telhet, amíg az, amit szeretnénk, megszületik, így nem szívesen árulok el műhelytitkokat, hiszen az Internet Kalauzt a konkurencia is olvashatja (sőt a maga kategóriájában a prim-online is egy másik „műsor"), maradjon meg tehát üzleti titoknak a részletes terv. Amit elárulhatok, az annyi, amire bárki rájöhet az újságok lapozgatása, a tévécsatornák közti kapcsolgatás, az úgynevezett „channel-surf" közben: ahhoz, hogy az ember valamilyen csatornához, laphoz szívesen térjen vissza, elidőzzön rajta a tekintete, ahhoz érzelmi viszony kell. Én igenis azt szeretném, ha vendégeink intim viszonyba kerülnének az Elender Online-nal. Természetesen a hűvös tárgyilagosság, a semlegesség elvetésének lehet olyan eredménye, hogy egyesek nem szeretik majd az oldalt, de a negatív érzelmet is többnek tartom annál, mint ha fel sem tudjuk kelteni az érdeklődést. Bízom azonban benne, hogy egyre többen fogják szeretni az oldalunkat, otthonosan fogják érezni magukat nálunk.

I. K.: – Szóval a cél egy igazi „home" page megteremtése...

M. K. M.: – Valóban, a szónak ezt a jelentését még nem hangsúlyozta senki... Igen, szeretnék egy igazi „otthonlapot", szeretném, ha az emberek hozzánk betérve a gyomrukban valami olyasmit éreznének, mint amikor hazamennek. Az emberi érzések nagyon fontosak, s ebből semmit nem vesz el az Internet, sőt, ha jól használjuk, csak hozzátesz! 46 éves vagyok, tehát nem csupán sejtéseimre, hanem élettapasztalatomra is hivatkozhatok, amikor ezt állítom.

Vértes János

Pályázat

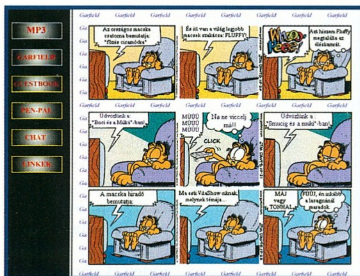
Ebben a rovatban általában arra biztatjuk olvasóinkat, hogy írják meg véleményüket az általuk felfedezett Internet-kikötőkről, szép vagy okos oldalakról, s itt nem arra gondolunk, hogy a saját oldalukra hívják fel meleg szavakkal a figyelmet, hanem inkább arra, hogy másokét kritizálják (vagy éppenséggel dicsérjék). Ez tehát egy kritikaíró, recenzióíró verseny, a tavaszi és őszi informatikai kiállításon azoknak adjuk a díjakat, akik a legszínesebb, leghangulatosabb beszámolót írták az előző félévben, s nem azoknak, akik a leghangulatosabb, legszínesebb honlapot találták meg. Azoknak, akik nem mások Internet-kikötőiről akarnak írni, hanem maguk szőnének színes, hangulatos hálószemeket, vannak más versenyek, pályázatok. Például a „Remek! Megoldások" – a Tétova Teve Klubbal együttműködve – nemrégiben hirdette meg az Első Évente Megrendezendő Magyar Website-tervező Versenyt. A hír tulajdonképpen itt, a februári számban már csak az „Évente Megrendezendő" kitétel miatt érdekes, hisz a jelentkezési határidő február elsején lejárt, ám a mi pályázatunk folyamatos, így azon a másik pályázaton született „Remek! Megoldások"-ról is bátran lehet írni szép kis recenziókat ide. Egy magyar honlapról szól az első pályázati anyag is, majd (miután a kipécézett oldalon is van chat) egy beszámoló következik általánosságban az IRC-csatornák veszélyeiről, s utána újra hagyományos oldalrecenzió a popzenei kikötőkről, majd ismét eszmefuttatás, ez esetben egy vírusról. A képet színesíti egy közbeiktatott kis kiegészítés arról, hogy egy korábbi pályázat nem hazudott: van ingyenes Pamela Anderson-forrás...

Akden And Ironcross

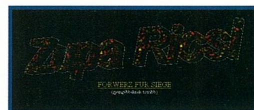
Éppen az Extrán kerestem, amikor ezt a címet „köpte ki" az oldal. A neve miatt azonnal ráklikkeltem. Nem bántam meg. Egy kezdő szerkesztőpár Internet-kikötőjéről van szó, *Akden* és *Ironcross* a **www.extra.hu/akdenic** címen építette ki tanyáját.

Az oldal vendégeit Garfield szórakoztatja magyar nyelvű képsoraival, de akinek ez kevés, az zenét is hallgathat, MP3 formátumban. Jelenleg két szám van fenn, de a szerkesztő azt ígéri, hogy három lesz, és majd azt cseréli.

Ha valaki társra vágyik, egy társkereső oldal segítségével itt is teremthet magának esélyt, ami akkor lesz meg

igazán, ha sokan jönnek, hiszen amikor megnéztük, még kicsi volt a választék. A nagyobb látogatottság érdekében van gazdag linkgyűjtemény, no és linkcserére is ajánlatot tesz Akden az **akden@drotposta.hu** címen. Az elmaradhatatlan vendégkönyv megmutatja, hogy ki járt itt, de az igazi vonzerő a chat-csatorna lehetne, persze csak akkor, ha egy kicsit népesebb társaság verődne össze...

Talán ez az írás is segít abban, hogy így legyen!

Novák Áron
Akden and Ironcross chatjén: Novaak
novaak@elender.hu

Az IRC-harc alapjairól,

avagy mire nem vagytok felkészülve...

Az IRCNet kiváló lehetőséget ad ahhoz, hogy a virtuális garázdaság központjává tegye az IRC-t: sem a becenevek, sem a csatornák nem regisztrálhatók – a tévhittel ellentétben tehát nem azé a csatorna, aki először megnyitotta, hanem azé, aki erősebb. Bár a rendfenntartó szerepében IRC-operátorokat találhatunk, nem fogunk segítséget kapni tőlük olyan esetben, amely egy csatorna tulajdonjogával kapcsolatos, hiszen tulajdon nincs – maga a tény, hogy a csatorna fenntartója te voltál, egy álomvilág bizonyíthatatlan képzelgése csupán. Ha valaki el akar tulajdonítani egy csatornát mástól, kétféle taktikát választhat: vagy operátori jogot szerez valamilyen módon a bent lévőktől, ill. a szervertől – vagy mindenkit eltávolít a csatornáról.

Bár látszólag bonyolult, esetenként roppant egyszerű tud lenni bármelyik variáció. Az OP-szerzés szaglászással kezdődik: megfigyelik, hogy kik az operátorok, mik a szokások, mikre allergiásak a csatornát őrző robotok. Feltűnőbb esetben azt is lekérdezik, hogy milyen IRC-klienst használnak a @-okkal ellátott személyek. Ha arra is sikerül rájönni, hogy ki a botok tulajdonosa, az további előnyt jelent, hiszen ha ő csinál valami rosszat, a botok legtöbbször figyelmen kívül hagyják. A legtöbb információt a csatornák honlapjai szokták adni ezekről.

Ha megvannak az adatok, elkészülhet a terv. Az OP-szerzéshez vagy meg kell szerezni valaki jelszavát az egyik bothoz, vagy klónozniuk kell valakit a @-osok közül. A jelszó megszerzése olyan programmal történhet, amely figyeli az illető adatforgalmát – egyszerűbb esetben egy trójai program elküldésével, amit a gyanútlan operátor elindít a gépén, a harcos pedig szabad kezet kap felette. A klónozáshoz olyan embereket keresnek, akiknek a szolgáltatójánál nekik is van elérésük – így legközelebb, amikor az illetők nem lesznek fenn, úgy tudnak tenni, mintha ők lennének azok, s ha a többi operátor kellően elővigyázatlan, csak pár szó, s máris @-ot kap a klón. Ha a botok „autoop"-ra vannak állítva, a helyzet egyszerűbb, hiszen belépéskor már meg is kapja a klón az OP-ot.

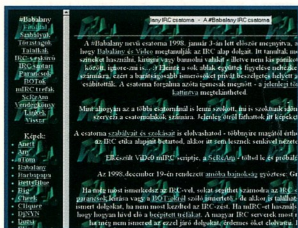
A fő feladat csak ezután következik, a csatorna elfoglalásához ugyanis meg kell szüntetni a többi felhasználó operátori jogát – egyszerre viszont maximum 3-tól lehet elvenni a @-ot. Ha csak 3-an vannak, nincs gond, ha viszont többen, akkor cselesebb módszert kell választaniuk. Először a pásztázás jön, szépen sorban megpróbálják a többi opos gépét kifagyasztani, illetve valahogyan kilőni az IRC-ről – ehhez meglepően jó programokat lehet találni a weben –, majd ha már mindenki kiesett, a maradéktól egy script – előre megírt program – fogja elvenni a jogokat. A jó scriptek először egy segítőt hoznak be, opolják, majd ketten esnek neki a többieknek: egyikük deopolja a botokat, majd a többieket, míg a másik kickeli (kiüti) a többit a csatornáról (lehet, hogy a botok nem védekeznek a sok kick ellen). Ha a botok sokan vannak, s jól vannak konfigurálva, a deopolót megfosztják azonnal az OP-jától, ám a segítő védi őt, s azonnal visszaadja neki a jogot, miközben másik kettőtől rögtön el is veszi... A kölcsönös védésre a botok nincsenek felkészülve, s végül nem marad más, csak a klón és a segítő...

Említettem egy másik módot a csatorna elfoglalására: ez az, mikor a harcosok mindenkit eltávolítanak a csatornáról. A leggyakrabban használt módszer a floodolás: behoz valaki 40–50 klónt, s folyamatosan üzenget velük a csatornára, minek hatására a felhasználókat kidobja az IRC-szerver a nagy adatforgalom miatt. Ezután már nincs nehézség: csupán belép a csatornára a harcos, s mivel ő lesz az első, a szerver automatikusan OP-ot fog neki adni. Ha csak az operátorokat sikerült kifloodolni, akkor egy úgynevezett netsplit segítségével szerezhet a harcos opot. Mivel már nincs, aki védekezzen ellene, az OP-ja megmarad.

Mint látható, a robotok nem tévednek – csak az emberek. Az OP-szerzéses takeover könnyen kivédhető, ha az operátorok nem adnak senkinek OP-ot – ezt a robotokra kell bízni, akik a megfelelő jelszó ellenében adják oda a jogokat –, nem fogadnak el ismeretlentől kétes eredetű programokat, és jól konfigurálják a botokat: védekeznek a netsplites OP-szerzéssel szemben, s nem engedik, hogy ismeretlen OP-ot kapjon (bitch mode). Ha megfelelő védelemmel vannak ellátva, akkor a kilövésüket is

megnehezíthetik, Windows alatt pl. a Conseal Firewall nevű program használatával.

A takeover másik módja szintén megelőzhető a botok jó beállításaival: ne engedjenek 1-nél több klónt behozni a csatornára, és figyeljék, hogy ki hányszor vált nicket – a nickfloodot ugyanis nem lehet ignorálni (ami a legtöbb IRC-s flood ellen kiváló megoldás). Érdemes legalább 4 botot tenni a csatornára, s ebből csak kettő OP-oljon: a többi ignoráljon mindent, annak érdekében, hogy ne lehessen őket könnyedén kifloodolni.

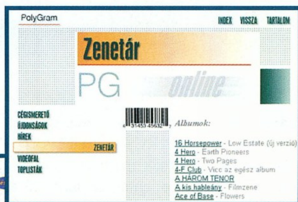
Tökéletes védelem nincs, ám az emberi műhibák elkerülésével biztonságosabbá lehetne tenni az IRC-csatornákat. A fenti fogalmak sajnos sok operátor számára ismeretlenek a mai napig, pedig alapvető tudnivalók a megfelelő rend betartatásához. Ha pontosabb információkat szeretnél az IRC-vel és a védekezéssel kapcsolatban, ajánlom a #Babalany csatorna homepage-én található IRC-s szótárt, valamint az IRC- és BOT-parancsok részletes leírásait: **http://members.tripod.com/~video_page/baba.htm**.

Video (Varga Gábor)
video@mail.matav.hu

Popzene a Neten

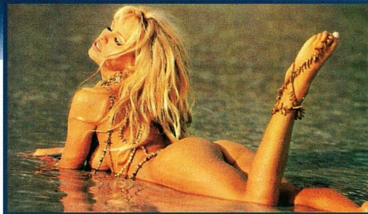
A leggyorsabban úgy bukkanhatunk a bennünket érdeklő zenészre, hogy valamelyik nagy keresőrendszerben (például az AltaVistában) beírjuk a zenész vagy az együttes nevét. Ugyancsak jó módszer, ha az énekes állandó kiadójának a honlapját látogatjuk. Nagyon sok énekesről, zenekarról találhatunk adatokat például a Polygram vagy a Sony hálószemén. Ha a Polygram oldalaira látogatunk el, akkor egyből feltűnik az európai popzene mellett a magyar könnyűzene, de megjelenik itt a klasszikus zene is. Elolvashatjuk a híreket *Bjorkról, Stingről* vagy éppen a magyar előadókról, a zenetárból pedig „kikölcsönözhetünk” egy-két számot, és hallgathatunk valamit a Lighthouse Familytól. A Sonynál is van egy pár magyar név, egyebek közt mondjuk *Katona Klári,* s itt a dalok és dalszövegek mellett videoclipek is szerepelnek a kínálatban.

András Csaba (Csíkszereda)
emacsaba@freemail.c3.hu

Csak pontosan, szépen...

Az Internet Kalauz decemberi számában megjelent cikk révén vagy kéttucatnyi levelet kaptam: jó a cikk az újságban, de ennek ellenére áruljam el a csodát, a titkot: hogyan lehet a Pam & Tom-videókat mégis ingyen letölteni az Internetről.

Tudvalevő, ha egy legális terjesztésű újságban megjelenik egy információ, azt az illető szerkesztőség a lehetőségekhez mérten leellenőrzi, így biztosítható az adat korrekt, hiteles megjelenése.

Gondolom, az Internet Kalauz is megtette (hisz az ezt megelőző számban megjelent címhez, cikkhez is hozzáírták személyes élményüket), ez alapján biztonsággal elárulhatom, hogy a publikációban megjelentek fedik a valóságot, igazak.

Egyébként pár másodperce ellenőriztem: a cikkben közreadott cím él, jó, és szabadon, ingyen hozzá lehet férni ahhoz, amiről szó van.

A címről (címekről) csak annyit: azt (azokat) tudni is kell használni.

Nem értettem, hogy miért kapok annyi levelet; miért „nem jó a cím"? Kipróbáltam: ha csak a kezdőcímet (nem a teljes útvonalat, a kérdéses lappal egyetemben) ütögetem be, régi jó internetes fogással csapdába ejtenek, és keresgethetek, hiába...

Az újságban megjelent teljes címet kell beírni, és a lap közepén letölthetők a kérdéses .mpg fájlok! Nem kell az első Palmela szóra ráugrani, klikkelni, mindig az apró betűs szöveg az értékes, a bődítően nagy és csodálatosan szép csak reklám és félrevezetés, hogy tovább időzz a kérdéses szerveren.

(Csak emlékeztetőül a cikkben szereplő két cím: **www.celebrity-babes.com/main.htm**, **www.celebritybabes.com/Celebrity-Videos**)

Kiss Sándor (HMKS)
hmks@deltav.hu

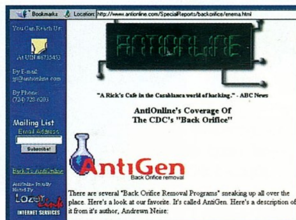
BO

Back Orifice – a név sokaknak ismerősen cseng, hiszen az utóbbi hónapokban több tízezer ember került kapcsolatba vele. Egyesek a Neten játszható programként, mások fényképként kapták meg a 120 kilobájtos fájlt, amely aztán valamilyen érthetetlen okból kifolyólag eltűnt a winchesterükről. A legtöbb esetben ezzel látszólag vége is volt a történetnek, a további dolgok nyomtalanul hajtódtak végre, teljes mértékben a felhasználó tudta nélkül.

A támadó a saját programjába laikusok által értelmetlennek vélt számokat pötyögött – az áldozat IP-címét és egy portot, amit az elküldött programban már előzőleg beállított –, majd a System Passwords gombra kattintva hasonlóan értelmetlen választ adott a program: néhány összevissza karaktersorozatot, ami furcsa módon egyezett az illető felhasználói nevével és jelszavával a szolgáltatójánál (vagy éppen más emberek jelszavaival).

Ezután jött a kutakodás. A támadók elindították a browserüket, majd néhány formaság beállítása után úgy böngésztek az áldozat winchesterén, mintha a sajátjuk lett volna... Jobb esetben a események itt fejeződtek be, ez azonban csak a támadó kedvén múlott, hiszen olyan dolgokat is meg tudott tenni az áldozat gépével, amit talán még maga az áldozat sem. Le- és feltölthetett fájlokat, winchestert formatálhatott, képet lophatott, „loggolhatta" a billentyűleütéseket, jelszót rakhatott a registryre, „feltelnetelhetett" a gépre, „resetelhette" a gépet, kiléphetett alkalmazásokból, vagy kellő ügyességgel akár átvehette az irányítást az illető IRC-kliense felett.

Bár a BO-ról rengeteg leírás, ismertető és figyelmeztetés kering a virtuális világban, „egy újszülöttnek minden vicc új", s a „BO-zás" még mostanság is sokak kedvelt szórakozása. Lehet, hogy nálad is fenn van?

Ha úgy gondolod, hogy fertőzött vagy, a következőt kell tenned: keress egy 124,298 (plusz-mínusz 30) bájt méretű fájlt a registryben (c:\windows\regedit.exe) a HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce címen, valószínűleg ez lesz az. Szedd ki, majd töröld a fájlt a WINDOWS\SYSTEM könyvtárból (a fájl neve alapbeállításként <alt+255>.exe)!

Video (Varga Gábor)
video@mail.matav.hu

„Mi lenne, ha informatikából doktorálnék?"

Budapesti doktorandusz Japánban

Yokohamában, az Állami Egyetem mérnöki karának informatika szakán magyar doktorandusz? Hogyan kerül valaki Japánba, egy ilyen egyetemre? A választ a 29 éves budapesti *Varga Szabolcs* adhatja meg, akinek – a harmadik x-hez közelítvén – ez már a sokadik iskolája.

– Magyarországon párhuzamosan végeztem a Budapesti Műszaki Egyetem informatika szakát és az ELTE BTK japán szakát. A mostani iskolám előtt a matsumotói Shinshu Egyetem bölcsészkarán japán nyelvészetből szereztem mesterdiplomát. Tudomásom szerint az első magyar vagyok, aki japán egyetemen nyelvészetből – és nem irodalomból – mesterdiplomát kapott.

– *Hogy kerültél Japánba?*

– 1995 áprilisában jöttem ki, a japán Oktatásügyi Minisztérium „kutatói" ösztöndíjával. Ez eredetileg két évre szólt, és féléves intenzív japánnyelv-tanulással kezdődött, amit Yokohamában végeztem el. Ezután átkerültem a matsumotói Shinshu Egyetemre, ahová eredetileg jelentkeztem. Azért ide, mert az ösztöndíjam feltétele volt, hogy „fogadjon" egy tanár. Esetemben Sawaki Motoei professzor volt a „fogadó", aki korábban fél évig tanított engem az ELTE-n. A kutatói státus nagyon kényelmes, igazából semmit nem kell csinálni, csak órákat látogatni, de nem vizsgázhat az ember, és papírt sem kap róla. Ezért a lehető leghamarabb felvételiztem a mesterkurzusra, ami 1996 áprilisában kezdődött. Az ösztöndíjam elsődlegesen kétéves kutatói ösztöndíj, de ha valaki akarja, akkor „átváltható" mesterkurzusra, ami egészen a „doktorkodásig" folytatható. Ha valaki mindent kihasznál, akkor ez 2+2+3, azaz összesen 7 év. Mivel én egy év „kutatás" után rögtön „mesterkedtem", nekem ez összesen hat év lesz. Hosszú ideig azt hittem, hogy – az eredeti tervek szerint – három év után befejezem a tanulást, és hazamegyek, ugyanis nincs doktori kurzus nyelvészetből a Shinshu Egyetemen. Egyszer csak felvetődött azonban az ötlet: mi lenne, ha informatikából próbálnék meg doktorálni? A dolog nem kis mértékben úttörésnek számított, ugyanis ez az ösztöndíj alapvetően a kutatás folytatására hosszabbítható meg, nem pedig egy teljesen más szakra való átigazolásra. Azt, hogy ki járt közben az érdekemben, a mai napig nem tudom, de tény, hogy különösebb hercehurca nélkül – természetesen felvételi vizsga után – felvettek informatikai doktorandusznak.

– *Miből áll egy doktorandusz iskolai élete?*

– Egy PhD-kurzus már nem annyira órák hallgatását jelenti – három év alatt összesen öt tanegységet kell teljesítenem –, inkább önálló kutatásból, megbeszélésekből, tanításból és mások „egrecíroztatásából" áll. Én még csak elsőéves vagyok, ezért nagyon komoly kutatásról és tanításról nemigen számolhatok be. Mindenesetre a labor, ahol vagyok, multimédia-adatbázisokkal – video, hang, 3D-s virtuális terek stb. – foglalkozik, és még japán szemmel nézve is elképesztő felszereltségű. Előfordult, hogy a laborban volt olyan berendezés, amely hivatalosan még nem létezett. A nyelvészeti hátterem miatt kicsit kilógok a sorból, leginkább az adatbázis lekérdezésének szemantikai vonatkozásaival kapcsolatban próbálok valami kicsit is maradandót alkotni. Egy olyan modellt és rendszert szeretnék készíteni, amely lehetővé teszi az adatbázis magasabb szinten, a remények szerint többé-kevésbé természetes nyelven való lekérdezését.

– *A tanmenet hasonlít a budapestire?*

– Japánban az oktatási rendszerben furcsa, hogy a tanév áprilisban kezdődik, nem szeptemberben, a második félév pedig októberben, így téli, tavaszi és nyári szünetek vannak. Az általános iskola hatéves, utána jön egy hároméves „alsó középiskola". Ez a kettő kötelező. Utána ismét hároméves a „felső középiskola" vagy a szakmunkásképző. Aztán következhet a négyéves egyetem, aminek kétéves „rövid egyetem" változatára főleg lányok járnak. A négyéves egyetem után, ha valaki még akar, kétéves mesterkurzusra, majd hároméves PhD-kurzusra járhat. Sokat változott és változik itt az oktatás módja, de tény, hogy a japán iskolások rettenetes mennyiséget bifláznak be. Az általános iskolások még vidámak, de ha valaki jó nevű egyetemre akar kerülni, akkor manapság már az alsó középiskolától kezdve kiegészítő, felkészítő iskolákba jár, és a középiskolás három év pokol. Érdekes módon az egyetemek szintje viszont rettentő alacsony, és az embert sokszor elkapja az érzés, hogy itt „pihenhetik ki" a gyerekek a középiskola fáradalmait, mielőtt kikerülnének az életbe, ami megint elég kemény lesz.

– *Miért választottad Japánt?*

– Igazából nem egy nagy oka van, hanem több kicsi. Az egyik, hogy gimis koromban engem is elkapott a kíváncsiság, hogy többet tudjak meg a különféle harci művészetekről, bár én magam akkortájt csak olvasgattam róluk, és zavart, hogy mennyi képtelen könyv jelenik meg. Szerettem volna a magam szemével látni. A másik komoly érv az volt, hogy a gimnázium végére elég jól megtanultam angolul: az OKTV-döntőben nyolcadik helyezett voltam, így logikus lépésnek látszott, hogy az egyetemen lógás helyett tanuljak egy következő nyelvet. Korábban még egy kicsit haboztam, hogy kínait vagy japánt ta-

(folytatás a 62. oldalon)

„Mi lenne, ha informatikából doktorálnék?"

(folytatás a 61. oldalról)

nuljak-e, de egy informatikus mérnök számára nyilván vonzóbb egy fejlettebb ország. Harmadrészt sokáig nem tudtam, hogy ingyen is tanulhatnék japánul – sokáig csak fizetős tanfolyamokról hallottam, aztán egyszer egy ismerősöm szólt, hogy miért nem hallgatok át az ELTE-re, ismer valakit, aki ezt teszi. Negyedszer pedig tetszenek a „vágott szemű" lányok... A barátnőm is japán–dán származású...

– Nem volt számodra szokatlan Japán?

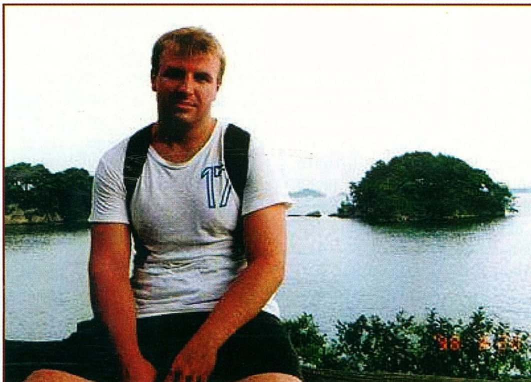
– A legtöbb hasonló ösztöndíjassal ellentétben úgy kerültem Japánba, hogy beszéltem japánul, és nagyjából tudtam, mire számíthatok. Úgy gondolom, elég jól alkalmazkodom a hirtelen, durva változásokhoz, és elég szélsőséges esetekben is feltalálom magam. Éppen ezért úgy érzem, sokkal kevesebb beilleszkedési problémám volt, mint másoknak. Nem igazán tudnék megrendítő „kulturális sokkot" említeni. Tudtam például, milyen ételekre számíthatok, és kiválóan érzem magam a japán közfürdőkben, kendóztam az egyetemi klubban, és megeszem a nyers lóhúst is. Persze vannak ételek, amiket én sem szeretek annyira. A nattóval, az erjesztett szójababbal például nem tudok megbarátkozni, és nem szeretem igazán a tömött vonatokat.

– Mi a legszimpatikusabb számodra?

– Sok minden. Nincs például észlelhető mennyiségű bűnözés. Matsumotóban két és fél év alatt háromszor zártam be a lakásom ajtaját, pedig volt otthon két-három számítógép is. Nem szoktam lezárni a biciklimet, sőt rajta hagyom a kabátomat, mégsem viszik el. Otthon két biciklimet lopták el, mind a kettőt lezárva. Ha dolgoznék, szigorúbb lenne az életem, de így, diákként nagyon szabad az ember – már elég sok helyre eljutottam vonattal, biciklivel vagy gyalog. Szeretem a hegyeket, megtanultam síelni és búvárkodni – ez két nagy gyerekkori álmom volt –, sőt még „squasholni" is. Szeretem japán módra a fürdőzést, a tengert és még sok-sok minden mást. Ezzel együtt nem hiszem, hogy örökké itt kívánnék maradni. Leginkább az riaszt el, ha itt születnének gyermekeim, akkor a japán oktatás karmai közé kerülnének, amely még mindig eléggé öli az egyéniséget.

– Hiányzik-e valami itthonról?

– Egy kezemen meg tudom számolni azokat a magyaros dolgokat, amiket Japánban nem lehet megkapni. Az egyik ilyen a mák, ami itt kábítószernek számít, a másik a normális túró, a harmadik a fehér szalonna, de hát én ezek egyikéért sem vagyok különösebben oda. Hiányoznak a barátaim, de az az igazság, miután elkezdtem otthon dolgozni, amúgy sem sok időm maradt másokkal találkozni. Mókás, de az otthoniakat jóval sűrűbben megkeresem ICQ-n, sokkal közülük jóval aktívabban levelezek és beszélgetek IRC-n innen, Japánból, mint amikor Magyarországon éltem.

– Hogyan találkoztál a számítástechnikával, és mennyire fontos az életedben?

– Különféle olvasmányélmények után 1983 nyarán, nyolcadikos koromban eltöltöttem két hetet egy számítástechnikai táborban, ahol zavaró különcnek számítottam azzal, hogy érdekelt, és tanulni akartam róla. Amikor gimnáziumba kerültem, akkor indult az iskolaszámítógép-program, és 1985-ben sikerült egy saját ZX Spectrumot vennem, amelyet elég részletesen kiismertem. 1988-ban kezdtem a Műszaki Egyetemen, és az első két évben egy Enterprise nevű saját számítógépem volt, majd megvettem az első 286-osomat, aztán az egyre fejlettebb gépeket. A spórolt pénzem nagy része számítógép-alkatrészekre ment el. Egyetem után a Számítástechnika című újság szerkesztőjeként dolgoztam főállásban, közel két évig, vagyis számítógépekkel írtam számítógépekről. A mai napig szerves, sőt elengedhetetlen részét képezik a masinák az életemnek: azokon dolgozom, azokkal kommunikálok, zenélek, néha játszom. Mára már elmúlt a görcsös kényszer, hogy mindig a legfrissebb kiépítésem legyen, sokkal inkább a célszerűség és a megbízhatóság számít: én, aki folyton magam barkácsoltam a gépeimet, megtértem a nevesebb gyártókhoz. Jelenleg három gépem van: egy kicsit feltuningolt Compaq, egy általam összerakosgatott 200-as Pentium – ezt használom a laborban a nap túlnyomó részében –, valamint otthonra és mobil munkához egy noteszgép. A két nagy gépet bevittem az egyetemre, ott az egyetemi hálózatra csatlakoznak, a mobilgép is képes erre, de azon elsősorban a CompuServe-öt használom, otthon, külső monitorral és billentyűzettel.

– A CompuServe említése azt jelenti, hogy számodra a számítástechnika fogalmába ma már az Internet is beletartozik.

– Az elsők között voltam, akik használhatták Magyarországon az Internetet, akkoriban elképesztő, néha több bájt/másodperces sebességgel... :-) Az utóbbi hét évben valahol mindig volt e-mail címem, ami rengeteget segített, és rengeteg pénzt spórolt meg. Adtam már le cikket Kaliforniából, Dániából és Franciaországból, találtam meg rég elveszettnek hitt amerikai ismerősöket, talált meg engem Angliába szakadt hazánkfia, beszélgettem nap mint nap a dán barátnőmmel – és még sorolhatnám. Az utóbbi három évben szinte kizárólag az Interneten keresztül dolgozom, fordítok és írok.

– Van-e az Internethez kapcsolódó különleges élményed?

– Írtam pár éve egy programot, amely a kínai eredetű japán írásjegyek gyakor-

lásában segít, és gyakorlatilag ingyen közreadtam. Azóta sok helyről érkezett visszajelzés, köszönet. Tíz évvel ezelőtt nem gondoltam volna, hogy egyszer ezzel boldoggá tudok tenni izraeli vagy hawaii embereket. Érdekes élmény volt az is, amikor egy vadidegen japán nőtől kaptam levelet, aztán – miután kiderítettük, hogy elgépelt egy betűt a címben – levelezni kezdtünk, és egyre furcsább levelek jöttek tőle. Bár fizikailag vagy ezerkétszáz kilométerre lakott, kitalálta, hogy milyen sikkes belebolondulni elektromos úton egy külföldibe, hát így tett... Nem volt könnyű elmagyarázni neki, hogy nekem bizony van barátnőm, még ha dán is.

– *Japánban a diákok mennyire vannak jelen az Interneten?*

– Egyre több iskolát kötnek rá az Internetre. Az egyetemek már régóta rajta vannak, de az utóbbi három évben tényleg robbanásszerű fejlődés ment végbe, és alig akad már középiskola Internet-kapcsolat nélkül. Az általános iskolákról nincs elég információm e téren, és központi, a Sulinethez hasonló kezdeményezésről nem tudok, de mind az állam, mind a különböző cégek komoly összegekkel támogatják a hálózatosodást. Komoly elhatározás, hogy Japánban a világ legjobb hálózatát építsék ki, és ha így folytatják, ez meg is történhet. Saját bőrömön érzem, hogy mennyit javult az Internet Japánban. Három évvel ezelőtt kínszenvedés volt bármit elolvasni Magyarországról. Mára már egészen elfogadható sebességgel jönnek le még a képekkel telezsúfolt lapok is.

– *Végezetül: van-e kedvenc honlapod?*

– Elsősorban informatikus vagyok, vagyis megbecsülöm, gyűjtöm, rendszerezem és elrakom az információt, s dühít, ha valaki pazarolja a sávszélességet. Sokkal jobban érdekel egy olyan hely, ahol van három jó regény, mint egy olyan, ahol van ötszáz kép. Az utóbbi idők számomra messze legértékesebb web-helye a **www.mcp.com**, ez a Macmillan Computer Publishing Internet-kikötője.

Kéner Eszter
estee@zalaszam.hu

INTERNET LOVE STORY IX.

Rovatszerkesztő: Wesselényi Andrea (andrea@prim.hu, www.wesselenyi.com/love.htm, www.prim-online.com)

Az előző lapszámban tett ígérethez híven most, miután már épp elég lány bizonyította élménybeszámolójával, hogy az érzékeny női lélek igenis „behálózható", szép szavakkal és kellő találékonysággal meghódítható az Interneten keresztül, átadom a szót a vadászó nem képviselőjének. Nem véletlenül választottam a fiúk által írt beszámolók közül Sanyi (ifj. Mészáros Sándor) sztoriját: vele mindaz egy személyben megtörtént, ami az összes többi levélíróval együttvéve.

Csiga a smirglin

Ha visszagondolok, az Interneten való ismerkedésem tulajdonképpen a véletlennek köszönhető. Egy CD-ROM-meghajtóhoz kerestem drivert, és szörfözés közben találtam rá az első ingyenes társkeresőre. Rögtön felbuzdultam, amint megláttam a majd' huszonöt lány hirdetését! Automatikusan ráklikkeltem a „Hölgyet keres" feliratra, nem is sejtve, hogy mekkora félreértés születik a dologból. Mert bizony az lett belőle!

Minden mezőt kitöltöttem szépen, a legáltalánosabb, minimális igénnyel (egyértelmű: szőke, magas, kék szemű stb.) Gondoltam, kellene valami frappáns nickname, mert a sok hirdetés között könnyen átsiklana az enyém felett az érdeklődők tekintete. Így lett a jeligém „Csiga a smirglin", s ehhez jön még az a nem mindennapi tény, hogy a hirdetésem a „Hölgy keres hölgyet" rovatban jelent meg! El lehet képzelni, milyen jelentkezők akadtak! Nos, ami az egészben a legfeltűnőbb, hogy rögtön elsőként egy László nevű fiatalember reagált a hirdetésemre... De akadt olyan hölgy is, aki egyszerűen nem volt képes felfogni, hogy én férfi vagyok, s csak a véletlen műve, hogy ott voltam abban a csoportban. Mindenesetre tanulságként ki kellett várnom az időt, amíg lejár a feladott hirdetés érvényessége. Levelet kaptam szép számmal, a baj csak az volt, hogy olyan egy sem volt a próbálkozók között, aki megfelelt volna az én elvárásaimnak.

Ezután kezdett jobban érdekelni a dolog, s az Interneten több böngészőn is elkezdtem vadászni a társkeresőket! Miután mindenhol elvetettem a remény magvait, csak ültem, és vártam a „kapást", mint keresztes pók a hálója mögött. Egyre több és több ismeretséget kötöttem, melyek többsége csupán felületes érintkezés volt, óvatos puhatolózás az alapjaiban soha meg nem fogalmazott etikai szabályok szerint. Fantasztikusan tetszett a dolog, mert én addig csak és kizárólag szórakozóhelyeken próbáltam megtalálni azt a személyt, akivel kellemesen érezhetném magam. Mivel több mint tíz évem a „szombat esti láz" jegyében telt el, s az így kialakuló kapcsolataim hosszú távon nem voltak igazán tartósak, úgy tűnt, ez a századunk végi új kapcsolatteremtő módszer hatékonyabb lehet minden eddigi, elsősorban külsőségeken alapuló ismerkedési formánál.

És feltevésem beigazolódni látszott, hiszen olyan lányokkal tudtam megismerkedni, akik igen közel álltak elvárásaimhoz, s rengeteg közös vonást fedezhettem fel levelezőpartnereimben. Elsősorban azok írásaira válaszoltam hatalmas kedvvel, akik jó kedélyű, humoros művekkel bombáztak nap mint nap, mert úgy gondoltam, akiknek egy válaszhoz nincs szükségük napokra, azok valóban kimagaslanak a „szürkék" sokaságából. Örültem, hogy olyan értelmes társalkodó partnerekre leltem, akikről addig azt hittem, hogy csak álmaimban léteznek. Nagyon megnyugtató volt számomra, hogy előbb a szellemi villongások kaptak erőre, nem pedig a testi vágyak hormonális tobzódásai...

Azt hiszem, az internetes ismerkedési forma ma még bizonyos értelmi képességek által behatárolható minimális szinthez kapcsolható, mert akik leginkább hozzáférhetnek e lehetőséghez, azok többnyire legalább érettségivel rendelkeznek, többségük egyetemi hallgató a vagy (sz)ámítástechnikával mindennapos kapcsolatban álló, általában szakirányú végzettséggel rendelkező egyén. Ahogy telt az idő, világossá vált, hogy mindenkivel kapcsolatban maradni, aki megfelel az elvárásaimnak, nem lehet. Két indokot is találtam, amely igazolta meglátásom helyességét. Az egyik az volt, hogy aki sokfelé osztja a szeretetet, az csak keveset adhat, a másik pedig, hogy szinte már semmi más nem érdekelt, csak a leveleket vártam, és izgatottan készültem a válaszadásra. Annyira megváltoztam, hogy képes voltam túlórázni, ráadásul még korábban is érkeztem a munkahelyemre, csak azért, hogy végre rászabadítsam magam a Világhálóra.

Elérkezett a szomorú búcsúzások pillanata, s már tényleg csak azok felé fordítottam a figyelmem, akik valamiért különlegesnek tűntek számomra. A kör egyre szűkült, s én izgatottan vártam a végsőre, arra, aki majd elhiteti velem, hogy az Interneten is lehet, sőt érdemes ismerkedni.

Végső soron maradt hat lány, akik közül választanom kellett. Következő lépésként megmutattam magam, beolvasott, digitális képek formájában. Cserébe megkaptam a hölgyek fotóját, s a külsőségek által adódó kölcsönös szimpátia alapján randevúkat beszéltünk meg. Az első csalódások ekkor jelentkeztek, hiszen nem mindenki úgy festett élőben, mint a jól beállított, esetenként mesterségesen feljavított fényképen! Volt közöttük olyan, aki az érettségire készült tablóképét küldte át levében, és volt olyan is, aki egyszerűen képtelennek bizonyult négyszemközti beszélgetésre, elgondolkodtatva, hogy vajon valóban azzal a személylyel találkoztam-e, aki azokat a nem mindennapi, tetszetős levélkéket küldözgette... Azokról a fiatalemberekről, akik idióta módon magukat lánynak kiadva élvezkedtek, már említést sem teszek. Mert vannak olyanok is, akik ezt a furcsa sportot űzve derülnek jókat a számítógép monitora mögött ülve.

Azon kevesekkel viszont, akikkel az elvárásoknak megfelelően alakult a találkozás, nagyon jó volt személyes kontaktusba kerülni! Természetesen akadt olyan is, aki egyszerűen felülmúlta az addig megismert önmagát, természetes megjelenésével, szépségével igazolta

lelki egyensúlyának nagyszerűségét. Ketten maradtak, akik egymás tudta nélkül, egyforma eséllyel várhatták az általam kiállítandó kitűnő bizonyítványt. Egymás szöges ellentétei voltak, az egyikük érzelemdús, szárnyaló fantáziával megáldott romantikus lélek, míg a másik mérsékelt, realistább szemléletű, visszahúzódóbb természetű. Ma is tartom a kapcsolatot mindkettőjükkel, az egyikük életem legnagyobb szerelmévé nőtte ki magát, a másik pedig a legfontosabb barátommá vált!

Mindvégig bíztam a sikerben, és nem volt hiábavaló! Emlékszem szerelmünk kezdeti időszakára, amikor izgatottan vártam a leveleket, még a mobiltelefonom kijelzőjére is átirányítottam minden beérkező üzenetet, hogy azonnal értesüljek érkeztéről. Volt nap, amikor negyvenszer kezdtem el olvasni a legfrissebb szerelmi vallomásokat, hogy minél előbb válaszbókokkal kedveskedhessek. Egészséges verseny született, melyben mindketten megpróbáltunk túltenni a másik dicsérő szavain, gyönyörű hasonlatain, őszinte érzelemmegnyilvánulásain. Versbe öntöttem a szívem, egyre több és több nyilvános hirdetési felületen tudattam vele, hogy Ő, csak Ő az, aki számomra immár a legfontosabb. Igyekeztem meglepni egy-egy virtuális képeslappal, sőt még a hagyományos kézzel írást sem vetettem meg, s a világ több pontján helyeztem el számára üzenetet, virtuális faliújságokon. Még egy rádióműsort is felhasználtam arra, hogy tudassam, itt vagyok, és várom újabb találkozásunkat. Mert egyre többször találkoztunk, pedig – lévén ő külföldi állampolgár – nem kis távolságra voltunk egymástól. Az Internet azonban más világ, nincsenek határok, nincs időeltolódás, sem távolság! Napi kapcsolatban álltunk, tudtunk egymás dolgairól, pillanatnyi érzéseiről, volt, hogy pár percenként képet is küldtem magamról egy digitális fényképezőgép segítségével, az Interneten át.

Sanyi és Csilla egy nemzetközi kiállításon

Aztán észrevettem, hogy rajtam kívül más is létezik számára, nem csak én kapok tőle leveleket. Izgatottá váltam, és mert elvakultam a szerelemtől, furcsa ötletek pattantak ki a fejemből. Éreztem, hogy lehet több aktív társkereső hirdetése is, csak azt nem tudtam, melyik álnév alatt rejtőzik. Felöltöttem tehát a rejtő színű terepruhám, és inkognitóban indultam „vadászatra". Útközben csapdákat helyeztem el, újabb és újabb levelezőrendszerbe jelentkeztem be, s adtam fel hirdetést, miközben a gombamód szaporodó női hirdetések között keresgéltem. Próbáltam rájönni, melyik lehet Ő. Sejtésem beigazolódott, mert egy más nevű hölgytől az Ő fotóját kaptam meg. Fogalma sem volt róla, hogy tulajdonképpen velem levelez, s hogy még hitelesebbé tegyem a dolgot, egy számomra ismeretlen férfi képét vettem „kölcsönbe", hogy testi formába öntsem virtuális személyiségem. Mivel ilyenformán megtudtam a levelezőrendszerében a címét, személyes adatainak ismeretében könnyűszerrel jutottam hozzá a teljes archivált levélváltásához, s megtaláltam a rám vonatkozó részeket is, melyekben másoknak írt véleményt – rólam...

Ezután felfedtem magam, és megpróbáltam meggyőzni arról, hogy milyen veszélyes dolog is lehet az Interneten való levelezés, hiszen az ember a legbelső gondolatait, titkait oszthatja meg olyanokkal, akik esetleg nem is létező személyek, s mennyire nyitott és védtelen egy levelezőrendszer, amelyről az emberek képesek elhinni, hogy biztonságban tárolja gondolataikat! Érdemes odafigyelni, hogy kivel miről társalog az ember, nem árt utánajárni, hogy valójában azzal levelezünk-e, akivel akarunk. A szép gondolatok, becéző szavak mögött olykor rossz szándék rejtőzik, nem lehet bizonyosságot szerezni egy kép alapján sem, hiszen könnyen megeshet, hogy az ember egy kis kutakodással még számtalan helyen találhat rá arra a képfájlra egy okos böngészővel.

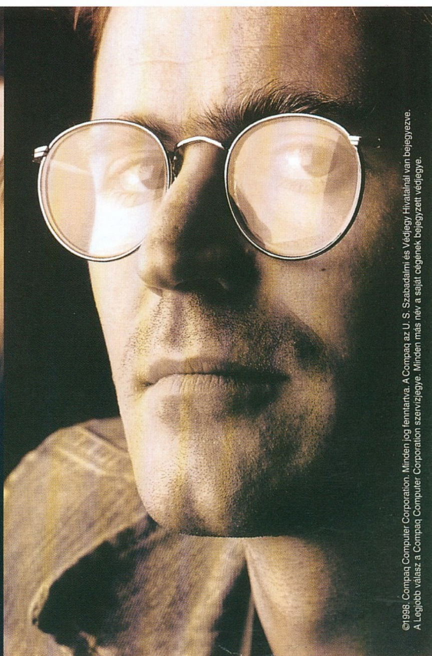
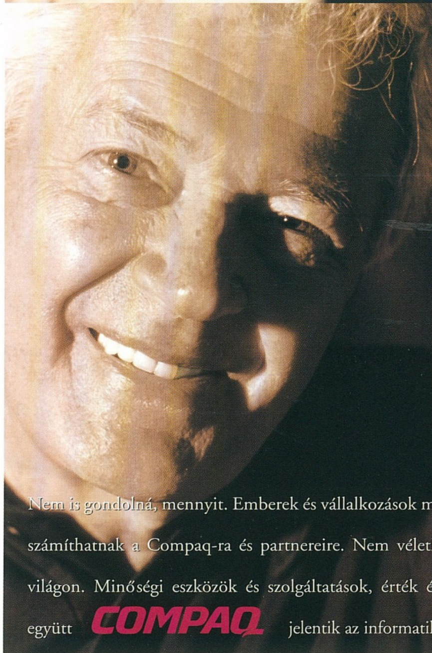
Vannak olyanok, akik napokat töltenek társkereső rendszereken, hetente változtatják meg jeligéjüket, s még arra sem veszik a fáradságot, hogy igazi, szkennelt képet küldjenek el kiszemelt áldozataiknak, hanem arcátlan módon egy aktív linket helyeznek el a szövegben, amely a világ ismeretlen szerverein sokasodó reklámanyagokra mutat. Nem szabad továbbá figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a hirdetésekben szereplők többsége jóképű „Marlboro Man"-ként vagy bombázó „Miss Universe"-ként tünteti fel magát, megannyi jó tulajdonsággal, melynek annyi köze van a valósághoz, mint a körbeforgatható Rubik-kockának a helikopterek rotorjához.

Szóval a kíváncsiság tettekre sarkallja az embert, s nem mindig tisztességes eszközökkel érdeklődik. Hogy mi lett a következménye az én kis felvilágosító hadjáratomnak? Mindketten bizalmunkat vesztettük egy jó időre a másikban, s őrült bújócskába kezdtünk a Neten, mert úgy gondoltuk, ott lehet valahol a másik is, talán előbb lefülelem, mint ahogy ő elkap engem. Be kellett látnunk, hogy ennek ilyenformán nincs értelme, mert kapcsolatunk megromlásával járhat az örökös lesben állás. Minden tartós kapcsolat lételeme a bizalom, s a bizalom bölcsője az őszinteség. Akinek nincs mit takargatnia, annak nincs mitől tartania sem. Időbe telt, amíg ráébredtünk, hogy nincs annál fontosabb, mint szeretni valakit, tartozni valakihez az igazi világban.

Összegzésül meg kell említenem, hogy személy szerint jó dolognak tartom az internetes párválasztást. Mi, akik hihetetlen szerencsével rátaláltunk életünk nagy szerelmére, talán a jövő meghatározó ismerkedési formájának alapjait raktuk le, s pozitív példánkkal bátoríthatjuk a fecskéket, hogy igenis csinálják nyarat! Javaslom tehát minden magányos kullogónak: aki teheti, próbálja megtalálni szerelmét az Interneten, és ha sikerül rátalálnia, ne felejtsen el visszalépni a valós világba, hogy a szerelmet ne csak olvassa, hanem élje át igazi szenvedéllyel!

Sanyi

Új Compaq?
Igen, hallottam róla. De vajon
mit jelent számomra?

©1998. Compaq Computer Corporation. Minden jog fenntartva. A Compaq az U. S. Szabadalmi és Védjegy Hivatalnál van bejegyezve.
A Legjobb válasz a Compaq Computer Corporation szervízjegye. Minden más név a saját cégének bejegyzett védjegye.

Nem is gondolná, mennyit. Emberek és vállalkozások milliói bízzák ránk nap mint nap adataikat, hiszen tudják, számíthatnak a Compaq-ra és partnereire. Nem véletlen, hogy a Compaq gyártja a legtöbb számítógépet a világon. Minőségi eszközök és szolgáltatások, érték és teljesség, gazdaságosság és megbízhatóság. Mindezek együtt
COMPAQ
jelentik az informatika új világát otthoni felhasználónak és vállalatnak egyaránt.

ElenderMan

A minőségi ugrás.

PURO RSCG BUDAPEST

Vegyen Ön is lendületet! Akár már havi 2.000 forintért!

ISDN Internet akció!

ElenderMan begyújtotta az ISDN-rakétákat, hogy legyőzzön Időt és Teret. Fizessen elő az Elender ISDN-szolgáltatására, és Ön is gyorsabban, hatékonyabban internetezhet, mint telefonvonalon — ugyanannyiért. Mert ezentúl csak az Interneten töltött idő számít. Azaz már havi 2.000 forintért is internetezhet ISDN-en, havi 10.000 forintért pedig korlátlan hozzáférés jár + akár **60.000** forintnyi ajándék is! Hiszen a jó teljesítményen is lehet ugrásszerűen javítani.

elender internet

Semmi sem lehetetlen.

Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7800; Fax: 465-7899; 1134 Budapest, Váci út 37. http://www.elender.hu